

Ús d'eines tecnològiques per a la realització de les anàlisis, càlculs i gràfics.

SENTIT SOCIOAFECTIU

Creences, actituds i emocions

Autoregulació de les emocions que intervenen en l'aprenentatge de les matemàtiques

Identificació de les emocions com a eina de motivació per a la superació personal en l'aprenentatge de les matemàtiques

Recerca de les estratègies personals de foment de la curiositat, perseverança i resiliència en l'aprenentatge de les matemàtiques

Transformació de l'error en una oportunitat d'aprenentatge significatiu

Treball en equip i presa de decisions

Assumpció de responsabilitats i participació activa en els treballs en grup

Optimització del treball en equip mitjançant la distribució adequada de les responsabilitats atenent als punts forts i dèbils de cadascun dels membres

Gestió de conflictes en el treball en equip

Inclusió, respecte i diversitat

Inclusió i acceptació de la diversitat present en l'aula i en la societat

Coneixement i valoració d'homes i dones que van contribuir notòriament a les matemàtiques.

Música

La cultura i les expressions artístiques s'entenen i serveixen com a reflex de les societats passades i presents. La música, com a gènere artístic, no constitueix només una forma d'expressió personal fruit de percepcions individuals, sinó també un llenguatge a través del qual es reproduïxen les realitats culturals.

Per això, és fonamental comprendre i valorar el paper que té la música com una de les arts que conformen el patrimoni cultural, com també entendre i apreciar la seva vinculació amb les diferents idees i tradicions. A través de la matèria de Música, els alumnes de l'educació secundària obligatòria aprenen a entendre i valorar les funcions de la música, com també a comprendre-la i a expressar-se a través seu, com a art independent i en la seva interacció amb la dansa.

La música contribueix activament al desenvolupament cognitiu, emocional i psicomotor dels alumnes. El procés d'aprenentatge musical, a partir de l'anàlisi dels elements propis dels llenguatges musicals i la contextualització de les produccions musicals, juntament amb el treball de la pràctica vocal i instrumental, afavoreix la millora de l'atenció, la percepció, la memòria, l'abstracció, la lateralitat, la respiració i la posició corporal, com també el desenvolupament psicomotriu. A això cal afegir el desenvolupament de la sensibilitat i el control de les emocions, l'empatia i el respecte per la diversitat cultural, que es treballen a través de l'escolta activa, la creació i la interpretació musical.

Tant la comprensió com la interiorització i la mimesi de diferents produccions artístiques són clau perquè els alumnes recreïn i projectin a través de la música la seva creativitat i les seves emocions com a mitjà d'expressió individual i grupal. Aquests processos els permetran descobrir la importància d'actituds de respecte envers la diversitat, com també valorar la perseverança necessària per al domini tècnic de la veu, el cos, els instruments musicals o les eines analògiques i digitals lligades a la música.

Les competències específiques de la matèria consoliden i desenvolupen les adquirides a l'àrea d'Educació Artística durant l'etapa educativa anterior. A l'educació secundària obligatòria, aquestes competències es plantegen a partir de tres eixos que estan íntimament relacionats: la primera competència específica desenvolupa la identitat i la recepció cultural; la segona i la tercera contribueixen a l'autoexpressió mitjançant la creació i la interpretació, i la quarta se centra en la producció artística. L'adquisició d'aquestes quatre competències específiques s'ha de fer a partir d'un aprenentatge basat en la pràctica, que permeti que els alumnes experimentin la música i la dansa.

Els criteris d'avaluació de la matèria es plantegen com a eines per mesurar el nivell

d'adquisició de les competències específiques atenent als seus components cognitiu, procedimental i actitudinal.

Els sabers bàsics, d'altra banda, s'articulen en tres blocs que integren els coneixements, les destreses i les actituds necessaris per assolir les competències específiques. Sota l'epígraf d'«Escolta i percepció» s'engloben els sabers necessaris per desenvolupar el concepte d'identitat cultural a través de l'apropament al patrimoni musical i de la dansa com a font de gaudi i enriquiment personal. El bloc «Interpretació, improvisació i creació escènica» inclou els sabers que permeten als alumnes expressar-se a través de la música, aplicant, de forma progressivament autònoma, diferents tècniques musicals i de dansa. I, finalment, al bloc «Contexts i cultures» es recullen sabers referits a diferents gèneres i estils musicals que amplien l'horitzó de referències a altres tradicions i imaginaris.

Per millorar les capacitats dels alumnes, es proposa el disseny de tasques més complexes que permetin l'aplicació dels coneixements, destreses i actituds adquirits prèviament, com també el desenvolupament i adquisició d'altres de nous que completin els anteriors. Aquests reptes afavoriran la connexió dels aprenentatges de la matèria de Música amb aprenentatges altres matèries no sols de l'àmbit artístic, com ara la relació matemàtica subjacent en les relacions rítmiques i estructurals, les qualitats físiques del so, la relació entre el llenguatge i la música, la simbiosi del text i l'idioma amb les melodies, o la necessitat de conèixer el context històric per entendre el perquè de les diferents expressions musicals i la dansa.

Competències específiques

Contribució de les competències específiques a la matèria

CE 1 Analitzar obres de diferents èpoques i cultures, identificant-ne els principals trets estilístics i establint relacions amb el seu context, per valorar el patrimoni musical i de la dansa com a font de gaudi i enriquiment personal.

L'adquisició d'aquesta competència implica aprendre a identificar els principals trets estilístics de la música i la dansa de diferents èpoques i cultures, com també a relacionar-los amb les característiques del seu context històric, valorant la seva importància en les transformacions socials de les quals aquestes arts són origen o reflex.

Per això, s'han d'analitzar, des de l'escolta activa o el visionat actiu, obres representatives, a les quals s'ha d'accedir en viu o a través de reproduccions analògiques o digitals. Resultarà també d'utilitat el comentari de texts i imatges i la consulta de fonts bibliogràfiques o d'un altre tipus sobre els diversos mitjans i suports emprats en el registre, la conservació o la difusió d'aquestes obres. La

incorporació de la perspectiva de gènere en aquesta anàlisi permetrà que els alumnes entenguin la imatge i el paper de la dona en les obres estudiades, afavorint un acostament que ajudi a identificar els mites, els estereotips i els rols de gènere transmesos a través de la música i la dansa.

La contextualització de les obres farà possible la seva adequada valoració com a productes d'una època i un context social determinats, alhora que permetrà la reflexió sobre la seva evolució i la seva relació amb el present. Per aquest motiu, a més d'acudir als diferents gèneres i estils musicals que formen part del cànion occidental, convé parar esment a la música i a la dansa d'altres cultures, i a les que són presents al cinema, el teatre, la televisió, els videojocs o les xarxes socials, com també a les que conformen els imaginaris dels alumnes, identificant trets i intencionalitats comunes que ajudin a comprendre-les i valorar-les més bé. Aquesta comparació ha de contribuir al desenvolupament d'una actitud crítica i reflexiva sobre els diferents referents musicals i de la dansa, i a enriquir el repertori al qual els alumnes tenen accés, desenvolupant així el seu gust per aquestes arts i la seva percepció com a font de gaudi i enriquiment personal.

Així mateix, durant les activitats de recepció activa, es fomentarà el desenvolupament d'hàbits saludables d'escolta, tot sensibilitzant els alumnes sobre els problemes derivats de la pol·lució sonora i del consum indiscriminat de música.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL2, CCL3, CP3, CD1, CD2, CPSAA3, CC1, CCEC1, CCEC2

CE 2 Explorar les possibilitats expressives de diferents tècniques musicals i de la dansa, a través d'activitats d'improvisació, per incorporar-les al repertori personal de recursos i desenvolupar el criteri de selecció de les tècniques més adequades a la intenció expressiva.

El descobriment i l'exploració de les diferents possibilitats expressives que ofereixen les tècniques musicals i de la dansa permet als alumnes adquirir-les i enriquir el seu repertori personal de recursos i aprendre a seleccionar i aplicar les més adequades a cada necessitat o intenció.

La improvisació, tant si és pautada com lliure, constitueix un mitjà idoni per dur endavant aquesta exploració. A l'aula, les activitats d'improvisació donen als alumnes l'oportunitat de descobrir i aplicar, de manera individual o en grup, diferents tècniques musicals i de dansa mitjançant la utilització de la veu, del cos, d'instruments musicals o d'eines analògiques o digitals. Així mateix, la improvisació constitueix una eina molt útil per aprendre a seleccionar les tècniques que més bé s'ajusten a les idees, sentiments i emocions que es pretén plasmar en una determinada peça musical o de dansa.

D'altra banda, l'exploració de les possibilitats expressives a través de la improvisació afavoreix l'autoconeixement, la confiança i la motivació i contribueix a millorar la presència escènica i la interpretació, com també a fomentar el respecte per la diversitat d'idees i opcions, l'enriquiment cultural entre iguals i la superació de barreres i estereotips socials, culturals o sexistes.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CD2, CPSAA1, CPSAA3, CC1, CC3, CCEC3.

CE 3 Interpretar peces musicals i de dansa, gestionant adequadament les emocions i emprant diverses estratègies i tècniques vocals, corporals o instrumentals, per ampliar les possibilitats d'expressió personal.

La interpretació individual o grupal d'obres musicals i de dansa afavoreix la comprensió d'aquestes propostes i reconèixer-les com a part del patrimoni cultural, com també l'ampliació de les possibilitats d'expressió personal mitjançant l'ús de les estratègies i tècniques vocals, corporals o instrumentals pròpies d'aquests llenguatges artístics.

La veu, el cos i els instruments musicals constitueixen, amb les eines tecnològiques, els mitjans d'expressió per a la interpretació d'obres de música i dansa ja existents. No obstant això, la execució d'aquestes obres requereix l'ús de tècniques i destreses que s'han d'adquirir de forma guiada, al mateix temps que es descobreixen i exploren les seves possibilitats expressives. En aquest sentit, resulta fonamental prendre consciència de la importància de l'expressió en la interpretació musical.

La lectura i l'anàlisi de partitures, l'audició o el visionat d'obres, com també els assaigs a l'aula, constitueixen moments i espais per a l'adquisició d'aquestes destreses i tècniques d'interpretació individual i en grup.

La interpretació individual permet treballar aspectes com la concentració, la memorització i l'expressió artística personal. Per part seva, la interpretació grupal afavoreix el desenvolupament de la capacitat d'exercir diverses funcions o d'escoltar els altres durant l'execució de les peces.

Tant l'assimilació de tècniques d'interpretació com l'execució de peces dins l'aula o a fora fan necessària l'adquisició d'altres estratègies i destreses que ajudin els alumnes a gestionar adequadament la frustració que pot generar el procés d'aprenentatge, com també a mantenir la concentració i a superar la inseguretat i la por escènica durant les actuacions. Aquestes estratègies de control i gestió de les emocions els ajudaran a desenvolupar la seva autoestima i els permetran afrontar amb més seguretat les situacions d'incertesa i els reptes als quals s'hauran d'enfrontar.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: : CCL1, CD2, CPSAA1,

CPSAA3, CC1, CE1 i CCEC3.

CE 4 Crear propostes artístiques i musicals, fent servir la veu, el cos, instruments musicals i eines tecnològiques, per tal de potenciar la creativitat i identificar oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional.

La realització de propostes artístiques i musicals, individuals o col·laboratives, suposa una oportunitat per posar en pràctica els aprenentatges adquirits. Aquestes propostes poden anar des de la interpretació o la creació de peces vocals, coreogràfiques o instrumentals senzilles a l'organització de projectes pluridisciplinaris compartits amb altres matèries.

El procés de creació implica seleccionar els elements del llenguatge musical, les eines analògiques i digitals i els mitjans musicals o de dansa més adequats. Es tracta de generar discursos coherents que combinin els sabers de manera global i s'ajustin a la idea i a la intenció del projecte, com també a les característiques de l'espai i del públic destinatari. A més a més, s'ha de garantir el respecte pels drets d'autor i la propietat intel·lectual.

La capacitat de formular propostes col·lectives, el resultat de les quals sigui la creació de productes musicals o de dansa, juntament amb la participació activa en el disseny i en la posada en pràctica, tot assumint diferents funcions en un context col·laboratiu, contribueixen no tan sols al desenvolupament de la creativitat, sinó també de la capacitat de treballar en equip. La participació en aquestes propostes grupals permet als alumnes aprendre de les experiències pròpies, però també de les experiències dels companys. De la mateixa manera, els permet apreciar i respectar les diferents aportacions i opinions, valorant l'enteniment mutu com a mitjà per aconseguir un objectiu comú.

La vivència i la reflexió sobre les diferents fases del procés creatiu afavoreixen que els alumnes descobreixin i identifiquin les oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional que estan lligades a la música i a la dansa.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, STEM3, CD2, CPSAA3, CC1, CE1, CE3, CCE3 i CCEC4.

Primer curs

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE 1 Analitzar obres de diferents èpoques i cultures, identificant-ne els principals trets estilístics i establint relacions amb el seu context, per valorar el patrimoni musical i de la dansa com a font de gaudi i enriquiment personal.

CA 1.1 Identificar els principals trets estilístics d'obres musicals i de dansa de diferents èpoques i cultures, fent evident una actitud d'obertura, interès i respecte a l'hora d'escoltar-les o de veure-les.

Reconèixer els principals trets estilístics d'obres musicals i de dansa de diferents cultures.

Mostrar una actitud d'interès i respecte durant l'audició o el visionat.

CA 1.2 Explicar, amb actitud oberta i respectuosa, les funcions acomplertes per determinades produccions musicals i de dansa, relacionant-les amb les principals característiques del seu context històric, social i cultural.

Explicar les funcions de produccions musicals i de dansa diverses.

Mostrar una actitud oberta i respectuosa durant l'audició o el visionat

CA 1.3 Establir connexions entre manifestacions musicals i de dansa de diferents èpoques i cultures, tot valorant la seva influència sobre la música i la dansa actuals.

Reconèixer les connexions entre manifestacions musicals i de dansa de diferents cultures.

Reconèixer la influència de les manifestacions escoltades o visionades sobre la música i la dansa actuals.

CE 2 Explorar les possibilitats expressives de diferents tècniques musicals i de la dansa, a través d'activitats d'improvisació, per incorporar-les al repertori personal de recursos i desenvolupar el criteri de selecció de les tècniques més adequades a la intenció expressiva.

CA 2.1 Participar amb iniciativa, confiança i creativitat, en l'exploració de tècniques musicals i de dansa elementals, mitjançant improvisacions pautades, individuals o en grup, en què es facin servir la veu, el cos, instruments musicals i eines tecnològiques.

Participar en l'exploració de tècniques elementals musicals i de dansa en improvisacions pautades en grup.

Utilitzar la veu, el cos i instruments musicals durant les activitats.

CA 2.2 Expressar idees, sentiments i emocions en activitats pautades d'improvisació, seleccionant les tècniques més adequades entre les que conformen el repertori personal de recursos.

Expressar idees i emocions en activitats pautades d'improvisació vocal, corporal i instrumental.

CE 3 Interpretar peces musicals i de dansa, gestionant adequadament les emocions i emprant diverses estratègies i tècniques vocals, corporals o instrumentals, per ampliar les possibilitats d'expressió personal.

CA 3.1 Llegir partitures senzilles, identificant de forma guiada els elements bàsics del llenguatge musical, amb o sense suport de l'audició.

Llegir, de forma guiada, partitures senzilles.

Identificar, de forma guiada, els elements bàsics del llenguatge musical en una partitura, amb o sense suport de l'audició.
CA 3.2 Emprar tècniques elementals d'interpretació vocal, corporal o instrumental, aplicant estratègies de memorització i valorant els assaigs com a espais d'escolta i aprenentatge.
Emprar tècniques elementals d'interpretació vocal, instrumental o corporal.
Aplicar estratègies senzilles de memorització de les peces interpretades.
Valorar els assaigs com a espais d'escolta i aprenentatge.
CA 3.3 Interpretar amb correcció, peces musicals i de dansa senzilles, individuals i en grup, dins i fora de l'aula, gestionant de manera guiada l'ansietat i la por escènica i mantenint la concentració.
Interpretar en grup peces musicals i de dansa senzilles dins i fora de l'aula.
Gestionar l'ansietat i la por escènica de forma guiada.
Mantenir la concentració i una actitud adequada durant les interpretacions.

CE 4 Crear propostes artístiques i musicals, fent servir la veu, el cos, instruments musicals i eines tecnològiques, per tal de potenciar la creativitat i identificar oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional.
CA 4.1 Planificar i desenvolupar amb creativitat propostes artístiques i musicals, tant individuals com col·laboratives, tot emprant mitjans musicals i de dansa, com també eines analògiques i digitals.
Planificar propostes artístiques i musicals creatives col·laboratives.
Desenvolupar de forma guiada les propostes planificades emprant mitjans musicals i de dansa, i eines analògiques i digitals.
CA 4.2 Participar activament en la planificació i en l'execució de propostes artístiques i musicals col·laboratives, valorant les aportacions de la resta d'integrants del grup i descobrint oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional.
Participar en la planificació de propostes artístiques i musicals col·laboratives.
Participar en l'execució de les propostes col·laboratives planificades.
Reconèixer les aportacions dels companys del grup.
Identificar oportunitats de creixement personal.

Tercer curs

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE 1 Analitzar obres de diferents èpoques i cultures, identificant-ne els principals trets estilístics i establint relacions amb el seu context, per valorar el patrimoni musical i de la dansa com a font de gaudi i enriquiment personal.

CA 1.1 Identificar els principals trets estilístics d'obres musicals i de dansa de diferents èpoques i cultures, fent evident una actitud d'obertura, interès i respecte a l'hora d'escoltar-les o de veure-les.

Identificar els principals trets estilístics d'obres musicals i de dansa de diferents èpoques històriques.

Mostrar una actitud d'obertura, interès i respecte durant l'audició o el visionat

CA 1.2 Explicar, amb actitud oberta i respectuosa, les funcions interpretades per determinades produccions musicals i de dansa, relacionant-les amb les principals característiques del seu context històric, social i cultural.

Explicar les funcions de produccions musicals i de dansa diverses.

Relacionar les funcions de les produccions escoltades o vistes amb les principals característiques del seu context històric, social i cultural.

Mostrar una actitud d'obertura i respecte durant l'audició o el visionat.

CA 1.3 Establir connexions entre manifestacions musicals i de dansa de diferents èpoques i cultures, tot valorant-ne la influència sobre la música i la dansa actuals.

Establir connexions entre manifestacions musicals i de dansa de diferents èpoques i cultures.

Valorar la influència de les manifestacions escoltades o vistes sobre la música i la dansa actuals.

CE 2 Explorar les possibilitats expressives de diferents tècniques musicals i de la dansa, a través d'activitats d'improvisació, per incorporar-les al repertori personal de recursos i desenvolupar el criteri de selecció de les tècniques més adequades a la intenció expressiva.

CA 2.1 Participar amb iniciativa, confiança i creativitat, en l'exploració de tècniques musicals i de dansa elementals, mitjançant improvisacions pautades, individuals o en grup, en què es facin servir la veu, el cos, instruments musicals i eines tecnològiques.

Participar en l'exploració de tècniques musicals i de dansa elementals, mitjançant improvisacions pautades individuals i en grup.

Utilitzar amb creativitat la veu, el cos, instruments musicals i les eines tecnològiques disponibles.

Mostrar iniciativa i confiança durant les activitats.
CA 2.2 Expressar idees, sentiments i emocions en activitats pautades d'improvisació, seleccionant les tècniques més adequades entre les que conformen el repertori de recursos personal.
Expressar idees, sentiments i emocions en activitats pautades d'improvisació vocal, corporal i instrumental.
Seleccionar les tècniques més adequades del repertori de recursos expressius i interpretatius personal.

CE 3 Interpretar peces musicals i de dansa, gestionant adequadament les emocions i emprant diverses estratègies i tècniques vocals, corporals o instrumentals, per ampliar les possibilitats d'expressió personal.

CA 3.1 Llegir partitures senzilles, identificant de forma guiada els elements bàsics del llenguatge musical, amb suport de l'audició o sense.
Llegir partitures senzilles.
Identificar els elements bàsics del llenguatge musical en una partitura, amb suport de l'audició o sense.
CA 3.2 Emprar tècniques elementals d'interpretació vocal, corporal o instrumental, aplicant estratègies de memorització i valorant els assaigs com a espais d'escolta i aprenentatge.
Emprar tècniques d'interpretació vocal, instrumental o corporal.
Aplicar estratègies de memorització eficaces de les peces interpretades.
Valorar els assaigs com a espais d'escolta i aprenentatge.
CA 3.3 Interpretar amb correcció, peces musicals i de dansa senzilles, individuals i en grup, dins de l'aula i a fora, gestionant de manera guiada l'ansietat i la por escènica i mantenint la concentració.
Interpretar amb correcció peces musicals i de dansa senzilles, individuals i en grup, dins de l'aula i a fora.
Gestionar eficaçment l'ansietat i la por escènica de manera guiada.
Mantenir la concentració i una actitud adequada durant les interpretacions.

CE 4 Crear propostes artístiques i musicals, fent servir la veu, el cos, instruments musicals i eines tecnològiques, per tal de potenciar la creativitat i

identificar oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional.

CA 4.1 Planificar i desenvolupar amb creativitat propostes artístiques i musicals, tant individuals com col·laboratives, tot emprant mitjans musicals i de dansa, com també eines analògiques i digitals.

Planificar propostes artístiques i musicals, creatives, tant individuals com col·laboratives.

Desenvolupar amb autonomia les propostes planificades, emprant mitjans musicals i de dansa, i eines analògiques i digitals.

CA 4.2 Participar activament en la planificació i en l'execució de propostes artístiques i musicals col·laboratives, valorant les aportacions de la resta d'integrants del grup i descobrint oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional.

Participar activament en la planificació de propostes artístiques i musicals col·laboratives.

Participar amb compromís en l'execució de les propostes col·laboratives planificades.

Valorar les aportacions dels companys del grup.

Descobrir oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional.

Sabers bàsics

Es distribueixen en blocs les concrecions dels sabers bàsics i, de manera orientativa, la seva seqüenciació per a cada curs.

ESCOLTA I PERCEPCIÓ	1r	3r
El so, el renou i el silenci.	x	
Les qualitats del so (altura, durada, intensitat i timbre) i la seva representació gràfica.	x	
Els elements de la música (melodia, ritme, dinàmica, instrumentació).	x	
Sensibilitat vers la pol·lució sonora: la contaminació acústica i els seus efectes sobre la salut. Importància de la creació d'ambients saludables d'escolta.	x	

L'escolta activa: atenció i concentració durant l'audició.	x	x
Instruments musicals: classificació general per famílies i característiques.	x	
La veu humana. L'aparell fonador i l'aparell ressonador. Tipus de veus i tessitura.	x	
Agrupacions musicals rellevants, vocals i instrumentals: cor, orfeó, banda de música, orquestra simfònica, principals grups de cambra (quartet de corda, quintet de metall, quintet de vent...), agrupacions de música moderna (banda de jazz/big band, grup de rock), agrupacions de música tradicional...	x	
Gèneres de la música i la dansa.	x	x
Obres musicals i de dansa rellevants: identificació de les seves característiques bàsiques (rítmiques, melòdiques, tímbriques i estructurals).	x	
Obres musicals i de dansa rellevants: reconeixement, descripció, anàlisi i valoració de les seves característiques bàsiques (melòdiques, rítmiques, tímbriques, dinàmiques i estructurals).		x
Estratègies de recerca i selecció d'informació de manera guiada.	x	
Estratègies de recerca i selecció de fonts d'informació fiables. Contrast de la informació i avaluació de la fiabilitat. Reelaboració d'informació pertinent i de qualitat. Citació de fonts i referències. Plagi.		x
Concerts, actuacions musicals i altres manifestacions artístiques i musicals, en viu i enregistrades.	x	x
Normes de comportament bàsiques en la recepció musical adequades al context.	x	
Normes de comportament en la recepció musical: respecte, valoració i adequació al context (concert clàssic, concert pop, concert de jazz, música tradicional...).		x
Mites, estereotips i rols de gènere transmesos a través de la música i la dansa. El cànon occidental: consciència de la perspectiva eurocèntrica. Perspectiva de gènere. Compositores i intèrprets destacades de diferents èpoques.		x
Eines digitals per a la recepció musical: les plataformes de <i>streaming</i> i altres canals de difusió de música.		x

INTERPRETACIÓ, IMPROVISACIÓ I CREACIÓ ESCÈNICA	1r	3r
Repertori vocal, instrumental o corporal en grup, de diferents tipus de música del patrimoni musical de les Illes Balears i d'altres cultures.	x	
Repertori vocal, instrumental o corporal, individual o en grup, de diferents tipus de música del patrimoni musical de les Illes Balears i d'altres cultures.		x
Tècniques per a la interpretació: tècnica vocal, instrumental i corporal. Tècniques d'estudi. Tècniques de control d'emocions.	x	
Tècniques per a la interpretació: tècnica vocal, instrumental i corporal. Tècniques d'estudi. Tècniques de control d'emocions.		x
Tècniques d'improvissació guiada.	x	
Tècniques d'improvissació guiada i lliure.		x
Projectes musicals i audiovisuals: ús de la veu, el cos, els instruments musicals, els mitjans i les aplicacions tecnològiques disponibles.	x	
Projectes musicals i audiovisuals: ús de la veu, el cos, els instruments musicals, els mitjans i les aplicacions tecnològiques disponibles.		x
Normes de comportament i participació en activitats musicals.	x	x
Principals gèneres musicals i escènics del patrimoni cultural de les Illes Balears, d'Espanya i del món.		x
La propietat intel·lectual i cultural: plantejaments ètics i responsables. Hàbits de consum musical responsable.		x
Eines digitals per a la creació musical. Seqüenciadors i editors de partitures.		x

CONTEXTS I CULTURES	1r	3r
Artistes i intèrprets internacionals, nacionals, regionals i locals.	x	x
Història de la música i la dansa occidental. Períodes, compositors i compositores i obres rellevants.	x	
Història de la música i la dansa occidental: períodes, característiques, gèneres musicals, veus instruments, agrupacions, compositors, compositores, intèrprets destacats i obres rellevants.		x
Les músiques tradicionals a Espanya, amb especial esment a les Illes	x	

Balears, i la seva diversitat cultural: instruments, cançons representatives, danses i balls.		
Tradicions musicals i de dansa d'altres cultures del món.	x	
Músiques populars, urbanes i contemporànies. Context, origen i evolució dels gèneres i estils més representatius.		x
La música i els efectes sonors en els mitjans audiovisuals (cinema, televisió, plataformes de transmissió [<i>streaming</i>], ràdio, videojocs...) i les tecnologies digitals.		x

Quart curs

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE 1 Analitzar obres de diferents èpoques i cultures, identificant-ne els principals trets estilístics i establint relacions amb el seu context, per valorar el patrimoni musical i de la dansa com a font de gaudi i enriquiment personal.

CA 1.1 Analitzar obres musicals i de dansa de diferents èpoques i cultures, identificant-ne els trets estilístics, explicant la seva relació amb el context i fent evident una actitud d'obertura, interès i respecte a l'hora d'escoltar-les o de veure-les.

Analitzar obres musicals i de dansa de diferents èpoques i cultures. Identificar-ne els trets estilístics. Explicar la seva relació amb el context.

Mostrar una actitud d'obertura, interès i respecte en l'escolta o visualització.

CA 1.2 Valorar críticament els hàbits, els gusts i els referents musicals i de dansa de diferents èpoques i cultures, reflexionant sobre la seva evolució i sobre la relació amb els del present.

Valorar críticament els hàbits, els gusts i els referents musicals i de dansa de diferents èpoques i cultures.

Reflexionar sobre l'evolució i la relació dels hàbits, gusts i referents musicals i de dansa passats amb els del present.

CE 2 Explorar les possibilitats expressives de diferents tècniques musicals i de la

dansa, a través d'activitats d'improvisació, per incorporar-les al repertori personal de recursos i desenvolupar el criteri de selecció de les tècniques més adequades a la intenció expressiva.

CA 2.1 Participar amb iniciativa, confiança i creativitat en l'exploració de tècniques musicals i de dansa de complexitat més gran, mitjançant improvisacions lliures i pautades, individuals o en grup, en què es faci servir la veu, el cos, instruments musicals o eines tecnològiques.

Participar en l'exploració de tècniques musicals i de dansa de major complexitat, mitjançant improvisacions pautades i lliures, individuals o en grup.

Utilitzar amb creativitat la veu, el cos, instruments musicals i les eines tecnològiques disponibles en les activitats d'improvisació.

Mostrar iniciativa i confiança.

CA 2.2 Elaborar peces musicals o de dansa estructurades, a partir d'activitats d'improvisació, seleccionant les tècniques del repertori personal de recursos més adequades a la intenció expressiva.

Crear peces musicals o de dansa estructurades a partir d'activitats d'improvisació.

Seleccionar les tècniques del repertori personal de recursos més afins a la intenció expressiva.

CE 3 Interpretar peces musicals i de dansa, gestionant adequadament les emocions i emprant diverses estratègies i tècniques vocals, corporals o instrumentals, per ampliar les possibilitats d'expressió personal.

CA 3.1 Llegir partitures senzilles, identificant els elements bàsics del llenguatge musical i analitzant de forma guiada les estructures de les peces, amb suport de l'audició o sense.

Llegir partitures senzilles.

Identificar els elements bàsics del llenguatge musical (ritme, melodia, harmonia, textura, instrumentació...) en les partitures treballades, amb suport de l'audició o sense.

Analitzar de forma guiada l'estructura de les peces treballades, amb suport de l'audició o sense.

CA 3.2 Emprar diferents tècniques d'interpretació vocal, corporal o instrumental, aplicant estratègies de memorització i valorant els assaigs com a espais d'escolta i aprenentatge.

Emprar diferents tècniques d'interpretació vocal, corporal o instrumental.
Aplicar estratègies de memorització eficaces de les peces interpretades.
Valorar els assaigs com a espais d'escolta i aprenentatge.
CA 3.3 Interpretar amb correcció i expressivitat peces musicals i de dansa, individuals i en grup, dins de l'aula i a fora, gestionant l'ansietat i la por escènica, mantenint la concentració.
Interpretar amb correcció i expressivitat peces musicals i de dansa, individuals i en grup, dins de l'aula i a fora.
Gestionar eficaçment l'ansietat i la por escènica.
Mantenir la concentració i una actitud adequada durant les interpretacions.

CE 4 Crear propostes artístiques i musicals, fent servir la veu, el cos, instruments musicals i eines tecnològiques, per tal de potenciar la creativitat i identificar oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional.
CA 4.1 Planificar i desenvolupar, amb creativitat, propostes artístiques i musicals, tant individuals com col·laboratives, seleccionant, entre els disponibles, els mitjans musicals i de dansa més oportuns, com també les eines analògiques o digitals més adequades.
Planificar propostes artístiques i musicals creatives, tant individuals com col·laboratives.
Desenvolupar amb autonomia les propostes planificades.
Seleccionar, entre els recursos disponibles, els mitjans musicals i de dansa més oportuns i les eines analògiques o digitals més adequades per dur a terme la proposta.
CA 4.2 Participar activament en la planificació i en l'execució de propostes artístiques i musicals col·laboratives, assumint diferents funcions, valorant les aportacions de la resta d'integrants del grup i identificant diverses oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional.
Participar activament en la planificació i en l'execució de propostes artístiques i musicals col·laboratives.
Assumir diferents rols en les propostes planificades.
Valorar les aportacions de la resta d'integrants del grup.
Identificar diverses oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i

professional associades a les propostes artístiques executades.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

ESCOLTA I PERCEPCIÓ
El silenci, el so i el renou.
L'escolta activa. Tècniques: Anàlisi i percepció auditiva; atenció i concentració durant l'audició.
Sensibilització i actitud crítica enfront de la pol·lució sonora i el consum indiscriminat de música.
Efectes de la contaminació acústica sobre la salut i el benestar. Prevenció i solucions.
Anàlisi del consum indiscriminat de música. Influència de les plataformes digitals i dels algorismes de recomanació.
Hàbits saludables de consum musical.
Elements del llenguatge musical: ritme, melodia, harmonia (tonalitat, modulació, funcions harmòniques, progressions harmòniques...).
Formes musicals: forma estròfica, binària, ternària, rondó, forma lliure per seccions; formes lliures, sonata, fuga, concert, simfonia...
Obres musicals i de dansa: anàlisi descriptiva de les seves característiques més rellevants.
Principals gèneres musicals i de dansa.
Veus i instruments: característiques, classificació i evolució.
Agrupacions vocals i instrumentals. Principals agrupacions vocals i instrumentals a les Illes Balears.
Concerts, actuacions musicals i manifestacions artístiques i musicals, en viu i enregistrades.
Mites, estereotips i rols de gènere transmesos a través de la música i la dansa.
Visió crítica del cànon occidental. Consciència de la perspectiva eurocèntrica.
Perspectiva de gènere. Compositores destacades de diferents èpoques.

Eines digitals per a la recepció musical.
Estratègies de recerca i selecció de fonts d'informació fiables. Contrast de la informació i avaluació de la fiabilitat.
Reelaboració d'informació pertinent i de qualitat.
Citació de fonts i referències. Plagi.
Actitud de respecte i valoració en la recepció musical.

INTERPRETACIÓ, IMPROVISACIÓ I CREACIÓ ESCÈNICA

La partitura: lectura i escriptura musical. Elements d'una partitura.
Repertori vocal, instrumental o corporal individual o de grup, de diferents tipus de música del patrimoni musical històric, actual i d'altres cultures, amb especial esment a les produccions de les Illes Balears.
Tècniques per a la interpretació: tècniques vocals, instrumentals i corporals.
Tècniques d'estudi.
Tècniques de control d'emocions.
Tècniques d'improvisació guiada i lliure: improvisació melòdica, rítmica, ritmicomelòdica...
Planificació i execució de projectes musicals i audiovisuals.
Ús de la veu, el cos, els instruments musicals, els mitjans i les aplicacions tecnològiques disponibles.
Valors i hàbits de consum responsable en les plataformes digitals i les xarxes socials musicals.
Recursos per a la creació de productes musicals i audiovisuals.
Eines digitals per a la creació musical. Seqüenciadors, editors de partitures i aplicacions informàtiques.
Actituds de respecte i col·laboració en la participació activa en activitats musicals.

CONTEXTS I CULTURES

Compositors i compositoras, artistes i intèrprets internacionals, nacionals, regionals i locals més representatius des del segle XX fins a l'actualitat.
--

Història de la música a Espanya i a les Illes Balears: períodes, característiques, gèneres musicals, instruments i agrupacions, compositors, compositores, intèrprets i obres rellevants.
Tradicions musicals i de dansa d'altres cultures del món. Pervivència i influències en altres estils musicals.
Músiques populars urbanes i contemporànies. Origen i evolució del Jazz, el rock, el pop... fins a l'actualitat. Panorama musical actual de les Illes Balears.
La música i els efectes sonors en els mitjans audiovisuals (cinema, televisió, plataformes de transmissió [<i>streaming</i>], ràdio, videojocs...) i les tecnologies digitals.
Sistemes d'enregistrament i reproducció del so.
La música al servei d'altres arts i llenguatges.
Música i cinema. Característiques, funcions, origen i evolució. Música i publicitat. Tipus, funcions i evolució. Música i teatre: teatre clàssic (tragèdies, comèdies), teatre gestual, teatre musical, nous llenguatges teatrals. Música i dansa: ballet, dansa contemporània, danses tradicionals... Música i literatura: poesia i música, cançons narratives... Música i arts visuals: sinestèsia, vídeoart, animació digital...

Recursos Digitals

La matèria optativa Recursos Digitals té com a finalitat dotar els alumnes de les habilitats suficients per desenvolupar-se en una societat moderna, on els dispositius, la comunicació i la informació digitals ocupen cada vegada un espai més rellevant. Tant és així que, per poder exercir actualment una ciutadania responsable, no tan sols és important assolir destreses tècniques en la utilització d'aplicacions i aparells de naturalesa diversa, sinó que també resulta indispensable adquirir un coneixement bàsic del funcionament i dels perills de les xarxes socials per ser capaç de fer-ne un ús ètic, segur i crític.

Les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació (TIC) produeixen canvis molt profunds en l'estructura social, industrial, laboral i econòmica del món actual i s'han transformat en un dels motors principals de desenvolupament i progrés. La productivitat de l'economia i l'eficiència de les institucions depenen, cada vegada més, d'un sistema productiu centrat en la capacitat de generació i tractament de la informació de l'individu. També permeten la globalització dels coneixements, posant en contacte persones d'àmbits molt diferents, afavorint la interdisciplinarietat i creant nous grups socials.

Malgrat tots els canvis positius, l'era digital també du associades transformacions que tenen un impacte negatiu en la societat i, d'una manera més notable, en els usuaris més vulnerables com són els nostres alumnes. La telefonia mòbil i l'explosió de l'entreteniment vinculat a les pantalles, tant els jocs com els continguts en *streaming*, han provocat un gran increment en el temps que qualsevol persona està en contacte amb, com a mínim, un dispositiu. Aquest fet, en si mateix, ja ha generat problemes d'addiccions, però, a més, ha suposat una oportunitat de negoci per a empreses que l'han aprofitat sense mesurar-ne les conseqüències. Així, l'ús de xarxes socials ha desencadenat un gran nombre de problemes de salut mental entre els adolescents, l'aparició de pàgines d'apostes esportives ha fet augmentar la ludopatia, el consum descontrolat de pornografia ha modificat la concepció sobre la dona i ha suposat un repunt del masclisme...

Tota aquesta potencialitat de les eines digitals obliga que la formació dels alumnes en aquest àmbit sigui integral. Per aquest motiu, les competències específiques s'han enfocat en l'assoliment d'un objectiu dual. D'una banda, la formació en aquesta matèria ha de constituir una eina per a l'estudi de la resta d'assignatures i permetre l'aprofundiment en l'ús de les utilitats necessàries per a la creació i difusió d'aplicacions i continguts a internet. Però, per l'altra, aquest aprenentatge s'ha de fer sempre sense perdre de vista els criteris i les mesures que facilitin als alumnes exercir una ciutadania digital crítica i responsable, i adoptar hàbits que afavoreixin el benestar personal i la seguretat de les dades.

Per tal de reforçar aquesta idea, els criteris d'avaluació, com a elements que permeten valorar el grau de desenvolupament de les competències específiques, estan enfocats a desenvolupar, en els alumnes, les destreses vinculades a l'àrea al mateix temps que han de reflexionar sobre les seves pròpies pràctiques, han de prendre consciència dels riscos associats i han de generar rutines eficients i saludables.

La matèria s'organitza en cinc blocs interrelacionats de sabers bàsics: Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge, Edició i creació de continguts, Comunicació i difusió d'idees, Ciutadania digital crítica i Seguretat i Pensament computacional.

El primer bloc està enfocat a familiaritzar els alumnes amb les eines més bàsiques per treballar en línia i de manera col·laborativa com també a conèixer els entorns d'aprenentatge per, en cas de necessitat, seguir la seva formació a distància. El segon i tercer bloc aprofundeixen en la creació i edició de continguts i formats específics, ja sigui per treballar aspectes més vinculats a unes matèries en concret o per fer difusió de continguts en diferents formats. El quart bloc pretén treballar el civisme digital, tant per la part de responsabilitat que tenim com a usuaris, com per als perills i amenaces a què ens exposem i les estratègies dissenyades per minimitzar-ne els riscos. I finalment, el darrer bloc obre la porta perquè els alumnes tinguin una primera presa de contacte amb el funcionament intern de les aplicacions que usen.

D'aquesta manera, per la rellevància i la transversalitat que implica la matèria Recursos Digitals, és necessari tenir una dedicació específica que assegurï que aquestes destreses es treballen i s'assoleixen en l'etapa educativa obligatòria.

Es proposa desenvolupar la primera, segona i quarta competències en el primer curs de la matèria, mentre que la segona i cinquena es proposa desenvolupar-les en el segon curs.

Competències específiques

Contribució de les competències específiques a la matèria.

CE 1 Cercar i seleccionar de manera crítica informació adequada provinent de diferents fonts, atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat i respectant els drets d'autor, per incorporar-la a la construcció de coneixement.

Actualment, per comoditat i pel volum de dades al qual es té accés, la recerca dins qualsevol àmbit de coneixement no es pot permetre no fer servir internet com a font d'informació. Dins l'àmbit educatiu i personal, els alumnes també s'enfronten contínuament a aquest procés de consulta. És per aquest motiu que és necessari que

coneguin els riscos derivats de l'ús d'aquests recursos i la relació amb la desinformació per tal que siguin capaços de reconèixer els orígens d'informació acceptables.

Les informacions fiables es poden trobar en distintes plataformes tecnològiques però conviuen amb notícies pseudocientífiques, incompletes o, simplement, malintencionades. Per això, els alumnes han de desenvolupar l'esperit crític i contrastar i avaluar la informació que obtenen per tal de no caure en els paranys de les xarxes. Igualment, també és important exercir una ciutadania digital responsable, amb coneixement de les possibilitats que atorga, les conseqüències de diferents accions i el respecte per l'autoria dels materials aliens.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL2; CCL3; CP1; STEM4; CD1; CD3; CPSAA4; CC1.

CE 2 Valorar i preveure els riscos per a la salut i la seguretat dels dispositius i les dades personals, identificant les principals amenaces per tal de saber fer-ne un ús segur, saludable i legal.

La interacció amb la tecnologia i amb els dispositius augmenta l'exposició a riscos, amenaces i atacs i és capaç de modificar de forma important les conductes individuals i grupals. Per això, els alumnes han d'adquirir hàbits que els permetin preservar i tenir cura del seu benestar i la seva identitat digital, aprenent a protegir-se davant possibles amenaces que suposin un risc per a la salut física i mental i adquirint pautes adequades de resposta, triant la millor opció i avaluant el benestar individual i col·lectiu.

Aquesta competència inclou tant aspectes tècnics relatius a la configuració de dispositius, com els relacionats amb la protecció de les dades personals. Incideix en l'assoliment d'una gestió eficaç de la identitat digital, en la qual es té en compte la imatge que es projecta i el rastre que es deixa en la xarxa. Així mateix, es treballa el tema del benestar personal davant possibles amenaces externes en el context de problemes com el ciberassetjament i diferents addiccions com són la dependència tecnològica o l'abús en el joc.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM5, CD3, CD4, CPSAA2, CC1, CC2.

CE 3 Expressar, comunicar i difondre idees i continguts amb un llenguatge inclusiu i no sexista, utilitzant eines de comunicació i publicació simples per gestionar de forma responsable la seva presència a la xarxa.

La competència abasta els aspectes necessaris per a la comunicació i expressió d'idees. Fa referència a l'exposició de propostes, representació de dissenys, publicació de continguts, manifestació d'opinions... Per tant, s'ha de fomentar l'ús

d'eines digitals per a l'elaboració de la informació, per a la comunicació i compartició d'arxius, per al treball en grup i per a la difusió mitjançant diferents eines, plataformes virtuals o xarxes socials.

Aquest tractament complet del procés comunicatiu requereix l'ús correcte del llenguatge amb la terminologia adequada, la incorporació de l'expressió gràfica i el coneixement de les diferents eines a l'abast dels estudiants. Això implica una actitud responsable i de respecte envers els protocols establerts en el treball col·laboratiu, extensible tant al context presencial com a les actuacions a la xarxa, aplicant els codis de comunicació i comportament específics de l'àmbit digital, la denominada etiqueta digital.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL5, STEM4, CD2, CD3, CCEC3 i CCEC4.

CE 4 Fer servir les eines informàtiques a l'abast per crear i editar continguts digitals de diferent naturalesa, treballant de forma autònoma o col·laborativa, per aplicar-les a la construcció de coneixements i donar suport a l'aprenentatge a àmbits diversos.

L'aprofitament dels recursos informàtics està estretament vinculat al coneixement dels formats en què es pot emmagatzemar i difondre una informació i les diferents formes de modificar-los. Per tant, la familiaritat amb eines diverses d'edició digital i aplicacions per a la creació de continguts ajuda els alumnes a desenvolupar la seva creativitat, fomenta la seva iniciativa i autonomia i els permet aprofundir en el coneixement a l'hora que pensen estratègies per comunicar-lo de formes més efectives.

La naturalesa de les eines que poden ajudar en aquest procés és molt diversa. Els entorns personals d'aprenentatge contenen una bona quantitat d'aplicacions el coneixement de les quals resulta fonamental per donar resposta als reptes generals que es poden trobar els alumnes. D'altra banda, en els diferents sistemes operatius es pot trobar programari que permet crear i editar arxius d'imatge, àudio i vídeo que poden ajudar a mostrar l'assoliment de les destreses que es plantegen des de totes les matèries. Finalment, no s'han d'oblidar aquelles aplicacions específiques d'una matèria concreta que ajuden a aprofundir en el coneixement de l'àrea, però que sovint no reben l'atenció adequada per manca de temps.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM4, CD2, CPSAA5, CE3, CCEC2 i CCEC3.

CE 5 Desenvolupar aplicacions informàtiques en diferents entorns, aplicant els fonaments del pensament computacional per donar resposta a problemes diversos i per simular el comportament de sistemes senzills.

Existeix una gran varietat d'entorns i llenguatges de programació que ajuda a promoure el pensament computacional, les habilitats en la resolució de problemes, l'ensenyament, l'aprenentatge i l'expressió creativa. De tots aquests, els que basen el seu funcionament en blocs tenen una interfície senzilla que permet als joves crear històries digitals, jocs i animacions des d'edats molt primerenques. Els que són accessibles a través de la xarxa afavoreixen la col·laboració i la igualtat. Dominar els mecanismes propis de la programació permet als alumnes simular diferents situacions. Això els permet aprofundir en la comprensió dels comportaments de sistemes macroscòpics i microscòpics senzills atenent a la modelització dels factors clau que guien la seva dinàmica.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM1, STEM2, STEM3, CD5, CPSAA5 i CE3.

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE 1 Cercar i seleccionar de manera crítica informació adequada provinent de diferents fonts, atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat i respectant els drets d'autor, per incorporar-la a la construcció de coneixement.

CA 1.1 Cercar i seleccionar informació en funció de les seves necessitats fent ús de les eines de l'entorn personal d'aprenentatge i seguint normes bàsiques de seguretat a la xarxa.

Cercar informació a partir de diferents fonts d'informació.

Seleccionar la informació més rellevant, fiable i adequada per als objectius de tota la cerca.

Usar de forma eficient de les eines de l'entorn personal d'aprenentatge en la cerca i selecció d'informació.

Seguir normes bàsiques de seguretat a la xarxa en la cerca i selecció d'informació.

CA 1.2 Contrastar informació procedent de diferents fonts de manera crítica i segura, avaluant la seva fiabilitat i pertinència.

Reconèixer i diferenciar les diverses fonts d'informació.

Verificar l'autoria, la reputació de la font i l'actualització de la informació.

Validar dades sensibles abans de compartir-les.

Contrastar informacions emprant eines digitals de verificació.

CA 1.3 Fer un ús ètic de les dades i les eines digitals, aplicant les normes d'etiqueta digital i respectant les llicències d'ús i propietat intel·lectual en la comunicació, col·laboració i participació activa a la xarxa.

Tenir un comportament adequat i respectuós en la comunicació, col·laboració i

participació activa a la xarxa.
Respectar els drets d'autor i les llicències d'ús en la cerca i creació de material.

CE 2 Valorar i preveure els riscos per a la salut i la seguretat dels dispositius i les dades personals, identificant les principals amenaces per tal de saber fer-ne un ús segur, saludable i legal.

CA 2.1 Protegir les dades personals i l'empremta digital generada a internet configurant les condicions de privacitat de les xarxes socials i espais virtuals de treball.

Protegir les dades personals amb la configuració de les condicions de privacitat a les xarxes socials i espais de treball virtuals.

Gestionar l'empremta digital ajustant les opcions de privacitat en entorns digitals.

CA 2.2 Configurar i actualitzar contrasenyes, sistemes operatius i antivirus de manera periòdica en els diferents dispositius digitals d'ús habitual.

Configurar contrasenyes segures per a cada dispositiu i compte digital.

Actualitzar periòdicament les contrasenyes per mantenir la seguretat dels dispositius.

Mantenir els sistemes operatius actualitzats per protegir els dispositius contra vulnerabilitats.

Instal·lar i actualitzar antivirus, realitzant escaneigs periòdics per identificar amenaces.

CA 2.3 Identificar i saber reaccionar davant situacions que representen una amenaça a la xarxa triant la millor solució entre diverses opcions i valorant el benestar personal i col·lectiu.

Identificar situacions perilloses a la xarxa

Respondre davant d'un risc a Internet amb la tria de la millor opció.

Vetllar pel benestar i seguretat a la xarxa.

CE 3 Expressar, comunicar i difondre idees i continguts amb un llenguatge inclusiu i no sexista, utilitzant eines de comunicació i publicació simples per gestionar de forma responsable la seva presència a la xarxa.

CA 3.1 Interactuar en espais virtuals de comunicació i plataformes d'aprenentatge col·laboratiu, adaptant-se a diferents audiències amb una actitud participativa i respectuosa.

Utilitzar entorns virtuals d'aprenentatge col·laboratius.

Fer servir l'etiqueta en correu electrònic, grups de notícies, planes web...

Participar en espais virtuals de comunicació de forma respectuosa i amb correcció.

CA 3.2 Compartir i publicar informació i dades a la xarxa, fent ús de les diferents eines i formats disponibles a internet

Emprar aplicacions i plataformes en línia per compartir dades i continguts de

manera efectiva.
Seleccionar i aplicar formats digitals adequats per a la publicació de continguts en funció del context i del públic.

CE 4 Fer servir les eines informàtiques a l'abast per crear i editar continguts digitals de diferent naturalesa, treballant de forma autònoma o col·laborativa, per aplicar-les a la construcció de coneixements i donar suport a l'aprenentatge a àmbits diversos.

CA 4.1 Crear i editar continguts digitals de manera individual o col·lectiva, seleccionant les eines més apropiades de manera creativa.

Crear i editar continguts digitals de manera creativa individual o col·lectivament.

Seleccionar les eines més apropiades de creació i edició de continguts.

CA 4.2 Fer servir programari propi d'àmbits diversos de forma autònoma, aprofitant els avantatges que proporcionen aquestes eines per aprofundir en el coneixement de les diferents matèries.

Utilitzar el programari amb autonomia.

Aprofitar les funcionalitats específiques de cada programari per ampliar i aprofundir en el coneixement i les habilitats en diferents matèries.

CE 5 Desenvolupar aplicacions informàtiques en diferents entorns, aplicant els fonaments del pensament computacional per donar resposta a problemes diversos i per simular el comportament de sistemes senzills.

CA 5.1 Dissenyar solucions a problemes informàtics a través d'algoritmes i diagrames de flux, aplicant els elements i tècniques de programació de manera creativa.

Dissenyar solucions a problemes informàtics a través d'algoritmes i diagrames de flux.

Aplicar els elements i tècniques de programació de manera creativa.

CA 5.2 Programar aplicacions senzilles per a diferents dispositius, emprant els elements de programació de manera apropiada i aprofitant el recursos que faciliten les diferents eines d'edició disponibles.

Dissenyar i programar aplicacions senzilles per a diferents dispositius.

Emprar diferents elements de programació, utilitzant entorns de programació disponibles, intuïtius i adaptats.

CA 5.3 Simular el comportament de sistemes simples, utilitzant la programació i reproduint el comportament dels seus components fonamentals per obtenir una eina amb capacitat predictiva.

Analitzar i entendre un sistema simple bàsic.

Simular el comportament d'un sistema simple a través de la programació.

Avaluar que els resultats s'ajusten a la programació prèvia.

Sabers bàsics

Es distribueixen en blocs les concrecions dels sabers bàsics i, de manera orientativa, la seva seqüenciació per a cada curs.

PROCÉS DE RESOLUCIÓ DE PROBLEMES	RDI	RDI I
Sistemes de comunicació. Gestió avançada i organització del correu electrònic. Crear i gestionar videotrucades.		
Tecnologies de la comunicació digitals.		x
Gestió eficient i organització avançada del correu electrònic.		x
Creació i administració de videotrucades.		x
Intercanvi d'arxius i emmagatzematge en el núvol. Organització en carpetes i unitats compartides.		
Serveis d'emmagatzematge al núvol segurs i accessibles. Utilització.		x
Organització d'arxius en carpetes de manera estructurada. Localització i accés.		x
Compartició d'arxius amb altres usuaris utilitzant unitats compartides. Col·laboració en projectes.		x
Gestió dels permisos d'accés a arxius i carpetes. Privacitat i el control de la informació.		x
Treball col·laboratiu. Configuració dels permisos d'accés.		
Col·laboració cooperativa en equip		x
Establiment i configuració de rols i permisos d'accés.		x
Aules virtuals. Ús de les aplicacions pròpies de l'entorn personal d'aprenentatge (processador de text, full de càlcul, formularis...).		
Aules virtuals. Utilitats i ús.		x
Utilització bàsica del programari d'aprenentatge personal, com processadors de text, fulls de càlcul, formularis, presentacions i dissenys gràfics.		x
Estratègies i recursos per al treball col·laboratiu en línia eficient. Aplicacions per prendre notes, fer llistes i organitzar tasques.		
Tècniques i recursos digitals per a la coordinació i comunicació efectiva en equips en línia.		x
Eines digitals per prendre notes, fer llistes i gestionar i organitzar tasques en equip.		x

EDICIÓ I CREACIÓ DE CONTINGUTS	RDI	RDI I
Imatges de mapes de bits i vectorials.		
Imatges de mapa de bits i programari com editors de fotografia.	x	
Imatges vectorials i programari per poder crear-les.	x	

Àudio i vídeo.	x	
Plànols i models 3D (CAD/CAM).		
Disseny de plànols i models 3D amb programari de disseny assistit per ordinador (CAD).	x	
Conversió de dissenys plànols i models 3D en instruccions utilitzables per a la fabricació assistida per ordinador (CAM).	x	
Organització de la informació. Mapes conceptuals i esquemes	x	
Programari específic pel tractament dels sabers bàsics d'altres matèries (calculadores gràfiques, mapes interactius, aplicacions web diverses...).	x	
Elaboració de continguts amb formats creatius, com còmics i animacions, podcasts, jocs interactius...	x	

COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ D'IDEES	RDI	RDI I
Elaboració, publicació i difusió de documents		
Elaboració de documents utilitzant eines digitals amb idees i informació clara i coherent.	x	
Publicació de documents a través de plataformes o mitjans digitals adequats, accessibles i comprensibles.	x	
Difusió de documents mitjançant canals digitals amb informació i interacció efectiva.	x	
Comunicació i col·laboració en xarxa (blogs).		
Comunicació a la blogosfera	x	
Cooperació en xarxa	x	
Publicació i difusió responsable en xarxes. Introducció a les regles bàsiques d'etiqueta digital.	x	
Publicació de continguts a la web.	x	

CIUTADANIA DIGITAL CRÍTICA I SEGURETAT	RDI	RDI I
Cerca i selecció d'informació fiable. Eines per detectar notícies falses i fraus. Ús crític de les xarxes.	x	

Seguretat i protecció de dades. Mesures preventives (gestió de contrasenyes, còpies de seguretat). Identitat, imatge, reputació i empremta digitals.	x	
Seguretat dels dispositius. Mesures preventives i correctives per fer front a riscos, amenaces i ciberatacs		
Seguretat als dispositius. Riscos i amenaces comuns. Ciberatacs.	x	
Mesures preventives per a xarxes segures.	x	
Mesures correctives a la xarxa.	x	
Salut, benestar i seguretat personal a internet. Situacions de violència a les xarxes. Principals riscos i mecanismes de resposta.		
Salut i benestar personal a internet. Impacte de la salut mental i emocional a les xarxes.	x	
Protecció de dades personals i privades. Contrasenyes segures.	x	
Situacions de violència a les xarxes.	x	
Principals riscos a internet, estafes i compres en línia, tècniques de frau.	x	
Ús ètic de dades i eines digitals: llibertat d'expressió, etiqueta digital, propietat intel·lectual i llicències d'ús, obsolescència programada...		
Ús ètic de les dades i les eines digitals, respecte de la llibertat d'expressió, etiqueta digital o netiqueta. Promoció.	x	
Propietat intel·lectual i llicències d'ús.	x	
Avaluació des d'un punt de vista ètic de l'ús de l'obsolescència programada en l'àmbit digital.	x	

PENSAMENT COMPUTACIONAL	RDI	RDI I
Fonaments de la programació. Programació amb llenguatges de blocs.		
Fonaments del pensament computacional i de la programació.		X
Programació amb llenguatges basats en blocs.		x
Aplicacions informàtiques senzilles per ordinador i dispositius mòbils. Selecció i utilització per a resoldre tasques quotidianes.		x

Fonaments de la intel·ligència artificial.		
Identificació de patrons.		X
Processament de la informació.		x
Automatització de l'aprenentatge.		x
Presentació i utilització de simuladors per fer nous dissenys o prototips.		x

ESBORRANY

Segona Llengua Estrangera

La ràpida evolució de les societats actuals i les seves múltiples interconnexions exigeixen el desenvolupament d'aquelles competències que ajudin els individus a practicar una ciutadania independent, activa i compromesa amb la realitat contemporània, cada vegada més global, intercultural i plurilingüe. Tal com assenyala el Marc de Referència de Competències per a la Cultura Democràtica, en les societats actuals, culturalment diverses, els processos democràtics requereixen del diàleg intercultural. Per tant, la comunicació en diferents llengües és clau en el desenvolupament d'aquesta cultura democràtica. En la idea d'un Espai Europeu d'Educació, la comunicació en més d'una llengua evita que l'educació i la formació es vegin obstaculitzades per les fronteres i afavoreix la internacionalització i la mobilitat, a més de permetre el descobriment d'altres cultures, ampliant les perspectives de l'alumnat.

La matèria de Llengua Estrangera contribueix a l'adquisició de les diferents competències clau que conformen el Perfil de sortida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic i, de manera directa, participa en l'assoliment de la competència plurilingüe, que implica l'ús de diferents llengües de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. El plurilingüisme integra no només la dimensió comunicativa, sinó també els aspectes històrics i interculturals que condueixen l'alumnat a conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural i contribueixen al fet que pugui exercir una ciutadania independent, activa i compromesa amb una societat democràtica. En consonància amb aquest enfocament, la matèria de Llengua Estrangera en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria té com a objectiu principal l'adquisició de la competència comunicativa apropiada en la llengua estrangera, de manera que permeti a l'alumnat comprendre, expressar-se i interactuar en aquesta llengua amb eficàcia, com també l'enriquiment i l'expansió de la seva consciència intercultural.

L'eix del currículum de Llengua Estrangera està travessat per les dues dimensions del plurilingüisme: la dimensió comunicativa i la intercultural. Les competències específiques de la matèria, relacionades amb els descriptors de les diferents competències clau del Perfil de sortida i amb els reptes del segle XXI, permeten a l'alumnat comunicar-se eficaçment i de manera apropiada en la llengua estrangera i ampliar el seu repertori lingüístic individual, aprofitant les experiències pròpies per millorar la comunicació tant en les llengües familiars com en les llengües estrangeres. Així mateix, ocupen un lloc important la valoració i el respecte pels perfils lingüístics individuals, l'acceptació i l'adequació a la diversitat cultural, com també el respecte i la curiositat per altres llengües i pel diàleg intercultural com a mitjà per fomentar la sostenibilitat i la democràcia.

Aquesta matèria, a més, permet a l'alumnat desenvolupar-se millor en els entorns digitals i accedir a les cultures vehiculades a través de la llengua estrangera, tant

com a motor de formació i aprenentatge com a font d'informació i gaudi. En aquest sentit, les eines digitals tenen un potencial que podria aprofitar-se plenament per reforçar l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües i cultures estrangeres. Per això, el desenvolupament del pensament crític, l'alfabetització mediàtica i l'ús adequat, segur, ètic i responsable de la tecnologia suposen un element d'aprenentatge rellevant en aquesta matèria.

Les competències específiques de la matèria de Llengua Estrangera en l'Educació Secundària Obligatòria suposen una progressió respecte a les adquirides durant l'Educació Primària, que seran el punt de partida per a aquesta nova etapa, i es desenvoluparan a partir dels repertoris i experiències de l'alumnat. Això implica una ampliació i un aprofundiment en les activitats i estratègies comunicatives de comprensió, producció, interacció i mediació, entesa en aquesta etapa com l'activitat orientada a explicar conceptes i simplificar missatges amb la finalitat de facilitar la comprensió mútua i transmetre informació. La progressió, a més, comporta atorgar un paper més rellevant a la reflexió sobre el funcionament de les llengües i les relacions entre les diferents llengües dels repertoris individuals de l'alumnat. Les competències específiques de la matèria de Llengua Estrangera també inclouen la valoració i l'adequació a la diversitat lingüística, artística i cultural entre l'alumnat amb la finalitat que aprengui a actuar de manera empàtica i respectuosa en situacions comunicatives interculturals.

Els criteris d'avaluació de la matèria determinen el grau d'adquisició de les competències específiques per part de l'alumnat, per la qual cosa es presenten vinculats a aquestes. En la seva formulació competencial, es plantegen enunciant el procés o capacitat que l'alumnat ha d'adquirir, juntament amb el context o mode d'aplicació i ús d'aquest procés o capacitat. La gradació dels criteris d'avaluació està basada en el Marc Comú Europeu de Referència per a les Llengües (MCER), tot i que ajustada a la maduresa i desenvolupament psicoevolutiu de l'alumnat de l'etapa de Secundària.

Per la seva banda, els sabers bàsics reuneixen els coneixements (saber), les destreses (saber fer) i les actituds (saber ser) necessaris per a l'adquisició de les competències específiques de la matèria i afavoreixen l'avaluació dels aprenentatges a través dels criteris. S'estructuren en tres blocs. El bloc «Comunicació» engloba els sabers necessaris per al desenvolupament de les activitats comunicatives de comprensió, producció, interacció i mediació, inclosos els relacionats amb la recerca de fonts d'informació i la gestió de les fonts consultades. El bloc «Plurilingüisme» integra els sabers relacionats amb la capacitat de reflexionar sobre el funcionament de les llengües, amb l'objectiu de contribuir a l'aprenentatge de la llengua estrangera i a la millora de les llengües que conformen el repertori lingüístic de l'alumnat. Finalment, en el bloc «Interculturalitat» s'agrupen els sabers sobre les cultures vehiculades a través de la llengua estrangera i la seva valoració com a oportunitat d'enriquiment i de relació amb els altres. S'inclouen també en aquest

bloc els sabers orientats al desenvolupament d'actituds d'interès per entendre i apreciar altres llengües, varietats lingüístiques i cultures.

L'enfocament, la gradació i la definició dels diferents elements del currículum estan plantejats a partir de les activitats de llengua i les competències que estableix el Consell d'Europa en el MCER. Aquesta eina és clau per determinar els diferents nivells de competència que l'alumnat adquireix en les diverses activitats i dona suport també al seu procés d'aprenentatge, que es concep com a dinàmic i continuat, flexible i obert, i ha d'adequar-se a les seves circumstàncies, necessitats i interessos. S'espera que l'alumnat sigui capaç de posar en funcionament tots els sabers bàsics en situacions comunicatives pròpies dels diferents àmbits: personal, social, educatiu i professional, i a partir de textos sobre temes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic propers a la seva experiència, que incloguin aspectes relacionats amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible i els reptes i desafiaments del segle XXI. En consonància amb l'enfocament orientat a l'acció que planteja el MCER, que contribueix de manera significativa al disseny de metodologies eclèctiques, el caràcter competencial d'aquest currículum convida el professorat a crear tasques interdisciplinàries, contextualitzades, significatives i rellevants i a desenvolupar situacions d'aprenentatge en què es consideri l'alumnat com a agent social progressivament autònom i gradualment responsable del seu propi procés d'aprenentatge. Això implica tenir en compte els seus repertoris, interessos i emocions, com també les seves circumstàncies específiques, amb la finalitat d'establir les bases per a l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

Competències específiques

Contribució de les competències específiques a la matèria

CE 1 Comprendre i interpretar el sentit general i els detalls més rellevants de textos expressats de manera clara i en la llengua estàndard, cercant fonts fiables i fent ús d'estratègies com la inferència de significats, per respondre a necessitats comunicatives concretes.

La comprensió suposa rebre i processar informació. En l'etapa de l'Educació Secundària Obligatòria, la comprensió és una destresa comunicativa que s'ha de desenvolupar a partir de textos orals, escrits i multimodals sobre temes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxims a l'experiència dels alumnes, expressats de manera clara i usant la llengua estàndard. La comprensió, en aquest nivell, implica entendre i interpretar els textos i extreure el seu sentit general i els detalls més rellevants per satisfer les seves necessitats comunicatives. Per això, s'han d'activar les estratègies més adequades al desenvolupament psicoevolutiu i les necessitats dels alumnes, amb la finalitat de reconstruir la representació del significat i del sentit del text i per formular hipòtesis sobre la intenció comunicativa que hi ha en aquests textos.

Entre les estratègies de comprensió més útils per als alumnes es troben la inferència i l'extrapolació de significats a nous contextos comunicatius, com també la transferència i integració dels coneixements, les destreses i les actituds de les llengües que conformen el seu repertori lingüístic. Inclou la interpretació de diferents formes de representació (escriptura, imatge, gràfics, taules, diagrames, etc.) i de la informació contextual (elements extralingüístics) i cotextual (elements lingüístics), que permeten comprovar la hipòtesi inicial sobre la intenció i sentit del text, com també plantejar hipòtesis alternatives si fos necessari.

A més d'aquestes estratègies, la cerca de fonts fiables, en suports tant analògics com digitals, constitueix un mètode de gran utilitat per a la comprensió, perquè permet contrastar, validar i sustentar la informació, com també obtenir conclusions rellevants a partir dels textos. Els processos de comprensió i interpretació requereixen contextos de comunicació dialògics que estimulin la col·laboració, la identificació crítica de prejudicis i estereotips de qualsevol tipus, com també l'interès genuí per les diferències i semblances culturals.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL2, CCL3, CP1, CP2, STEM1, CD1, CPSAA5, CCEC2.

CE 2 Produir texts originals, d'extensió mitjana, senzills i amb una organització clara, usant estratègies com ara la planificació, la compensació o l'autoreparació, per expressar de manera creativa, adequada i coherent, missatges rellevants i respondre a propòsits comunicatius concrets.

La producció engloba tant l'expressió oral com l'escripta i la multimodal. En aquesta etapa, la producció ha de donar lloc a la redacció i l'exposició de texts sobre temes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxim a l'experiència dels alumnes, amb creativitat, coherència i adequació. La producció, en diversos formats i suports, pot incloure en aquesta etapa l'exposició d'una petita descripció o anècdota, una presentació formal de major extensió, una senzilla argumentació o la redacció de texts que expressin fets, conceptes, pensaments, opinions i sentiments, mitjançant eines digitals i analògiques, com també la cerca avançada d'informació a internet com a font de documentació. En el seu format multimodal, la producció inclou l'ús conjunt de diferents recursos per produir significat (escriptura, imatge, gràfics, taules, diagrames, so, gests, etc.) i la selecció i aplicació del més adequat en funció de la tasca i les seves necessitats.

Les activitats vinculades amb la producció de texts compleixen funcions importants en els àmbits personal, social, educatiu i professional, i existeix un valor cívic concret que s'hi associa. La destresa en les produccions més formals en diferents suports no s'adquireix de manera natural, sinó que és producte de l'aprenentatge. En aquesta etapa les produccions es basen en l'aprenentatge d'aspectes formals bàsics de caire més lingüístic, sociolingüístic i pragmàtic; de les expectatives i convencions comunes

associades al gènere emprat; d'eines de producció; i del suport utilitzat. Les estratègies que permeten la millora de la producció, tant formal com informal, comprenen la planificació, l'autoavaluació i coavaluació, la retroalimentació, com també el monitoratge, la validació i la compensació.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL1, CP1, CP2, STEM1, CD2, CPSAA5, CE1, CCEC3.

CE 3 Interactuar amb altres persones amb creixent autonomia, usant estratègies de cooperació i emprant recursos analògics i digitals, per respondre a propòsits comunicatius concrets en intercanvis respectuosos amb les normes de cortesia.

La interacció implica dues o més participants en la construcció d'un discurs. La interacció interpersonal es considera l'origen del llenguatge i comprèn funcions interpersonals, cooperatives i transaccionals. En la interacció entren en joc la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, els elements verbals i no verbals de la comunicació, com també l'adequació als diferents registres i gèneres dialògics, tant orals com escrits i multimodals, en entorns síncrons o asíncrons. En aquesta etapa de l'educació s'espera que les interaccions abordin temes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxims a l'experiència dels alumnes.

Aquesta competència específica és fonamental en l'aprenentatge, perquè inclou estratègies de cooperació, d'inici, manteniment o conclusió de converses, de cessió i presa de torns de paraula, com també estratègies per preguntar amb l'objectiu de sol·licitar clarificació o repetició. A més, l'aprenentatge i aplicació de les normes i principis que regeixen la cortesia lingüística i l'etiqueta digital preparen els alumnes per a l'exercici d'una ciutadania democràtica, responsable, respectuosa, segura i activa.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL5, CP1, CP2, STEM1, CPSAA3, CC3.

CE 4 Mediar en situacions quotidianes entre diferents llengües, usant estratègies i coneixements senzills orientats a explicar conceptes o simplificar missatges, per transmetre informació de manera eficaç, clara i responsable.

La mediació és l'activitat del llenguatge consistent a explicar i facilitar la comprensió de missatges o texts a partir d'estratègies com la reformulació, de manera oral o escrita. En la mediació, els alumnes han d'actuar com a agent social encarregat de crear ponts i ajudar a construir o expressar missatges de manera dialògica, no sols entre llengües diferents, sinó també entre diferents modalitats o registres dins d'una mateixa llengua. En l'Educació Secundària Obligatoria, la mediació se centra, principalment, en el rol de la llengua com a eina per resoldre els reptes que sorgeixen del context comunicatiu, creant espais i condicions propícies per a la comunicació i l'aprenentatge; en la cooperació i el foment de la participació dels altres per construir i entendre nous significats; i en la transmissió de nova informació

de manera apropiada, responsable i constructiva, podent emprar tant mitjans convencionals com aplicacions o plataformes virtuals per traduir, analitzar, interpretar i compartir continguts que, en aquesta etapa, versaran sobre assumptes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxims a l'experiència dels alumnes.

La mediació facilita el desenvolupament del pensament estratègic dels alumnes, en tant que suposa que triïn les destreses i estratègies més adequades del seu repertori per aconseguir una comunicació eficaç, però també per afavorir la participació pròpia i d'altres persones en entorns cooperatius d'intercanvis d'informació. Així mateix, implica reconèixer els recursos disponibles i promoure la motivació dels altres i l'empatia, comprenent i respectant les diferents motivacions, idees i circumstàncies personals dels interlocutors i harmonitzant-les amb les pròpies. Per això, s'espera que els alumnes mostrin empatia, respecte, esperit crític i sentit ètic, com a elements clau per a una mediació adequada en aquest nivell.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL5, CP1, CP2, CP3, STEM1, CPSAA1, CPSAA3, CCEC1.

CE 5 Ampliar i usar els repertoris lingüístics personals entre diferents llengües, reflexionant de manera crítica sobre el seu funcionament i prenent consciència de les estratègies i coneixements propis, per millorar la resposta a necessitats comunicatives concretes.

L'ús del repertori lingüístic i la reflexió sobre el seu funcionament estan vinculats amb l'enfocament plurilingüe de l'adquisició de llengües. L'enfocament plurilingüe parteix del fet que les experiències dels alumnes amb les llengües que coneixen serveixen de base per a l'ampliació i millora de l'aprenentatge de llengües noves i els ajuden a desenvolupar i enriquir el seu repertori lingüístic plurilingüe i la seva curiositat i sensibilització cultural. En l'Educació Secundària Obligatoria els alumnes aprofundeixen en aquesta reflexió sobre les llengües i estableixen relacions entre les diferents llengües dels seus repertoris individuals, analitzant les seves semblances i diferències amb la finalitat d'ampliar els coneixements i estratègies en les llengües que els conformen. D'aquesta manera, s'afavoreix l'aprenentatge de noves llengües i es millora la competència comunicativa. La reflexió sobre les llengües i el seu funcionament implica que els alumnes entenguin les seves relacions i, a més, contribueix al fet que identifiquin les fortaleses i mancances pròpies en el terreny lingüístic i comunicatiu, prenent consciència dels coneixements i estratègies propis i fent-los explícits. En aquest sentit, suposa també la posada en marxa de destreses per fer front a la incertesa i per desenvolupar el sentit de la iniciativa i la perseverança en la consecució dels objectius o la presa de decisions.

A més, el coneixement de diferents llengües permet valorar la diversitat lingüística de la societat com un aspecte enriquidor i positiu. La selecció, configuració i aplicació dels dispositius i eines tant analògiques com digitals per a la construcció i integració de nous continguts sobre el repertori lingüístic propi pot facilitar l'adquisició i millora

de l'aprenentatge d'altres llengües.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CP2, STEM1, CPSAA1, CPSAA5, CD2.

CE 6 Valorar críticament i adequar-se a la diversitat lingüística, cultural i artística a partir de la llengua estrangera, identificant i compartint les semblances i les diferències entre llengües i cultures, per actuar de manera empàtica i respectuosa en situacions interculturals.

La interculturalitat suposa experimentar la diversitat lingüística, cultural i artística de la societat analitzant-la i traient-ne benefici. En l'Educació Secundària Obligatòria, la interculturalitat, que afavoreix l'entesa amb els altres, mereix una atenció específica perquè formi part de l'experiència dels alumnes i per evitar que la seva percepció sobre aquesta diversitat estigui distorsionada pels estereotips i constitueixi l'origen d'uns certs tipus de discriminació. La valoració crítica i l'adequació a la diversitat han de permetre als alumnes actuar de manera empàtica i respectuosa en situacions interculturals.

La consciència de la diversitat proporciona als alumnes la possibilitat de relacionar diferents cultures. A més, afavoreix el desenvolupament d'una sensibilitat artística i cultural, i la capacitat d'identificar i utilitzar una gran varietat d'estratègies que li permetin establir relacions amb persones d'altres cultures. Les situacions interculturals que es poden plantejar en aquesta etapa en l'ensenyament de la llengua estrangera permeten als alumnes obrir-se a noves experiències, idees, societats i cultures, mostrant interès cap al diferent; relativitzar la pròpia perspectiva i el propi sistema de valors culturals; i distanciar-se i evitar les actituds sustentades sobre qualsevol mena de discriminació o reforç d'estereotips. Tot això orientat cap a l'objectiu de desenvolupar una cultura compartida i una ciutadania compromesa amb la sostenibilitat i els valors democràtics.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL5, CP3, CPSAA1, CPSAA3, CC3, CCEC1.

Primer curs

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE 1 Comprendre i interpretar el sentit general i els detalls més rellevants de texts expressats de manera clara i en la llengua estàndard, cercant fonts fiables i fent ús d'estratègies com la inferència de significats, per respondre a necessitats comunicatives concretes.

CA 1.1 Interpretar i analitzar el sentit global i la informació específica i explícita de textos orals, escrits i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians, de rellevància personal i pròxims a l'experiència dels alumnes, propis dels àmbits de les relacions interpersonals, de l'aprenentatge, dels mitjans de comunicació i de la ficció expressats de manera clara i en la llengua estàndard a través de diversos suports.
Interpretar el sentit global de textos escrits, orals i multimodals, breus i senzills en llengua estàndard, captant el missatge principal i el context general.
Extreure informació específica (p. ex., noms, dates, llocs i dades numèriques que responen a les preguntes: Què?, qui?, quan?, i on?) de textos escrits, orals i multimodals, breus i senzills, en llengua estàndard com, per exemple, cartells, converses o diàlegs escolars.
Extreure informació explícita, clara i literal de textos escrits, orals i multimodals en llengua estàndard sobre aspectes crucials necessaris per comprendre el text i que són evidents i fàcilment identificables com, per exemple, el tema o el propòsit.
Entendre textos sobre temes freqüents i quotidians, de rellevància personal i pròxims a l'experiència dels alumnes, com ara missatges sobre amics o família, diàlegs breus sobre relacions interpersonals (amics, casa, família), fragments de notícies senzilles o diàlegs breus, i fragments senzills de ficció (contes curts, històries o còmics adaptats).
CA 1.2 Seleccionar, organitzar i aplicar de forma guiada les estratègies i coneixements més adequats en situacions comunicatives quotidianes per comprendre el sentit general, la informació essencial i els detalls més rellevants dels texts; interpretar elements no verbals; i cercar i seleccionar informació.
Seleccionar estratègies bàsiques per comprendre el sentit general i la informació essencial de textos breus i senzills, subratllant, per exemple, paraules clau o fent prediccions basades en el títol o imatges d'un text.
Organitzar informació essencial de manera guiada amb tècniques senzilles com taules o esquemes, completant una taula amb les accions principals d'una història, per exemple.
Aplicar coneixements previs de vocabulari i temes familiars per interpretar texts quotidians, relacionant el vocabulari sobre les parts de la casa amb descripcions visuals senzilles, per exemple.
Inferir significats senzills a partir del context textual i visual, deduït, per exemple, el significat d'una paraula desconeguda basada en la il·lustració que acompanya el text.
Interpretar elements visuals senzills com icones o imatges associades al text, relacionant, per exemple, un dibuix amb una acció descrita en un text breu.
Cercar informació en fonts senzilles com webs educatives o fitxes impreses amb suport del docent, localitzant, per exemple, les dades principals en cartell publicitari.

CE 2 Produir texts originals, d'extensió mitjana, senzills i amb una organització clara, usant estratègies com ara la planificació, la compensació o l'autoreparació, per expressar de manera creativa, adequada i coherent, missatges rellevants i respondre a propòsits comunicatius concrets.

CA 2.1 Expressar oralment texts breus, senzills, estructurats, comprensibles i adequats a la situació comunicativa sobre assumptes quotidians i freqüents, de rellevància per als alumnes, amb la finalitat de descriure, narrar i informar sobre temes concrets, en diferents suports, utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals, com també estratègies de planificació i control de la producció.

Descriure o informar oralment sobre assumptes quotidians, freqüents i rellevants pels alumnes.

Identificar el registre utilitzat a la situació comunicativa.

Comunicar oralment texts breus, senzills, estructurats i comprensibles.

Utilitzar, de manera guiada, diferents suports analògics (p. ex. pòsters, esquemes senzills) o digitals (diapositives amb text o imatges) per reforçar la comunicació d'un missatge oral breu i senzill.

Utilitzar de forma guiada recursos verbals i no verbals com l'entonació, el volum, la pronunciació, el llenguatge corporal o el contacte visual.

Utilitzar estratègies de planificació com la preparació prèvia amb esquemes senzills o ús de models i frases d'exemple i de control com l'autocorrecció bàsica o demanar ajuda.

CA 2.2 Organitzar i redactar texts breus i comprensibles amb claredat, coherència, cohesió i adequació a la situació comunicativa proposada, seguint pautes establertes, a través d'eines analògiques i digitals, sobre assumptes quotidians i freqüents de rellevància per als alumnes i pròxims a la seva experiència.

Organitzar de forma guiada frases i expressions senzills, breus sobre temes quotidians i propers a l'experiència personal.

Redactar texts breus, enllaçant les oracions amb connectors bàsics (i, però)

Redactar de forma guiada texts breus i senzills, especialment descriptius, amb una estructura clara (inici, desenvolupament i final) i una claredat acceptable.

Utilitzar eines analògiques i digitals bàsiques per redactar i compartir texts escrits.

Utilitzar un repertori lingüístic bàsic i funcional per redactar texts senzills, centrant-se en temes quotidians i propers a l'experiència personal, respectant les normes bàsiques ortogràfiques i gramaticals.

Reconèixer el registre adequat a la situació comunicativa proposada.

CA 2.3 Seleccionar, organitzar i aplicar de forma guiada coneixements i estratègies per planificar, produir i revisar texts comprensibles, coherents i adequats a les intencions comunicatives, a les característiques contextuais i a la tipologia textual, usant amb ajuda els recursos físics o digitals més adequats en funció de la tasca i les necessitats de cada moment, tenint en compte la persona a qui va dirigit el text.

Seleccionar i aplicar, de manera guiada, les característiques bàsiques de texts senzills (p. ex., descriure persones, llocs, objectes o accions), seleccionant

informació rellevant.
Identificar la intenció comunicativa del text (informar, descriure), el tipus de text (descripció d'un lloc, presentació personal...) i el públic objectiu (companys, professorat...).
Organitzar la informació en esquemes simples.
Organitzar la informació i estructurar el text de manera simple emprant els connectors bàsics.
Presentar els texts de manera clara i llegible, seguint una estructura bàsica (títol, introducció, desenvolupament i conclusió) i respectant les convencions bàsiques com marges, paràgrafs diferenciats i una cal·ligrafia o tipografia neta amb ajuda del professorat.
Fer ús del repertori lingüístic treballat a classe (vocabulari bàsic, temps verbals senzills) en contextos quotidians i propers.
Utilitzar, de manera guiada, eines físiques i digitals senzilles, com diccionaris bàsics, models de texts, i plantilles per estructurar idees, com també recursos visuals senzills (dibuixos, imatges) per a la planificació de texts i l'expressió oral.
Revisar amb ajuda errors ortogràfics i de coherència bàsica (p. ex., frases incompletes o connectors mal utilitzats).

CE 3 Interactuar amb altres persones amb creixent autonomia, usant estratègies de cooperació i emprant recursos analògics i digitals, per respondre a propòsits comunicatius concrets en intercanvis respectuosos amb les normes de cortesia.

CA 3.1 Planificar i participar en situacions interactives breus i senzilles sobre temes quotidians, de rellevància personal i pròxims a l'experiència dels alumnes, a través de diversos suports basant-se en recursos com ara la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, i mostrant empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, com també per les diferents necessitats, idees, inquietuds, iniciatives i motivacions dels interlocutors.

Planificar i participar en interaccions breus i senzilles sobre temes quotidians, personals o experiències pròpies.

Participar en interaccions cara a cara o mitjançant suports senzills com notes escrites, missatges de correu electrònic o xats bàsics.

Emprar recursos com la repetició, el ritme pausat i el llenguatge no verbal per afavorir la comunicació.

Respectar fórmules bàsiques de cortesia i d'etiqueta digital, com saludar, acomiadar-se o presentar-se.

Mostrar respecte i empatia per les necessitats i idees dels interlocutors.

CA 3.2 Seleccionar, organitzar i utilitzar, de forma guiada i en entorns pròxims, estratègies adequades per iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, sol·licitar i formular aclariments i explicacions.

Iniciar i acabar la comunicació de forma guiada utilitzant un repertori limitat de vocabulari i estructures senzilles.
Formular i respondre preguntes de forma guiada, utilitzant suport visual o contextual.
Respectar el torn de paraula de forma guiada en interaccions bàsiques.
Conèixer i emprar expressions senzilles per prendre la paraula, intervenir o finalitzar en una conversa, mostrant cortesia i tenint en compte els senyals bàsics (verbals i no verbals).

CE 4 Mediar en situacions quotidianes entre diferents llengües, usant estratègies i coneixements senzills orientats a explicar conceptes o simplificar missatges, per transmetre informació de manera eficaç, clara i responsable.
CA 4.1 Inferir i explicar texts, conceptes i comunicacions breus i senzilles en situacions en les quals atendre la diversitat, mostrant respecte i empatia pels interlocutors i per les llengües emprades, i interès per participar en la solució de problemes d'intercomprensió i d'enteniment en el seu entorn pròxim, basant-se en diversos recursos i suports.
Reconèixer i transmetre dades personals i informació bàsica de texts senzills (horaris, cartells o senyals), emprant un llenguatge senzill i estructures memoritzades i amb l'ajuda de suports visuals com imatges o pictogrames.
Explicar conceptes senzills de manera oral o escrita emprant paraules bàsiques, gests i materials visuals com dibuixos o targetes.
Demostrar interès per participar en interaccions senzilles, indicant si es comprèn el que diu l'interlocutor i utilitzant frases breus per aclarir informació, i mostrant respecte i estima pels interlocutors i per les llengües emprades.
Identificar i mostrar respecte per les opinions i perspectives dels interlocutors, fent ús de frases senzilles i gests que expressin empatia i interès per la diversitat.
CA 4.2 Aplicar, de forma guiada, estratègies que ajudin a crear ponts i facilitin la comprensió i producció d'informació i la comunicació, adequades a les intencions comunicatives, usant recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.
Aplicar estratègies senzilles, amb ajuda, per clarificar missatges curts i senzills, identificant elements clau o repetint la informació amb paraules molt senzilles, suport gestual o pictogrames.
Utilitzar recursos visuals i tecnològics bàsics per ajudar a la comprensió, fent servir dibuixos o fotos per indicar instruccions senzilles.
Adequar de forma guiada els missatges a intencions comunicatives senzilles com informar, preguntar, saludar, descriure breument) amb exemples o recursos visuals senzills.

CE 5 Ampliar i usar els repertoris lingüístics personals entre diferents llengües, reflexionant de manera crítica sobre el seu funcionament i prenent consciència
--

de les estratègies i coneixements propis, per millorar la resposta a necessitats comunicatives concretes.

CA 5.1 Comparar i contrastar les semblances i diferències entre diferents llengües reflexionant de manera progressivament autònoma sobre el seu funcionament.

Identificar les semblances i diferències essencials amb la llengua estrangera, (p. ex., paraules internacionals, estructures gramaticals simples o sons similars).

Identificar semblances i diferències bàsiques entre la llengua materna i la llengua estrangera en aspectes com salutacions, expressions quotidianes i estructures senzilles.

Detectar interferències lingüístiques comunes i corregir errors bàsics que puguin dificultar l'expressió en la llengua estrangera.

CA 5.2 Utilitzar i diferenciar els coneixements i estratègies de millora de la capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera amb el reforç d'altres participants i de suports analògics i digitals.

Identificar i utilitzar recursos digitals i analògics bàsics, com diccionaris bilingües, traductors en línia o targetes, amb el suport del professor.

Participar en activitats de comunicació senzilles (p. ex., diàlegs paütats o jocs de rol simples sobre temes quotidians) amb l'ajuda d'altres participants emprant estratègies bàsiques com la repetició o la imitació.

Reconèixer els progressos i dificultats en l'aprenentatge de la llengua estrangera.

CA 5.3 Identificar i registrar, seguint models, els progressos i dificultats d'aprenentatge de la llengua estrangera, seleccionant de forma guiada les estratègies més eficaces per superar aquestes dificultats i progressar en el seu aprenentatge, realitzant activitats d'autoavaluació i coavaluació, com les propostes en el Portfoli Europeu de les Llengües (PEL) o en un diari d'aprenentatge, fent aquests progressos i dificultats explícits i compartint-los.

Identificar i registrar els progressos i dificultats en l'aprenentatge de la llengua estrangera mitjançant l'ús de models senzills proporcionats pel professorat, com ara fulls de seguiment o llistes de verificació.

Seleccionar, amb suport del professorat, estratègies bàsiques per superar dificultats específiques, com ara repassar vocabulari o practicar estructures gramaticals simples.

Participar en activitats d'autoavaluació i coavaluació senzilles, com completar qüestionaris breus sobre el propi aprenentatge o intercanviar opinions amb companys sobre tasques realitzades.

Familiaritzar-se amb eines d'autoavaluació com el Portafolis Europeu de les Llengües (PEL) o mantenir un diari d'aprenentatge on es registrin experiències i reflexions sobre el procés d'aprenentatge.

Expressar de forma bàsica els progressos i dificultats identificats, compartint-los amb el professorat i els companys en discussions guiades.

CE 6 Valorar críticament i adequar-se a la diversitat lingüística, cultural i artística a partir de la llengua estrangera, identificant i compartint les

semblances i les diferències entre llengües i cultures, per actuar de manera empàtica i respectuosa en situacions interculturals.
CA 6.1 Actuar de manera empàtica i respectuosa en situacions interculturals construint vincles entre les diferents llengües i cultures i rebutjant qualsevol tipus de discriminació, prejudici i estereotip en contextos comunicatius quotidians.
Actuar amb empatia en situacions amb persones de diferents cultures (p. ex., saludar i acomiadar-se de forma adequada a les convencions culturals de la llengua estudiada).
Respectar les diferències culturals i lingüístiques, (p. ex., mostrar interès i respecte per les festes tradicionals d'altres països).
Construir relacions positives entre llengües i cultures diferents (p. ex, participació en activitats de classe que impliquin intercanvi cultural, com correspondència amb estudiants d'altres països).
Rebutjar qualsevol discriminació, prejudici o estereotip en la comunicació diària.
CA 6.2 Acceptar i adequar-se a la diversitat lingüística, cultural i artística pròpia de països on es parla la llengua estrangera com a font d'enriquiment personal, mostrant interès per compartir elements culturals i lingüístics que fomentin la sostenibilitat i la democràcia.
Identificar aspectes bàsics de la diversitat lingüística, cultural i artística dels països on es parla la llengua estrangera.
Mostrar interès per la diversitat com una oportunitat per enriquir-se personalment.
Mostrar interès per compartir elements lingüístics, culturals i artístics bàsics (p. ex., costums, menjars, rutines, aficions) amb els altres.
Identificar hàbits sostenibles bàsics (p. ex., reciclatge, estalvi d'aigua) en diferents cultures.
CA 6.3 Aplicar, de forma guiada, estratègies per explicar i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics i respectant els principis de justícia, equitat i igualtat.
Participar en activitats senzilles, com jocs o cançons, que promoguin la diversitat lingüística, cultural i artística a més dels valors ecosocials (solidaritat, equitat, justícia social, sostenibilitat, inclusió, etc.).
Identificar i mostrar respecte per les diferències culturals bàsiques entre els companys de classe.
Explicar amb ajuda la importància de la diversitat cultural i lingüística en l'entorn més proper.

Segon curs

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE 1 Comprendre i interpretar el sentit general i els detalls més rellevants de textos expressats de manera clara i en la llengua estàndard, cercant fonts fiables i fent ús d'estratègies com la inferència de significats, per respondre a necessitats comunicatives concretes.

CA 1.1 Interpretar i analitzar el sentit global i la informació específica i explícita de textos orals, escrits i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians, de rellevància personal i pròxims a l'experiència dels alumnes, propis dels àmbits de les relacions interpersonals, de l'aprenentatge, dels mitjans de comunicació i de la ficció expressats de manera clara i en la llengua estàndard a través de diversos suports.

Interpretar el sentit global de textos escrits, orals i multimodals, breus i senzills en llengua estàndard, captant el missatge principal i el context general.

Extreure informació específica (p. ex., noms, dates, llocs i dades numèriques que responen a les preguntes: Què?, qui?, quan?, i on?) de textos escrits, orals i multimodals, breus i senzills, en llengua estàndard com, per exemple, cartells, converses o diàlegs escolars.

Extreure informació explícita, clara i literal de textos escrits, orals i multimodals en llengua estàndard sobre aspectes crucials necessaris per comprendre el text i que són evidents i fàcilment identificables com, per exemple, el tema o el propòsit.

Entendre textos sobre temes freqüents i quotidians, de rellevància personal i pròxims a l'experiència dels alumnes, com ara missatges sobre amics o família, diàlegs breus sobre relacions interpersonals (amics, casa, família), fragments de notícies senzilles o diàlegs breus, i fragments senzills de ficció (contes curts, històries o còmics adaptats).

CA 1.2 Seleccionar, organitzar i aplicar de forma guiada les estratègies i coneixements més adequats en situacions comunicatives quotidianes per comprendre el sentit general, la informació essencial i els detalls més rellevants dels textos; interpretar elements no verbals; i cercar i seleccionar informació.

Seleccionar estratègies més elaborades per identificar detalls rellevants en textos de dificultat moderada, identificant, per exemple, connectors en un text narratiu o identificant el tema principal d'un gràfic senzill.

Utilitzar eines més complexes, com mapes conceptuals, per organitzar informació rellevant i detalls, creant un mapa de relacions entre personatges d'una narració, per exemple.

Aplicar coneixements adquirits per interpretar textos sobre temes menys familiars, utilitzant coneixements previs sobre ciències per entendre un article senzill sobre el canvi climàtic o el cicle de l'aigua, per exemple.

Inferir significats i intencions en textos de dificultat moderada, identificant, per

exemple, el punt de vista d'un personatge en un diàleg senzill.
Analitzar elements visuals multimodals senzills que complementen el text, interpretant un gràfic d'un text informatiu sobre hàbits saludables, per exemple.
Cercar i seleccionar informació en fonts digitals i escrites (p. ex., recerca d'informació bàsica a internet per preparar una exposició oral), valorant la rellevància amb suport moderat.

CE 2 Produir texts originals, d'extensió mitjana, senzills i amb una organització clara, usant estratègies com ara la planificació, la compensació o l'autoreparació, per expressar de manera creativa, adequada i coherent missatges rellevants i respondre a propòsits comunicatius concrets.
CA 2.1 Expressar oralment texts breus, senzills, estructurats, comprensibles i adequats a la situació comunicativa sobre assumptes quotidians i freqüents, de rellevància per als alumnes, amb la finalitat de descriure, narrar i informar sobre temes concrets, en diferents suports, utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals, com també estratègies de planificació i control de la producció.
Descriure, narrar o informar oralment sobre assumptes quotidians, freqüents i rellevants pels alumnes.
Adequar l'expressió oral a la situació comunicativa proposada.
Comunicar oralment texts breus, senzills, estructurats i comprensibles.
Seleccionar i utilitzar diferents suports analògics o digitals senzills (p. ex., mapes conceptuals o presentacions amb text i imatges) per a comunicar missatges orals clars i comprensible.
Utilitzar de forma guiada recursos verbals i no verbals com l'entonació, el volum, la pronunciació, el llenguatge corporal o el contacte visual.
Utilitzar estratègies de planificació com la preparació del contingut o ús de guions i de control com practicar l'autocorrecció o demanar aclariments.
CA 2.2 Organitzar i redactar texts breus i comprensibles amb claredat, coherència, cohesió i adequació a la situació comunicativa proposada, seguint pautes establertes, a través d'eines analògiques i digitals, sobre assumptes quotidians i freqüents de rellevància per als alumnes i pròxims a la seva experiència.
Organitzar de forma guiada texts breus i senzills sobre temes quotidians, freqüents i propers com l'institut, els amics, la família, els estudis.
Redactar texts curts sobre temes personals, enllaçant les frases amb connectors senzills (primer, després, més tard) per enllaçar frases i paràgrafs.
Redactar de forma guiada texts breus i senzills, especialment descriptius o narracions breus, amb una estructura clara (inici, desenvolupament i final) i una claredat acceptable.
Utilitzar eines analògiques i digitals bàsiques per redactar i compartir texts escrits.
Utilitzar un repertori lingüístic bàsic i funcional per redactar texts senzills,

centrant-se en temes quotidians i propers a l'experiència personal, respectant les normes bàsiques ortogràfiques i gramaticals.
Revisar i corregir texts per millorar l'adequació al registre, les normes ortogràfiques i les estructures lingüístiques senzilles.
CA 2.3 Seleccionar, organitzar i aplicar de forma guiada coneixements i estratègies per planificar, produir i revisar texts comprensibles, coherents i adequats a les intencions comunicatives, a les característiques contextuais i a la tipologia textual, usant amb ajuda els recursos físics o digitals més adequats en funció de la tasca i les necessitats de cada moment, tenint en compte la persona a qui va dirigit el text.
Estratègies de planificació:
Seleccionar i aplicar, amb menys ajuda, característiques de texts senzills com descripcions, narracions curtes o cartes.
Considerar la intenció comunicativa (narrar, informar) i el tipus de text (narració d'una experiència, descripció d'un objecte), adaptant el registre del text al públic destinatari (p. ex. llenguatge informal per a una carta a un amic)
Organitzar la informació en esquemes més detallats que reflecteixin la seqüència lògica del text.
Estratègies de producció:
Organitzar la informació i estructurar el text de manera simple emprant els connectors més habituals i senzills per assegurar la cohesió entre frases i paràgrafs.
Presentar els texts de manera clara i neta, assegurant una estructura coherent (introducció, desenvolupament i conclusió), incloent títols i subtítols si cal, i utilitzant elements senzills com enumeracions o quadres per organitzar la informació, mantenint un format llegible i consistent.
Incorporar frases més complexes i vocabulari més ampli per descriure o narrar fets, adaptant-se al registre bàsic.
Iniciar a l'ús autònom de recursos digitals i físics com correctors ortogràfics senzills, plantilles per redactar i estructurar texts i suports per a la millora de la pronunciació (enregistraments i eines de text a veu).
Estratègies de revisió:
Revisar amb suport errors gramaticals, ortogràfics i problemes de cohesió interna.

CE 3 Interactuar amb altres persones amb creixent autonomia, usant estratègies de cooperació i emprant recursos analògics i digitals, per respondre a propòsits comunicatius concrets en intercanvis respectuosos amb les normes de cortesia.

CA 3.1 Planificar i participar en situacions interactives breus i senzilles sobre temes quotidians, de rellevància personal i pròxims a l'experiència dels alumnes, a través de diversos suports basant-se en recursos com ara la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, i mostrant empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, com també per les diferents necessitats, idees, inquietuds,

iniciatives i motivacions dels interlocutors.
Planificar i participar en interaccions breus i senzilles sobre temes quotidians, personals o experiències pròpies.
Participar en interaccions cara a cara o mitjançant suports digitals senzills, com xats o aplicacions educatives.
Utilitzar estratègies senzilles com demanar aclariments o repetir informació per assegurar la comprensió.
Desenvolupar interaccions que incloguin fórmules bàsiques de cortesia i d'etiqueta digital (e.g., introduir-se, agrair, acomiadar-se).
Mostrar respecte i empatia per les necessitats i idees dels interlocutors.
CA 3.2 Seleccionar, organitzar i utilitzar, de forma guiada i en entorns pròxims, estratègies adequades per iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, sol·licitar i formular aclariments i explicacions.
Iniciar, mantenir i acabar la comunicació de forma guiada amb més autonomia en situacions familiars.
Formular i respondre preguntes utilitzant estructures senzilles en contextos coneguts.
Respectar el torn de paraula de forma guiada i amb suport mínim del professor.
Conèixer i emprar expressions senzilles per prendre la paraula, intervenir o finalitzar en una conversa, mostrant cortesia i tenint en compte els senyals bàsics (verbals i no verbals).

CE 4 Mediar en situacions quotidianes entre diferents llengües, usant estratègies i coneixements senzills orientats a explicar conceptes o simplificar missatges, per transmetre informació de manera eficaç, clara i responsable.
CA 4.1 Inferir i explicar texts, conceptes i comunicacions breus i senzilles en situacions en les quals atendre la diversitat, mostrant respecte i empatia pels interlocutors i per les llengües emprades, i interès per participar en la solució de problemes d'intercomprensió i d'enteniment en el seu entorn pròxim, basant-se en diversos recursos i suports.
Explicar informació essencial de texts breus (per exemple, avisos d'aula o senyals) en situacions senzilles amb l'ajuda de materials senzills com gràfics, esquemes o paraules clau.
Repetir i simplificar instruccions bàsiques emprant vocabulari senzill i elements visuals com pòsters o infografies.
Demostrar interès per participar en interaccions senzilles amb l'objectiu d'aclarir informació bàsica i resoldre malentesos, mostrant respecte i estima pels interlocutors i per les llengües emprades.
Expressar empatia i respecte pels interlocutors utilitzant un llenguatge bàsic que mostri interès per la seva opinió i diversitat lingüística, oferint ajuda quan sigui necessari.
CA 4.2 Aplicar, de forma guiada, estratègies que ajudin a crear ponts i facilitin la

comprensió i producció d'informació i la comunicació, adequades a les intencions comunicatives, usant recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.

Aplicar estratègies guiades per millorar la comprensió i facilitar l'expressió de missatges senzills, identificant elements clau i repetint la informació amb paraules més simples.

Emprar recursos visuals o tecnològics bàsics per reforçar el missatge, afegint subtítols en L1 o donant instruccions amb suport visual.

Adequar de forma guiada els missatges a intencions comunicatives senzilles com informar, preguntar, descriure o donar instruccions senzilles

CE 5 Ampliar i usar els repertoris lingüístics personals entre diferents llengües, reflexionant de manera crítica sobre el seu funcionament i prenent consciència de les estratègies i coneixements propis, per millorar la resposta a necessitats comunicatives concretes.

CA 5.1 Comparar i contrastar les semblances i diferències entre diferents llengües reflexionant de manera progressivament autònoma sobre el seu funcionament.

Comparar i contrastar les semblances i diferències amb la llengua estrangera (p. ex, estructures lingüístiques i usos més importants).

Aplicar estratègies de transferència lingüística senzilles (p. ex., l'ús de coneixements de la llengua materna per inferir significats de noves paraules en la llengua estrangera, especialment quan comparteixen arrels comunes).

Identificar i corregir errors derivats de la interferència lingüística, demostrant una major autonomia.

CA 5.2 Utilitzar i diferenciar els coneixements i estratègies de millora de la capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera amb el reforç d'altres participants i de suports analògics i digitals.

Seleccionar i utilitzar de forma més autònoma recursos digitals i analògics bàsics per resoldre dubtes i millorar l'aprenentatge.

Participar en intercanvis de comunicació senzills, emprant estratègies de planificació bàsiques amb l'ajuda d'altres participants.

Identificar les estratègies d'aprenentatge pròpies, experimentant amb noves tècniques amb el suport del professor.

CA 5.3 Identificar i registrar, seguint models, els progressos i dificultats d'aprenentatge de la llengua estrangera, seleccionant de forma guiada les estratègies més eficaces per superar aquestes dificultats i progressar en el seu aprenentatge, realitzant activitats d'autoavaluació i coavaluació, com les propostes en el Portfoli Europeu de les Llengües (PEL) o en un diari d'aprenentatge, fent aquests progressos i dificultats explícits i compartint-los.

Registrar els progressos i dificultats en l'aprenentatge de la llengua estrangera utilitzant models proporcionats més complexos, com ara graelles d'autoavaluació o rúbriques adaptades.

Seleccionar, amb certa autonomia, estratègies efectives per abordar les

dificultats identificades i progressar en el seu aprenentatge, com planificar temps d'estudi o utilitzar recursos addicionals per reforçar aspectes concrets.
Participar activament en activitats d'autoavaluació i coavaluació, com revisar treballs propis i dels companys segons criteris establerts, oferint i rebent retroacció de forma constructiva.
Utilitzar eines com el PEL o un diari d'aprenentatge per reflexionar sobre el propi procés d'aprenentatge, establint objectius a curt termini i monitoritzant el progrés.
Comunicar de manera clara els progressos i dificultats, compartint-los amb els companys i el professorat.

CE 6 Valorar críticament i adequar-se a la diversitat lingüística, cultural i artística a partir de la llengua estrangera, identificant i compartint les semblances i les diferències entre llengües i cultures, per actuar de manera empàtica i respectuosa en situacions interculturals.

CA 6.1 Actuar de manera empàtica i respectuosa en situacions interculturals construint vincles entre les diferents llengües i cultures i rebutjant qualsevol tipus de discriminació, prejudici i estereotip en contextos comunicatius quotidians.

Mostrar una actitud empàtica en interaccions interculturals, escoltant activament companys de classe amb experiències culturals diferents, sense jutjar ni interrompre.

Mostrar empatia i respecte envers les altres llengües i cultures.

Fomentar vincles i col·laboracions entre diverses llengües i cultures, destacant elements comuns que uneixen les persones.

Identificar i rebutjar activament actituds discriminatòries, prejudicis i estereotips en contextos comunicatius, promovent la igualtat i el respecte mutu.

CA 6.2 Acceptar i adequar-se a la diversitat lingüística, cultural i artística pròpia de països on es parla la llengua estrangera com a font d'enriquiment personal, mostrant interès per compartir elements culturals i lingüístics que fomentin la sostenibilitat i la democràcia.

Descriure i comparar els principals elements lingüístics, culturals i artístics dels països on es parla la llengua estrangera.

Demostrar una actitud oberta i respectuosa envers la diversitat reconeixent-la com una font d'enriquiment personal.

Participar activament en l'intercanvi d'elements lingüístics, culturals i artístics (p. ex., celebracions, tradicions familiars), destacant la importància del diàleg i els valors democràtics per construir ponts entre diferents cultures.

Descriure accions quotidianes relacionades amb la sostenibilitat en diferents contextos culturals com ara les diferents formes de transport sostenibles en els diferents països.

CA 6.3 Aplicar, de forma guiada, estratègies per explicar i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics i respectant els principis de justícia, equitat i igualtat.

Participar amb ajuda en activitats, com tallers o projectes escolars, que promoguin la diversitat lingüística, cultural i artística a més dels valors ecosocials (solidaritat, equitat, justícia social, sostenibilitat, inclusió, etc.).
Identificar i mostrar respecte per les diferències culturals bàsiques entre els companys de classe i altres comunitats.
Apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística en la comunitat més propera.

Sabers bàsics

Es distribueixen en blocs les concrecions dels sabers bàsics i, de manera orientativa, la seva seqüenciació per a cada curs.

COMUNICACIÓ	1r	2n
Autoconfiança. L'error com a instrument de millora i proposta de reparació.		
Comprensió de l'error com a eina d'aprenentatge. Acceptació de la correcció externa com a oportunitat de millora.	x	x
Coneixement i ús d'estratègies senzilles de reparació lingüística com la repetició, la consulta de material visual, ús de models visuals i gramaticals senzills, demanda de confirmació, etc.	x	x
Reconeixement dels propis progressos amb suport de docent o companys.	x	x
Adopció d'una actitud positiva envers l'aprenentatge.	x	x
Desenvolupament de l'autoconfiança en l'ús de la llengua.	x	x
Estratègies bàsiques per a la planificació, execució, control i reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de texts orals, escrits i multimodals.		
Estratègies de planificació		
Activació de coneixements previs relacionats amb el tema com pluges d'idees guiada, predicció a partir del títol o imatges, etc. (Planificació de la comprensió)		x
Identificació d'objectius senzills en tasques lingüístiques per definir què es vol comunicar (p. ex. escriure una invitació o explicar una rutina) (Planificació de la producció)	x	x
Organització d'idees mitjançant esquemes o mapes conceptuals senzills (lístes o frases curtes per preparar texts) abans d'escriure o parlar. (Planificació de la producció)		x
Predicció de possibles preguntes o respostes per preparar interaccions senzilles (Planificació de la coproducció)		x
Discussió prèvia en grup per definir el propòsit del text i distribució de tasques. (Planificació de la coproducció)		x
Estratègies d'execució		
Aplicació d'estratègies com l'escolta activa, lectura lenta, subratllar paraules clau o ús d'imatges per comprendre missatges senzills.	x	x

(Execució de la planificació)		
Construcció de frases senzilles amb estructures bàsiques a partir de models treballats abans. (Execució de la producció)	x	x
Integració d'elements visuals o icònics en texts multimodals senzills per complementar el significat (p. ex. cartells amb imatges i text breu) (Execució de la producció)		x
Interacció efectiva, escoltant, responnent i ajustant el missatge segons les reaccions de l'interlocutor. (Execució de la coproducció)		x
Creació col·laborativa de frases curtes de forma coordinada per mantenir la coherència del text. (Execució de la coproducció)	x	x
Estratègies de control		
Verificació de la comprensió mitjançant preguntes senzilles o resumint informació clau. (Control de la comprensió)		x
Relectura o repetició de frases per detectar errors en paraules o frases senzilles i assegurar la claredat del missatge. (Control de la producció)	x	x
Ajustament de respostes basant-se en les reaccions de l'interlocutor. (Control de la coproducció)		x
Supervisió de les contribucions dels companys i discussió en grup per ajustar idees i millorar el resultat final. (Control de la coproducció)		x
Estratègies de reparació		
Reformulació d'hipòtesis quan el significat no és clar o sol·licitud d'aclariments al professor o companys. (Reparació de la comprensió)		x
Correcció d'errors senzills després de detectar-los en parlar o escriure amb l'ajuda del professor o companys. (Reparació de la producció)		x
Revisió col·laborativa per detectar i corregir errors en el text final. (Reparació de la coproducció)	x	x
Coneixements, destreses i actituds que permetin detectar i col·laborar en activitats de mediació en situacions quotidianes senzilles		
Comprensió i transmissió bàsica de texts senzills i coneguts. Ús de paraules clau per la transmissió d'idees.		x
Explicació simple de conceptes bàsics per parlar sobre temes molt familiars amb ús de paraules conegudes i exemples visuals o de definicions simples.		x
Facilitació d'interaccions senzilles per transmetre informació bàsica entre persones en converses quotidianes senzilles. Control de la comprensió mitjançant preguntes o repetició de la informació.	x	x
Ús d'estratègies de mediació bàsiques com l'ús de recursos visuals com dibuixos, gests o esquemes senzills per transmetre informació o la repetició i simplificació del missatge.		x

Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: saludar, acomiadar-se, presentar i presentar-se; descriure persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; demanar i intercanviar informació sobre qüestions quotidianes; donar i demanar instruccions i ordres; oferir, acceptar i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments; expressar parcialment el gust o l'interès i emocions bàsiques; narrar esdeveniments passats, descriure situacions presents, i enunciar successos futurs; expressar l'opinió, la possibilitat, la capacitat, l'obligació i la prohibició.		
Expressions bàsiques per començar i acabar interaccions (exemple: «Hola», «Adéu»).	x	x
Ús d'estructures simples per donar i demanar informació personal. Per exemple, el nom, l'edat, el lloc de residència, etc.	x	x
Ús d'adjectius comuns i frases simples per descriure objectes, llocs i persones, per exemple, el color, la mida, el lloc, etc.	x	x
Ús d'estructures simples per indicar esdeveniments en el temps: p. ex., els moments del dia, hora, data, mesos...	x	x
Ús d'estructures simples per indicar posicions bàsiques d'objectes, persones en l'espai: p. ex., «sobre», «a sota», «davant», «darrere».	x	x
Ús d'estructures simples per demanar i intercanviar informació quotidiana i necessitats immediates: p. ex., els horaris, els preus, el lloc, etc.	x	x
Ús d'expressions senzilles per expressar el gust o l'interès, per exemple «m'agrada» o «no m'agrada» i emocions bàsiques: p. ex., «som feliç» o «estic trist»...	x	x
Ús de formes verbals bàsiques per descriure estats i situacions presents senzilles: p. ex., «Som gran», «Visc a Palma», «Tenc vuit anys».	x	x
Ús d'expressions senzilles per parlar de plans i intencions futurs.		x
Models contextuals i gèneres discursius bàsics en la comprensió, producció i coproducció de texts orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context (participants i situació), expectatives generades pel context; organització i estructuració segons el gènere, i la funció textual.		
Reconeixement del context. Identificació dels participants principals en texts senzills (p. ex., una carta personal o una descripció).	x	x
Els gèneres discursius bàsics: cartes personals, notes breus, missatges senzills a través d'aplicacions de missatgeria o correus electrònics breus.	x	x
Identificació de la funció textual: salutacions, peticions senzilles, descripcions bàsiques.	x	x
Organització de texts a partir de models bàsics com, per exemple, estructura d'una carta (Estimat..., Fins aviat).	x	x
Reconeixement inicial de registres senzills: informal / formal.		x

Unitats lingüístiques bàsiques i significats associats a aquestes unitats com ara expressió de l'entitat i les seves propietats, quantitat i qualitat, l'espai i les relacions espacials, el temps i les relacions temporals, l'afirmació, la negació, la interrogació i exclamació, relacions lògiques bàsiques.		
Francès		
Identificació i ús de substantius, adjectius i frases simples per expressar propietats bàsiques de persones, llocs i objectes: «C'est un stylo rouge. Elle est française.» Ús de fórmules de presentació: «Voilà» «C'est un homme. Il est photographe»	x	x
Identificació i ús de formes bàsiques per expressar la quantitat: singular i plural. Introducció als substantius comptables i incomptables: «Un livre, Le livre». Nombres i mesures senzilles. «Un, deux», «Un litre» Introducció a l'ús dels articles partitius: «Je bois du lait»	x	x
Identificació i ús d'adjectius simples per expressar característiques senzilles. «Il est grand. La fille est sympa» Expressió d'opinions bàsiques. «J'aime le livre; il est très intéressant.» Introducció a comparacions simples. «Il est plus grand que moi.»	x	x
Identificació i ús de preposicions bàsiques per indicar llocs. «Le cahier est sur la table». Ús introductor de les preposicions, «à, en, au, aux» davant els noms de ciutats i països: «J'habite à Palma».	x	x
Identificació i ús del present d'indicatiu i d'expressions temporals bàsiques; Introducció al temp futur: «Aujourd'hui, c'est mon anniversaire; », «Demain je vais à l'école». Indicació de l'heure. Introducció al ús de l'imperatiu i del passat amb «avoir».	x	x
Construcció d'oracions afirmatives, negatives i interrogatives senzilles. «Je suis français. Je ne suis pas fatigué. Comment tu t'appelles? Introducció a exclamacions simples. «C'est sympa!»	x	x
Ús de connectors senzills (p. ex., «et», «parce que»).	x	x
Alemanys		
Identificació i ús de substantius i adjectius per expressar propietats bàsiques de persones, objectes i llocs (p. ex., das Mäsubstantius compostsdchen ist nett, der Ball ist blau und rot, meine Stadt ist schön, o.ä)	x	x
Vocabulari bàsic sobre colors, formes i característiques físiques	x	x
Expressió de la quantitat: Singular/Plural, nombres cardinals, pronoms indefinits ein/kein, adjectius bàsics (ein bisschen, viel, p. ex.)	x	x
Ús d'estructures senzilles com ich bin gut/schlecht in Mathe, ich spreche sehr gut Katalanisch.	x	x
Ús de adverbis i preposicions de lloc bàsiques, aïllades o expressions memoritzades obviant qüestions gramaticals complexes (p. ex.	x	x

hier, rechts, links, oben, unten, in der Mitte, in der Schule, zu Hause, in/aus + nom de lloc)		
Ús d'expressions amb dies de la setmana, parts del dia, mesos, estacions, hores, etc. (p. ex., am Montag, im Juli, im Winter, in der Nacht, Viertel vor acht bzw. um Viertel vor acht, p. ex.)	x	x
Ús d'adverbis i preposicions bàsiques (p. ex., ich habe noch drei Stunden Schule, ich bin gleich/bald fertig, bis Montag!, p. ex.).	x	x
Ús del Präsens de verbs regulars i irregulars més comuns i amb canvi vocàlic (ich mache Sport, sie läuft gerne, du weißt das nicht?, p. ex.), fórmules bàsiques de futur amb adverbis o expressions temporals (Ich habe morgen zwei Stunden Sport, ich spiele am Wochenende Volleyball, p. ex.)	x	x
Tipus d'oracions i les seves estructures més habituals: oracions afirmatives bàsiques (p. ex., Ich bin 13 Jahre alt, ich habe einen Bruder, p. ex.), tipus d'oracions interrogatives (p. ex., wann spielst du am Montag Tennis?, spielst du am Montag Tennis? i exclamacions simples (p. ex., super!, willkommen!). La negació en alemany: nein, nicht, kein (Kommst du? Nein, ich bin nicht Lukas, keine Lust, p. ex.)	x	x
Conjugació de verbs habituals en present i la seva posició dins l'oració.	x	x
Expressió de relacions lògiques amb connectors bàsics (und, auch, oder, aber)	x	x
Lèxic d'ús comú i d'interès per als alumnes relatiu a identificació personal, relacions interpersonals, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure, vida quotidiana, salut i activitat física, habitatge i llar, clima i entorn natural, tecnologies de la informació i la comunicació.		
Francès		
Identificació personal (edat, aspecte físic, l'ocupació i relacions interpersonals (la família i els amics): p. ex petit, timide, copain·ine, mère, marié·e, photographe...	x	x
Llocs i entorns pròxims i expressions relacionades amb direccions i ubicacions: p. ex l'école, la classe, chez nous, la ville...	x	x
L'oci i el temps lliure (música, esports i aficions): p. ex., lire, écouter de la musique, faire de la danse, jouer du piano, chanter...	x	x
La vida quotidiana (rutines diàries i elements comuns en situacions quotidianes): p. ex s'habiller, visiter la famille, manger...Ce matin, À 10 heures, En juin, En hiver Lundi, l'emploi du temps, les matières scolaires...	x	x
El cos, activitats físiques i salut bàsica: p. ex la tête, la cheville, courir, avoir de la fièvre, avoir mal au dos, aller à l'hôpital, les aliments....	x	x
L'Habitatge i la llar: p. ex la maison, l'appartement, le salon, la table...	x	x

El clima i l'entorn natural: p. ex la pluie, le soleil, Il fait beau, il y a du vent, il pleut, l'arbre, la mer, la montagne, la plage...	x	x
La tecnologia de la informació i la comunicació (dispositius i el seu ús quotidià) : p. ex l'ordinateur, la tablette, le téléphone portable, téléphoner un ami...	x	x
El sistema escolar, la formació i expressions relacionades (les assignatures i vocabulari bàsic): p. ex: les Maths, la récréation, les cours, faire les devoirs...	x	x
Alemanya		
Vocabulari per descriure informació bàsica sobre un mateix i altres: Name, Wohnort, Herkunft, Alter, Adresse, Telefonnummer, Aussehen, p. ex.	x	x
Termes per establir relacions familiars i d'amistat: Mutter, Vater, Freunde, Lehrer, p. ex.	x	x
Expressions per saludar, presentar-se i preguntar sobre altres persones: Hallo, wie geht's? Wie heißt du?, p. ex.	x	x
Noms de llocs comuns: Schule, Park, Supermarkt, Bibliothek, p. ex.	x	x
Activitats recreatives habituals: Fußball, singen, schwimmen, p. ex.	x	x
Vocabulari bàsic sobre música, esports i aficions: Musik hören, Fußball spielen, malen, Karate machen, gern/nicht gern, p. ex.	x	x
Elements comuns en situacions quotidianes: Hausaufgaben, Uhrzeit, Freizeit, Wochenende, zu Mittag essen, p. ex.	x	x
Verbs simples per descriure activitats físiques: laufen, schwimmen, p. ex.	x	x
Dispositius i el seu ús quotidià: PC/Laptop Handy, Tablet, WLAN, p. ex.	x	x
Vocabulari relacionat amb assignatures: Mathematik, Kunst, Lieblingsfach, Lieblingslehrerin, Mathelehrer, p. ex.	x	x
Conceptes temporals: heute, morgen, am Montag, im Juli, im Sommer, p. ex.	x	x
Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics, i significats i intencions comunicatives generals associades a aquests patrons.		
Francès		
Identificació i producció de sons fonètics bàsics (vocals i consonants) I sons difícils inicials: combinacions dels vocals com /o/ eau, au; vocals nasals /ã/ maman, /ʃ/ nom; [y] tu, [Ø] i [œ]; els sons [e] i [ɛ]. Els sons distintius de l'idioma (semivocals) i les seves grafies. Els sons nous inicials senzills i les grafies corresponents: [ʒ] jour, [f] fille, [ʃ] chat, [v] vive, [R] i les grafies corresponents (mer).	x	x
Distinció de significats associats als contrastes fonètics simples com les sons corresponents a un i une.	x	x
Reproducció de patrons senzills. La síl·laba tònica. La Liaison	x	x

Connexió so-significat. Entonació adequada en frases afirmatives, negatives (descendent) i interrogatives (ascendent) bàsiques.	x	x
Entonació i reconeixement adequat del patró melòdic de frases exclamatives senzilles (Dommage ¡¡¡¡ Genial ¡¡¡)	x	x
Alemanys		
Introducció, reconeixement i producció dels sons fonètics bàsics de la nova llengua (abecedari, vocals i vocals amb Umlaut, consonants i combinacions més comuns (-sch, -sp, -st, -ei, -ie, p. ex.)	x	x
Introducció a vocals curtes i llargues més comuns	x	x
Introducció a l'accent prosòdic (Wortakzent), generalment a la síl·laba arrel (fah·ren, Mar·tin, Han·dy)	x	x
Introducció a l'accentuació de la frase o Satzakzent (Musik hören - Ich höre Musik - Ich möchte Musik hören)	x	x
Entonació adequada (Satzmelodie) en frases afirmatives, negatives i interrogatives bàsiques, p. ex. descendent en oracions afirmatives i ascendent en oracions interrogatives de Ja/Nein-Frage	x	x
Patrons d'entonació d'emocions bàsiques: sorpresa (Wie bitte?), alegria (Super!) o disgust (Schade!).	x	x
Convencions ortogràfiques bàsiques i significats i intencions comunicatives associats als formats, patrons i elements gràfics.		
Ús de majúscules (noms propis, dies de la setmana, mesos, inicis de frases).	x	x
Puntuació bàsica (punt final, comes, interrogants, exclamacions).	x	x
Correcció d'errors freqüents en paraules senzilles.	x	x
Identificació de formats visuals senzills com cartells, menús o notes informatives.	x	x
Relació entre intenció comunicativa i disseny visual (ex. un cartell persuasiu amb colors vius o una nota informativa amb estructura clara)	x	x
Convencions i estratègies conversacionals bàsiques, en format síncron o asíncron, per iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, demanar i donar aclariments i explicacions, reformular, comparar i contrastar, resumir, col·laborar, debatre, etc.		
Francès		
Fórmules per saludar i iniciar converses en contextos informals (Salut ! Ça va ?), formals (Bonjour, comment allez-vous ? , Comment vous appelez?).»	x	x
Fórmules breus i connectors bàsics per mantenir la comunicació. Resposta breu i clara (Oui, Non, Je ne sais pas). Ús de connectors bàsics (et, mais). Fórmules com (ah, oui!, je comprends). Escolta activa i manteniment del contacte visual. Fórmules de comiat en contextos informals (À plus tard!) i formals (Au revoir, À bientôt).	x	x

Preguntes senzilles per demanar ajuda o sol·licitar aclariments i respostes curtes (Je ne comprends pas, Comment on dit ...?)	x	x
Expressions bàsiques per intervenir o donar pas a algú (Je peux parler?). Respostes breus (Oui, bien sûr, C'est facile : regarde!). Gestos o senyals visuals per reforçar la intenció de parlar o cedir el torn.	x	x
Expressió de l'agraïment en contextos informals síncrons i asíncrons (Merci !, Merci beaucoup!, Merci pour ton message. À plus tard!)	x	x
Alemanya		
Fórmules per saludar i iniciar converses en contextos informals (Hallo! Wie geht's?) o en contextos formals (Guten Tag, wie geht es Ihnen?, Wie heißen Sie)	x	x
Fórmules per mantenir la comunicació. Resposta breu i clara (Ja, Nein, weiß nicht). Ús de connectors bàsics (und, aber). Fórmules de confirmació (Ach so!, Ich verstehe). Escolta activa i manteniment del contacte visual.		x
Fórmules de comiat en contextos informals (Bis später!) i formals (Auf Wiedersehen!, Bis bald!).	x	x
Preguntes senzilles per demanar ajuda o sol·licitar aclariments i respostes curtes (Ich verstehe nicht, Wie sagt man ...?)		x
Expressions bàsiques per intervenir o donar pas a algú. (Darf ich sprechen?). Respostes breus (Ja, natürlich. Das ist einfach!). Gestos o senyals visuals per reforçar la intenció de parlar o cedir el torn.	x	x
Recursos per a l'aprenentatge i estratègies bàsiques de cerca d'informació: diccionaris, llibres de consulta, biblioteques, recursos digitals i informàtics, etc.		
Coneixement de recursos físic de cerca d'informació: diccionaris bilingües senzills, llibres de consulta amb imatges o biblioteques escolars com a punt de recerca.	x	x
Identificació de recursos digitals inicials: diccionari en línia i recursos multimèdia senzills com aplicacions senzilles per practicar vocabulari, vídeos educatius o jocs interactius.	x	x
Estratègies de recerca d'informació: identificació de paraules clau.	x	x
Estratègies bàsiques de recerca i accés a informació	x	x
Organització elemental de la informació trobada: llistes o esquemes visuals senzills.	x	x
Identificació de l'autoria de les fonts consultades i els continguts utilitzats.		
Identificació de l'autoria en fonts simples: nom de l'autor en llibres, articles o recursos en línia.	x	x
Distinció entre fonts fiables (llibres, articles escolars) i no fiables (xarxes socials).		x
Introducció al concepte de la propietat intel·lectual.		x
Respecte per l'autoria en treballs bàsics: inclusió del títol i l'autor	x	x

d'una font en presentacions o treballs senzills.		
Eines analògiques i digitals bàsiques per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal; i plataformes virtuals d'interacció, cooperació i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives...) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.		
Ús d'eines analògiques com diccionaris bilingües senzilles, targetes visuals, llibres adaptats amb suport visual o gràfics, esquemes senzilles, models de texts guiats, etc.	x	x
Introducció a l'ús d'eines digitals senzilles: aplicacions d'aprenentatge de vocabulari, vídeos o àudios amb suport visual, diccionaris digitals senzills, jocs interactius de comprensió, aplicacions de pràctica oral o d'enregistrament de veu, jocs interactius, etc.	x	x
Participació inicial en plataformes virtuals senzilles	x	x
Iniciació a l'ús d'eines col·laboratives bàsiques.	x	x
Ús de recursos multimodals senzills: visualització de vídeos curts amb suport de subtítols.	x	x

PLURILINGÜISME	1r	2n
Estratègies i tècniques per respondre eficaçment a una necessitat comunicativa bàsica i concreta de manera comprensible, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les altres llengües del repertori lingüístic propi.		
Ús de gests i expressions no verbals (assenyalar objectes o indicar accions) per complementar els missatges.	x	x
Parafraseig simple: descripció simple amb vocabulari conegut.		x
Inferència del significat de paraules desconegudes a partir del context o per la seva forma (paraules internacionals).	x	x
Aprenentatge memorístic d'expressions útils (de la vida quotidiana, etc.) i plantilles bàsiques.	x	x
Expressions bàsiques per demanar ajuda o clarificació.	x	x
Estratègies bàsiques per identificar, organitzar, retenir, recuperar i utilitzar creativament unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors, etc.) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.		
Reconeixement de cognats. Paraules similars amb el mateix significat: família (cat. / cast.), family (ang.), famille (fr.), Familie (al.).	x	x
Ús guiat d'eines lingüístiques com diccionaris digitals.		x
Memorització de vocabulari bàsic mitjançant llistes, targetes de memòria o altres eines visuals per organitzar el lèxic per temes	x	x

(família, menjar, nombres, etc.).		
Memoritzar i practicar estructures gramaticals simples (frases en present, ús de l'article...).	x	x
Relacionar patrons sonors similars i senzills de L2 amb L1.		x
Ús de patrons i repetició de paraules i frases per facilitar la retenció de L2.	x	x
Estratègies i eines bàsiques d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives.		
Reflexió guiada sobre el propi treball mitjançant l'ús de frases model per facilitar la seva compleció.		x
Ús de rúbriques senzilles o qüestionaris, llistes de comprovació, escales visuals, etc. d'autoavaluació o coavaluació per valorar l'aprenentatge personal o el dels companys.		x
Introducció l'ús eines digitals bàsiques (p. ex., formularis en línia) per fer avaluacions individuals i en grup.		x
Avaluació en parelles o grups reduïts amb comentaris senzills i constructius que promoguin un intercanvi positiu i motivador		x
Lèxic i expressions d'ús comú per comprendre enunciats sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).		
Expressions i lèxic d'ús comú sobre la comunicació i la llengua (p. ex., parlar, escoltar, entendre, escriure, verb, nom, singular, plural o expressions com Què vol dir...?, Me pots ajudar? o no ho entenc).	x	x
Lèxic i expressions d'ús comú sobre l'aprenentatge: aprendre, estudiar, corregir, error, correcte i expressions senzilles.	x	x
Lèxic i expressions d'ús comú sobre les eines de comunicació i aprenentatge (p. ex., llibre, ordinador, teclat, aplicació o expressions com Obriu el llibre o Com es diu això en ...?).	x	x
Comparació bàsica entre llengües a partir d'elements de la llengua estrangera i altres llengües: origen i parentius.		
Identificació de semblances i diferències fonamentals entre la llengua estrangera, la llengua materna i altres llengües properes en elements bàsics com l'alfabet, paraules comunes o estructures gramaticals senzilles.	x	x
Observació de patrons lèxics i fonètics senzills compartits entre llengües, com paraules d'origen comú o similars.		x
Reconeixement de préstecs lingüístics utilitzats en diverses llengües i la seva relació amb contextos culturals.		x

INTERCULTURALITAT	1r	2n
La llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, com a font d'informació i com a eina per a l'enriquiment personal.		
Ús de la llengua estrangera com a mitjà per establir connexions i	x	x

diàleg entre persones de diferents cultures.		
Aprenentatge de vocabulari per accedir a fonts d'informació de l'estranger.	x	x
Pràctica d'expressions i frases comunes per comunicar-se en àmbits socials.	x	x
Desenvolupament de l'hàbit de consumir contingut en llengua estrangera (llibres, vídeos, etc.) per enriquir coneixements i perspectives.	x	x
Ús d'estratègies per gestionar converses interculturals, adaptant-se a diferents matisos i normes socials de comunicació.		x
Interès i iniciativa en la realització d'intercanvis comunicatius a través de diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.		
Participació activa en intercanvis lingüístics amb parlants nadius o altres estudiants per millorar les habilitats comunicatives.		x
Ús de plataformes digitals o eines de comunicació com correus electrònics, fòrums o xarxes socials per establir converses en llengua estrangera.		x
Aprofitament de situacions comunicatives reals per adquirir fluïdesa i seguretat en l'ús de la llengua. Desenvolupament d'habilitats per adaptar-se a contextos diversos i interactuar amb persones de diferents cultures.	x	x
Capacitat de mantenir la motivació en l'aprenentatge mitjançant intercanvis constants amb parlants de la llengua estrangera.	x	x
Aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics relatius a la vida quotidiana, les condicions de vida i les relacions interpersonals; convencions socials bàsiques; llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital; cultura, costums i valors propis de països on es parla la llengua estrangera.		
Coneixement de les normes socials bàsiques en salutacions, com el tractament formal o informal en diferents situacions.	x	x
Enteniment de les diferències culturals en les relacions interpersonals, com la proximitat física durant una conversa o l'ús de contactes visuals.	x	x
Ús correcte del llenguatge no verbal, com gests, expressions facials i el to de veu adequat segons el context social.	x	x
Aplicació de les regles de cortesia lingüística, com saber quan demanar per favor i agrair en converses quotidianes.	x	x
Adopció de les normes d'etiqueta digital, com l'ús de salutacions en correus electrònics o la puntualitat en videoconferències.	x	x
Coneixement i respecte pels costums i valors culturals dels països on es parla la llengua estrangera, com les festivitats, hàbits alimentaris i maneres de comportar-se en públic.	x	x
Estratègies bàsiques per entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i		

artística, atenent valors ecosocials i democràtics.		
Identificació de diferències i semblances bàsiques entre cultures mitjançant l'anàlisi de texts senzills (cançons, vídeos, articles breus).	x	x
Intercanvi d'experiències entre alumnat relacionades amb la diversitat cultural i lingüística, per tal de desenvolupar l'empatia i l'existència de diferents perspectives.	x	x
Experiències i activitats que permetin el desenvolupament de les habilitats interculturals en l'alumnat (estades a l'estranger, intercanvis lingüístics i culturals, projectes internacionals, etc.), presencials virtuals.	x	x
Estratègies bàsiques de detecció i actuació davant usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.		
Observació d'indicis no verbals (gests, llenguatge corporal i to de veu) que puguin ser considerats com a discriminatoris.	x	x
Conscienciació de l'existència d'estereotips en el llenguatge verbal mitjançant la identificació paraules o expressions o actituds comunes que reforcen estereotips culturals, de gènere o socials.	x	x
Ús del llenguatge inclusiu i actituds que fomentin el respecte	x	x
Rebuig de qualsevol forma de comunicació que sigui despectiva o excloent (llenguatge discriminatori).	x	x

Tercer curs

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE 1 Comprendre i interpretar el sentit general i els detalls més rellevants de texts expressats de manera clara i en la llengua estàndard, cercant fonts fiables i fent ús d'estratègies com la inferència de significats, per respondre a necessitats comunicatives concretes.

CA 1.1 Extreure i analitzar el sentit global i les idees principals, i seleccionar informació pertinent de texts orals, escrits i multimodals sobre temes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxims a l'experiència de l'alumnat, expressats de manera clara i en la llengua estàndard a través de diversos suports.

Extreure i analitzar el sentit global de texts escrits, orals i multimodals, breus i senzills en llengua estàndard, captant, per exemple, el missatge principal, el propòsit de l'autor i el context general.

Seleccionar informació rellevant de texts escrits, orals i multimodals, breus i senzills, en llengua estàndard per respondre preguntes concretes.

Extreure informació explícita i implícita de textos multimodals en llengua estàndard sobre aspectes tant de la vida quotidiana com d'actualitat (p. ex., notícies d'actualitat adaptades o infografies amb informació visual i textual).
Entendre texts sobre temes quotidians (p. ex., plans de cap de setmana o diàlegs entre companys), de rellevància personal (p. ex., texts acadèmics relacionats amb el seu aprenentatge o narratives d'interès juvenil) o d'interès públic pròxims a la seva experiència (p. ex., notícies i articles d'actualitat adaptats, vídeos sobre temes del seu interès o cartells i tríptics).
CA 1.2 Interpretar i valorar el contingut i els trets discursius de texts progressivament més complexos propis dels àmbits de les relacions interpersonals, dels mitjans de comunicació social i de l'aprenentatge, com també de texts literaris adequats al nivell de maduresa dels alumnes.
Interpretar i valorar texts propis dels àmbits de les relacions interpersonals, dels mitjans de comunicació social i de l'aprenentatge, com també de texts literaris adequats al nivell de maduresa dels alumnes.
Reconèixer la intenció comunicativa bàsica del text (informar, suggerir, descriure), sense necessitat d'una anàlisi en profunditat.
Expressar una opinió personal breu sobre el tema del text, relacionant el contingut amb l'experiència personal.
Identificar l'estructura bàsica de texts senzills (p. ex., notícies, texts promocionals, correus electrònics, xats), identificant-ne, els connectors principals, el format, les característiques tipogràfiques o els elements visuals o gràfics.
Valorar de forma senzilla si el llenguatge i l'estructura del text són adequats i faciliten la comprensió.
CA 1.3 Seleccionar, organitzar i aplicar les estratègies i coneixements més adequats en cada situació comunicativa per comprendre el sentit general, la informació essencial i els detalls més rellevants dels texts; inferir significats i interpretar elements no verbals; i cercar, seleccionar i gestionar informació veraç.
Seleccionar estratègies adequades per comprendre texts més extensos i variats amb suport moderat, com per exemple, escollint una lectura ràpida o detallada segons l'objectiu de la tasca.
Organitzar informació obtinguda de diferents fonts en formats senzills com fitxes o resums guiats, creant un document amb les idees principals d'un article, per exemple.
Aplicar estratègies per relacionar informació dins del text i identificar idees implícites amb suport puntual, detectant relacions causa-efecte en un text argumentatiu senzill, per exemple.
Inferir significats implícits senzills (p. ex. el significat implícit d'una expressió idiomàtica i identificar expressions comunes) i deduir el to de texts curts, reconeixent l'actitud d'un autor (positiva o negativa).
Relacionar informació de taules, gràfics o imatges amb el contingut textual, relacionant, per exemple, dades d'un gràfic amb les idees principals d'un

article.
Cercar i seleccionar informació veraç en fonts fiables proporcionades pel professorat, localitzant, per exemple, articles d'actualitat en recursos digitals recomanats.

CE 2 Produir texts originals, d'extensió mitjana, senzills i amb una organització clara, usant estratègies com ara la planificació, la compensació o l'autoreparació, per expressar de manera creativa, adequada i coherent missatges rellevants i respondre a propòsits comunicatius concrets.
CA 2.1 Expressar oralment texts senzills, estructurats, comprensibles, coherents i adequats a la situació comunicativa sobre assumptes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxim a l'experiència dels alumnes, amb la finalitat de descriure, narrar, argumentar i informar, en diferents suports, utilitzant recursos verbals i no verbals, com també estratègies de planificació, control, compensació i cooperació.
Descriure, narrar i informar oralment sobre assumptes quotidians i de rellevància personal.
Seleccionar i utilitzar un registre adequat al context i a l'audiència, diferenciant entre registres formals i informals.
Comunicar oralment texts senzills, estructurats, comprensibles, coherents i adequats a la situació comunicativa.
Seleccionar i utilitzar amb més autonomia suports analògics o digitals per planificar i comunicar missatges orals clars i ben estructurats.
Utilitzar recursos verbals i no verbals com l'entonació, el volum, la pronunciació, el llenguatge corporal o el contacte visual.
Utilitzar estratègies de planificació i de control, a més de les estratègies de compensació, com fer ús de parafrasi senzilla o ús de sinònims i de cooperació com respectar el torn de paraula i confirmar la comprensió.
CA 2.2 Redactar i difondre texts d'extensió mitjana amb acceptable claredat, coherència, cohesió, correcció i adequació a la situació comunicativa proposada, a la tipologia textual i a les eines analògiques i digitals utilitzades sobre assumptes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxims a la seva experiència, respectant la propietat intel·lectual i evitant el plagi.
Redactar texts d'extensió mitjana de forma progressivament autònoma, sobre temes de rellevància personal o d'interès públic, com un missatge a un amic, una entrada al diari personal o un anunci.
Estructurar texts amb correcció i claredat, introduint l'ús de connectors més complexos per donar claredat al discurs.
Integrar elements visuals o gràfics senzills (p. ex., esquemes, dibuixos) per complementar els texts escrits.
Utilitzar correctament eines digitals per redactar i compartir continguts, evitant el plagi i citant les fonts quan sigui necessari.
Utilitzar un repertori lingüístic més ampli que inclogui vocabulari temàtic i

expressions més complexes per descriure, narrar i exposar sobre temes d'interès general i personal
Adaptar els texts al registre i a la situació comunicativa proposada, respectant la tipologia textual (descriptiva, expositiva, narrativa...).
CA 2.3 Seleccionar, organitzar i aplicar coneixements i estratègies per planificar, produir, revisar i cooperar en l'elaboració de texts coherents, cohesionats i adequats a les intencions comunicatives, les característiques contextuals, els aspectes socioculturals i la tipologia textual, usant els recursos físics o digitals més adequats en funció de la tasca i de les necessitats de l'interlocutor potencial a qui es dirigeix el text.
Estratègies de planificació:
Seleccionar idees rellevants i organitzar-les de manera lògica segons l'estructura del text (introducció, desenvolupament, conclusió).
Considerar la intenció comunicativa (informar, opinar, narrar, descriure) i el tipus de text (article breu, correu electrònic formal, ...), adaptant el contingut i el llenguatge al context i al destinatari (p. ex. llenguatge formal en un correu al professorat).
Organitzar la informació en esquemes més complexos que connectin idees principals amb exemples i detalls concrets.
Estratègies de producció:
Organitzar la informació de manera lògica i estructurar el text amb una seqüència clara (introducció, desenvolupament, conclusió) emprant els connectors habituals i senzills per assegurar la cohesió entre frases i paràgrafs.
Presentar els texts de manera neta i ordenada, incorporant elements visuals senzills (gràfics, taules o imatges) quan siguin rellevants per al contingut, ajustant l'estructura a la tipologia textual (ex. informes, articles) i utilitzant eines digitals bàsiques per donar uniformitat al format.
Emprar vocabulari temàtic i connectors més complexos fent servir sinònims i expressions per evitar repeticions.
Realitzar activitats col·laboratives més autònomes, com narrar històries en grup o crear texts conjuntament fent servir eines digitals senzilles.
Fer ús de recursos digitals i físics amb una certa autonomia com correctors ortogràfics senzills, plantilles de format i eines digitals per col·laborar i revisar en grup o recursos audiovisuals bàsics per millorar les produccions orals i escrites (p. ex., enregistraments i eines de text a veu).
Estratègies de revisió:
Revisar de manera més autònoma, identificant errors de claredat i coherència, introduint estratègies elementals de coavaluació i l'autoavaluació.

CE 3 Interactuar amb altres persones amb creixent autonomia, usant estratègies de cooperació i emprant recursos analògics i digitals, per respondre a propòsits comunicatius concrets en intercanvis respectuosos amb les normes

de cortesia.
CA 3.1 Planificar, participar i col·laborar activament, a través de diversos suports, en situacions interactives sobre temes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxims a l'experiència dels alumnes, tot mostrant iniciativa, empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, com també per les diferents necessitats, idees, inquietuds, iniciatives i motivacions de les i els interlocutors.
Planificar i participar en interaccions sobre temes quotidians, personals o d'interès públic que siguin pròxims a les experiències de l'alumnat.
Contribuir de manera col·laborativa i activa, assumint tasques en interaccions amb altres persones.
Emprar diversos suports com videoconferències, aplicacions educatives o xats, tot respectant les normes d'etiqueta digital.
Utilitzar estratègies senzilles com demanar aclariments o repetir informació per assegurar la comprensió.
Respectar fórmules quotidianes de cortesia i adaptar-les segons el context formal o informal.
Mostrar respecte i empatia per les necessitats, idees, inquietuds, iniciatives i motivacions dels interlocutors.
CA 3.2 Seleccionar, organitzar i utilitzar estratègies adequades per iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, sol·licitar i formular aclariments i explicacions, reformular, comparar i contrastar, resumir, col·laborar, debatre, resoldre problemes i gestionar situacions compromeses.
Iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prenent i cedint la paraula amb fluïdesa bàsica.
Intercanviar opinions i comparar objectes i persones amb llenguatge senzill.
Iniciar i mantenir converses senzilles sobre temes quotidians, respectant el torn de paraula i fent ús d'expressions bàsiques per demanar aclariments o col·laborar.
Reconèixer i transmetre les idees principals en interaccions senzilles sobre temes coneguts.
CE 4 Mediar en situacions quotidianes entre diferents llengües, usant estratègies i coneixements senzills orientats a explicar conceptes o simplificar missatges, per transmetre informació de manera eficaç, clara i responsable.
CA 4.1 Inferir i explicar texts, conceptes i comunicacions breus i senzilles en situacions en les quals atendre la diversitat, mostrant respecte i empatia per les i els interlocutors i per les llengües emprades, i participant en la solució de problemes d'intercomprensió i d'enteniment en el seu entorn, basant-se en diversos recursos i suports.
Resumir informació principal de texts molt senzills, com ara horaris, instruccions curtes o correus electrònics senzills usant paraules pròpies i suports com esquemes o gràfics senzills.

Explicar passos d'una activitat en grup utilitzant un llenguatge bàsic amb paraules clau amb suport d'elements visuals si és necessari.
Participar en interaccions senzilles per proposar solucions bàsiques quan hi ha malentesos, mostrant respecte i estima pels interlocutors i per les llengües emprades.
Reconèixer les diferències culturals i lingüístiques dels interlocutors i ajustar la comunicació per mostrar comprensió, utilitzant paraules senzilles i exemples concrets.
CA 4.2 Aplicar estratègies que ajudin a crear ponts, facilitin la comunicació i serveixin per explicar i simplificar texts, conceptes i missatges, i que siguin adequades a les intencions comunicatives, les característiques contextuais i la tipologia textual, usant recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.
Aplicar estratègies per explicar missatges senzills, simplificant la informació en seqüències pas a pas.
Utilitzar eines visuals o digitals per organitzar informació senzilla, com mapes conceptuals o esquemes.
Adequar els missatges a intencions comunicatives com informar, descriure i persuadir, tenint en compte les característiques contextuais (comunicació formal o informal) i utilitzant recursos senzills.

CE 5 Ampliar i usar els repertoris lingüístics personals entre diferents llengües, reflexionant de manera crítica sobre el seu funcionament i prenent consciència de les estratègies i coneixements propis, per millorar la resposta a necessitats comunicatives concretes.
CA 5.1 Comparar i argumentar les semblances i diferències entre diferents llengües reflexionant de manera progressivament autònoma sobre el seu funcionament.
Comparar i explicar les semblances i diferències entre les llengües (p. ex., estructures lingüístiques i usos més freqüents).
Aplicar estratègies de transferència lingüística senzilles (p. ex., ús dels coneixements gramaticals de la llengua materna per construir oracions en la llengua estrangera, tenint en compte les diferències específiques).
Detectar patrons d'errors recurrents per interferències lingüístiques i aplicar estratègies per evitar-los de manera autònoma.
CA 5.2 Utilitzar de manera creativa estratègies i coneixements de millora de la capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera amb suport d'altres participants i de suports analògics i digitals.
Utilitzar de manera creativa recursos digitals i analògics (p. ex., presentacions multimèdia, pòdcasts bàsics o apps de pràctica lingüística) per millorar les habilitats comunicatives.
Participar en intercanvis de comunicació més complexos i col·laborar amb altres estudiants en la creació de contingut (p. ex., projectes senzills, presentacions visuals o esquemes) oferint i rebent retroalimentació constructiva.
Reflexionar sobre el propi procés d'aprenentatge (p. ex., diari d'aprenentatge)

senzill) i establir objectius de millora específics.
CA 5.3 Registrar i analitzar els progressos i dificultats d'aprenentatge de la llengua estrangera seleccionant les estratègies més eficaces per superar aquestes dificultats i consolidar l'aprenentatge, realitzant activitats de planificació del propi aprenentatge, autoavaluació i coavaluació, com les propostes en el Portfoli Europeu de les Llengües (PEL) o en un diari d'aprenentatge, fent aquests progressos i dificultats explícits i compartint-los.
Registrar i analitzar de manera més autònoma els progressos i dificultats en l'aprenentatge, utilitzant eines com el PEL, rúbriques detallades o fulls d'autoobservació.
Seleccionar i aplicar estratègies adequades per superar les dificultats i consolidar l'aprenentatge, com establir rutines d'estudi, participar en grups de conversa o utilitzar materials de suport específics.
Realitzar activitats de planificació del propi aprenentatge, com definir objectius d'aprenentatge a mitjà termini i elaborar plans d'acció per assolir-los.
Participar en autoavaluacions i coavaluacions més complexes, com l'anàlisi crítica de projectes o presentacions, oferint suggeriments de millora als companys.
Fer explícits els progressos i dificultats (p. ex., elaborant informes o presentacions que reflecteixin l'evolució personal), compartint-los amb la comunitat educativa.

CE 6 Valorar críticament i adequar-se a la diversitat lingüística, cultural i artística a partir de la llengua estrangera, identificant i compartint les semblances i les diferències entre llengües i cultures, per actuar de manera empàtica i respectuosa en situacions interculturals.
CA 6.1 Actuar de manera adequada, empàtica i respectuosa en situacions interculturals construint vincles entre les diferents llengües i cultures, rebutjant qualsevol tipus de discriminació, prejudici i estereotip en contextos comunicatius quotidians i proposant vies de solució a aquells factors socioculturals que dificultin la comunicació.
Mostrar una actitud empàtica en interaccions interculturals, intentant comprendre les perspectives i necessitats de persones d'altres cultures.
Respectar i valorar les diferències lingüístiques i culturals com a part del diàleg intercultural, evitant imposar visions pròpies.
Rebutjar qualsevol discriminació, prejudici o estereotip durant la comunicació diària.
Proposar solucions senzilles per millorar la comunicació quan hi hagi dificultats socioculturals.
CA 6.2 Valorar críticament en relació amb els drets humans i adequar-se a la diversitat lingüística, cultural i artística pròpia de països on es parla la llengua estrangera, afavorint el desenvolupament d'una cultura compartida i una ciutadania compromesa amb la sostenibilitat i els valors democràtics.

Comparar aspectes culturals, lingüístics i artístics entre la pròpia cultura i la dels països on es parla la llengua estrangera.
Adaptar-se a les diferències culturals, lingüístiques i artístiques, (p. ex. ajustant el registre i les formes de cortesia).
Participar en converses senzilles sobre aspectes culturals quotidians per afavorir la creació d'una cultura compartida.
Fomentar una ciutadania que respecti la sostenibilitat i els valors democràtics comparant, per exemple, iniciatives mediambientals en els diferents països.
CA 6.3 Aplicar estratègies per defensar i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística tot atenent a valors ecosocials i democràtics i respectant els principis de justícia, equitat i igualtat.
Participar en activitats interculturals que promoguin la diversitat lingüística, cultural i artística a més dels valors ecosocials (solidaritat, equitat, justícia social, sostenibilitat, inclusió, etc.).
Defensar de forma senzilla i amb exemples bàsics la importància de la diversitat en l'entorn més proper.
Valorar de forma reflexiva la diversitat cultural, lingüística i artística en el nostre país i en el món.

Quart curs

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE 1 Comprendre i interpretar el sentit general i els detalls més rellevants de textos expressats de manera clara i en la llengua estàndard, cercant fonts fiables i fent ús d'estratègies com la inferència de significats, per respondre a necessitats comunicatives concretes.

CA 1.1 Extreure i analitzar el sentit global i les idees principals, i seleccionar informació pertinent de textos orals, escrits i multimodals sobre temes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxims a l'experiència de l'alumnat, expressats de manera clara i en la llengua estàndard a través de diversos suports.

Extreure i analitzar el sentit global de textos escrits, orals i multimodals, breus i senzills en llengua estàndard, captant, per exemple, el missatge principal, el propòsit de l'autor i el context general.

Seleccionar informació rellevant de textos escrits, orals i multimodals, breus i senzills, en llengua estàndard per respondre preguntes concretes.

Extreure informació explícita i implícita de textos multimodals en llengua estàndard sobre aspectes a més de la vida quotidiana, d'aspectes de l'actualitat, com notícies d'actualitat adaptades o infografies amb informació

visual i textual.
Entendre texts sobre temes quotidians (p. ex., plans de cap de setmana o diàlegs entre companys), de rellevància personal (p. ex., texts acadèmics relacionats amb el seu aprenentatge o narratives d'interès juvenil) o d'interès públic pròxims a la seva experiència (p. ex., notícies i articles d'actualitat adaptats, vídeos sobre temes del seu interès o cartells i tríptics).
CA 1.2 Interpretar i valorar el contingut i els trets discursius de texts progressivament més complexos propis dels àmbits de les relacions interpersonals, dels mitjans de comunicació social i de l'aprenentatge, com també de texts literaris adequats al nivell de maduresa dels alumnes.
Interpretar i valorar texts més complexos propis dels àmbits de les relacions interpersonals, dels mitjans de comunicació social i de l'aprenentatge, com també de texts literaris adequats al nivell de maduresa dels alumnes.
Inferir informació implícita a partir de pistes contextuais, distingint entre fets i opinions en texts senzills.
Expressar una opinió personal breu, relacionant el contingut amb coneixements previs i justificant de forma senzilla els arguments.
Identificar estructures discursives més complexes (p. ex., seqüència, causa-efecte, concessió), en texts informatius i descriptius senzills.
Valorar de manera més elaborada si el llenguatge i l'estructura del text són adequats i compleixen el seu propòsit.
CA 1.3 Seleccionar, organitzar i aplicar les estratègies i coneixements més adequats en cada situació comunicativa per comprendre el sentit general, la informació essencial i els detalls més rellevants dels texts; inferir significats i interpretar elements no verbals; i cercar, seleccionar i gestionar informació veraç.
Seleccionar de forma més autònoma les estratègies adequades segons el tipus de text i la situació comunicativa, decidint si utilitzar una lectura analítica o crítica en un text d'opinió, per exemple.
Sintetitzar informació de diverses fonts amb formats més avançats, com taules comparatives, presentant diferències entre dos texts en un esquema visual, per exemple.
Aplicar estratègies complexes, com per exemple, connectar idees entre diferents paràgrafs, inferir implicacions generals d'un text, relacionar informació d'un article amb dades annexes o identificar un patró de comparació en un text sobre avantatges i desavantatges
Identificar intencions més complexes com ironia o sarcasme en texts moderadament formals, deduint, per exemple, el significat implícit d'un anunci publicitari.
Analitzar elements visuals complexos, com gràfics comparatius o diagrames i contrastar-los amb el contingut textual, identificant, per exemple, discrepàncies entre un text i un gràfic.
Cercar, seleccionar i comparar informació de diferents fonts (p. ex., informació procedent de fonts acadèmiques envers blogs), avaluant-ne la fiabilitat.

CE 2 Produir texts originals, d'extensió mitjana, senzills i amb una organització clara, usant estratègies com ara la planificació, la compensació o l'autoreparació, per expressar de manera creativa, adequada i coherent missatges rellevants i respondre a propòsits comunicatius concrets.

CA 2.1 Expressar oralment texts senzills, estructurats, comprensibles, coherents i adequats a la situació comunicativa sobre assumptes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxim a l'experiència dels alumnes, amb la finalitat de descriure, narrar, argumentar i informar, en diferents suports, utilitzant recursos verbals i no verbals, com també estratègies de planificació, control, compensació i cooperació.

Descriure, narrar, informar i argumentar oralment sobre assumptes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxim a l'alumne.

Seleccionar i utilitzar un registre adequat al context i a l'audiència, diferenciant entre registres formals i informals.

Comunicar oralment texts senzills, estructurats, comprensibles, coherents i adequats a la situació comunicativa.

Utilitzar suports analògics o digitals de manera efectiva (p. ex., presentacions multimèdia o infografies) per comunicar missatges orals estructurats.

Utilitzar recursos verbals i no verbals com l'entonació, el volum, la pronunciació, el llenguatge corporal o el contacte visual.

Utilitzar estratègies de planificació i de control més avançades, a més de les estratègies de compensació com fer ús de paràfrasi senzilla o ús de sinònims i de cooperació com respectar el torn de paraula i confirmar la comprensió.

CA 2.2 Redactar i difondre texts d'extensió mitjana amb acceptable claredat, coherència, cohesió, correcció i adequació a la situació comunicativa proposada, a la tipologia textual i a les eines analògiques i digitals utilitzades sobre assumptes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxims a la seva experiència, respectant la propietat intel·lectual i evitant el plagiat.

Redactar texts originals d'extensió mitjana, sobre temes personals, educatius o públics com una carta formal o una opinió sobre un tema conegut.

Estructurar els texts amb correcció i claredat, emprant connectors més avançats per cohesionar les idees.

Presentar i compartir texts utilitzant eines digitals avançades amb elements visuals i multimèdia (p. ex., gràfics, imatges, vídeos).

Respectar les produccions dels altres, evitant el plagiat i citant fonts de forma adequada.

Utilitzar correctament el repertori lingüístic amb precisió i flexibilitat, incorporant lèxic més ric i precís per abordar temes d'interès públic o acadèmic

Adequar els texts al propòsit comunicatiu i a la tipologia textual (descriptiva, expositiva, argumentativa, narrativa).

CA 2.3 Seleccionar, organitzar i aplicar coneixements i estratègies per planificar, produir, revisar i cooperar en l'elaboració de texts coherents, cohesionats i adequats

a les intencions comunicatives, les característiques contextuals, els aspectes socioculturals i la tipologia textual, usant els recursos físics o digitals més adequats en funció de la tasca i de les necessitats de l'interlocutor potencial a qui es dirigeix el text.

Estratègies de planificació:

Investigar i seleccionar informació de diverses fonts per redactar texts funcionals com articles d'opinió o queixes.

Adaptar el contingut, el llenguatge i el to al destinatari i al context (p. ex., una opinió formal en una carta dirigida a l'ajuntament).

Organitzar la informació amb una estructura argumentativa (introducció amb tesi, desenvolupament amb arguments, conclusió).

Estratègies de producció:

Organitzar la informació de manera lògica i estructurar el text amb una seqüència clara (introducció, desenvolupament, conclusió) emprant els connectors i sinònims per millorar la fluïdesa i evitar repeticions.

Presentar els texts de manera ordenada i adequada al context comunicatiu, utilitzant elements visuals (gràfics, imatges, esquemes) per reforçar el missatge, estructurant el contingut de forma cohesionada (títols, subtítols, enumeracions) i adaptant el format a la tipologia textual (ex. treballs acadèmics, presentacions digitals).

Començar a incorporar lèxic especialitzat i expressions formals o acadèmiques en texts expositius i argumentatius, adaptant-se a diferents registres.

Participar en debats orals sobre temes d'interès general (p. ex. avantatges i desavantatges de l'ús del mòbil) o redactar texts col·laboratius (articles d'opinió).

Utilitzar amb progressiva autonomia eines analògiques i digitals adequades, com diccionaris més complets, correctors gramaticals i eines digitals per col·laborar o recursos audiovisuals per reforçar les produccions orals (p. ex., presentacions multimèdia amb suport visual o gràfic).

Estratègies de revisió:

Revisar de manera més autònoma, identificant errors de claredat i coherència, emprant de forma més autònoma estratègies de coavaluació i l'autoavaluació.

CE 3 Interactuar amb altres persones amb creixent autonomia, usant estratègies de cooperació i emprant recursos analògics i digitals, per respondre a propòsits comunicatius concrets en intercanvis respectuosos amb les normes de cortesia.

CA 3.1 Planificar, participar i col·laborar activament, a través de diversos suports, en situacions interactives sobre temes quotidians, de rellevància personal o d'interès públic pròxims a l'experiència dels alumnes, tot mostrant iniciativa, empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, com també per les diferents necessitats, idees, inquietuds, iniciatives i motivacions dels interlocutors.

Planificar i participar en interaccions sobre temes quotidians, personals o d'interès públic que siguin pròxims a les experiències de l'alumnat.
Col·laborar activament en interaccions, tot negociant idees o assumint responsabilitats específiques.
Emprar diversos suports com videoconferències, aplicacions educatives o xats, tot respectant les normes d'etiqueta digital.
Utilitzar estratègies per gestionar malentesos (e.g., demanar aclariments, reformular idees)
Desenvolupar interaccions breus en què es respectin les fórmules de cortesia.
Mostrar respecte i empatia per les necessitats, idees, inquietuds, iniciatives i motivacions dels interlocutors.
CA 3.2 Seleccionar, organitzar i utilitzar estratègies adequades per iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, sol·licitar i formular aclariments i explicacions, reformular, comparar i contrastar, resumir, col·laborar, debatre, resoldre problemes i gestionar situacions compromeses.
Iniciar, mantenir i acabar la comunicació de manera progressivament autònoma, incloent situacions amb més complexitat.
Participar en discussions senzilles, expressar idees pròpies amb respecte i comparar opcions utilitzant justificacions bàsiques.
Iniciar i mantenir converses senzilles sobre temes quotidians, respectant el torn de paraula i fent ús d'expressions bàsiques per demanar aclariments o col·laborar.
Resumir i reformular la informació més rellevant en interaccions senzilles, adaptant el llenguatge a les característiques del context comunicatiu.
Ajustar el registre i vocabulari en funció de l'interlocutor i el context.
Utilitzar estratègies bàsiques per col·laborar en la resolució de problemes i la gestió de situacions compromeses.

CE 4 Mediar en situacions quotidianes entre diferents llengües, usant estratègies i coneixements senzills orientats a explicar conceptes o simplificar missatges, per transmetre informació de manera eficaç, clara i responsable.

CA 4.1 Inferir i explicar texts, conceptes i comunicacions breus i senzilles en situacions en les quals atendre la diversitat, mostrant respecte i empatia pels interlocutors i per les llengües emprades, i participant en la solució de problemes d'intercomprensió i d'enteniment en el seu entorn, basant-se en diversos recursos i suports.

Resumir informació clau de texts curts (per exemple, correus electrònics o fullets) i transmetre-la de manera senzilla, utilitzant esquemes o presentacions visuals per organitzar la informació.

Col·laborar amb altres per estructurar idees senzilles i resoldre problemes senzills utilitzant recursos visuals.

Participar en interaccions senzilles per ajudar a superar confusions culturals o

lingüístiques bàsiques entre interlocutors, mostrant respecte i estima pels interlocutors i per les llengües emprades.
Adaptar la comunicació a les necessitats i contextos dels interlocutors, respectant les seves perspectives culturals i lingüístiques i mostrant empatia en situacions senzilles.
CA 4.2 Aplicar estratègies que ajudin a crear ponts, facilitin la comunicació i serveixin per explicar i simplificar texts, conceptes i missatges, i que siguin adequades a les intencions comunicatives, les característiques contextuals i la tipologia textual, usant recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.
Aplicar estratègies per comunicar texts, conceptes i missatges breus i adequar-los al propòsit comunicatiu com informar o descriure.
Utilitzar eines visuals o digitals (infografies, línies de temps, etc.) per estructurar texts i missatges senzills i clars.
Adequar els missatges a les intencions comunicatives com informar, descriure, persuadir o entretenir i adaptar-los a la tipologia textual (narrativa, descripció, argumentació) i al context sociocultural.

CE 5 Ampliar i usar els repertoris lingüístics personals entre diferents llengües, reflexionant de manera crítica sobre el seu funcionament i prenent consciència de les estratègies i coneixements propis, per millorar la resposta a necessitats comunicatives concretes.
CA 5.1 Comparar i argumentar les semblances i diferències entre diferents llengües reflexionant de manera progressivament autònoma sobre el seu funcionament.
Comparar i explicar de forma senzilla però argumentada les semblances i diferències entre llengües (p. ex. les estructures lingüístiques i usos més freqüents).
Aplicar estratègies de transferència lingüística per produir estructures més complexes en la llengua estrangera, com les oracions subordinades.
Aplicar estratègies d'autocorrecció i revisió per minimitzar errors per interferència lingüística, mostrant major autonomia.
CA 5.2 Utilitzar de manera creativa estratègies i coneixements de millora de la capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera amb suport d'altres participants i de suports analògics i digitals.
Seleccionar i combinar de manera creativa i autònoma diferents recursos i eines per a l'aprenentatge.
Participar en intercanvis de comunicació més complexos com la participació activa en projectes col·laboratius.
Analitzar el progrés i adaptar les estratègies d'aprenentatge a les pròpies necessitats.
CA 5.3 Registrar i analitzar els progressos i dificultats d'aprenentatge de la llengua estrangera seleccionant les estratègies més eficaces per superar aquestes dificultats i consolidar l'aprenentatge, realitzant activitats de planificació del propi aprenentatge, autoavaluació i coavaluació, com les propostes en el Portfoli Europeu

de les Llengües (PEL) o en un diari d'aprenentatge, fent aquests progressos i dificultats explícits i compartint-los.
Registrar i analitzar de manera autònoma els progressos i dificultats en l'aprenentatge, mantenint registres detallats en eines com el PEL o diaris d'aprenentatge digitals.
Seleccionar i implementar estratègies efectives per superar les dificultats i consolidar l'aprenentatge, com l'ús de tècniques avançades d'estudi, assistència a tallers de reforç o pràctiques d'immersió lingüística.
Participar en activitats de planificació avançada del propi aprenentatge, com dissenyar projectes personals relacionats amb la llengua estrangera o establir objectius a llarg termini.
Realitzar autoavaluacions i coavaluacions crítiques, participant en debats sobre criteris d'avaluació i proposant millores en els processos d'aprenentatge col·lectius.
Comunicar de manera detallada els progressos i dificultats (p. ex., elaborant portafolis digitals o presentacions multimèdia que mostrin el desenvolupament competencial), compartint-los amb la comunitat educativa.

CE 6 Valorar críticament i adequar-se a la diversitat lingüística, cultural i artística a partir de la llengua estrangera, identificant i compartint les semblances i les diferències entre llengües i cultures, per actuar de manera empàtica i respectuosa en situacions interculturals.
CA 6.1 Actuar de manera adequada, empàtica i respectuosa en situacions interculturals construint vincles entre les diferents llengües i cultures, rebutjant qualsevol tipus de discriminació, prejudici i estereotip en contextos comunicatius quotidians i proposant vies de solució a aquells factors socioculturals que dificultin la comunicació.
Mostrar una actitud empàtica en interaccions interculturals, intentant comprendre les perspectives i necessitats de persones d'altres cultures.
Respectar i valorar les diferències lingüístiques i culturals com a part del diàleg intercultural, evitant imposar visions pròpies.
Rebutjar qualsevol discriminació, prejudici o estereotip durant la comunicació diària.
Proposar solucions senzilles per millorar la comunicació quan hi hagi dificultats socioculturals.
CA 6.2 Valorar críticament en relació amb els drets humans i adequar-se a la diversitat lingüística, cultural i artística pròpia de països on es parla la llengua estrangera, afavorint el desenvolupament d'una cultura compartida i una ciutadania compromesa amb la sostenibilitat i els valors democràtics.
Explicar les diferències i semblances en les cultures dels diferents països, mostrant respecte davant les diferents perspectives.
Adaptar-se a diferents entorns culturals i lingüístics amb una perspectiva inclusiva, mediant en malentesos culturals entre companys.

Participar en converses sobre temes culturals d'interès comú per afavorir la creació d'una cultura compartida i el respecte als valors democràtics i als drets humans.
Proposar accions sostenibles inspirades en pràctiques de les diferents cultures.
CA 6.3 Aplicar estratègies per defensar i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística tot atenent a valors ecosocials i democràtics i respectant els principis de justícia, equitat i igualtat.
Participar activament en activitats interculturals (debats, activitats o projectes) que promoguin la diversitat lingüística, cultural i artística a més dels valors ecosocials (solidaritat, equitat, justícia social, sostenibilitat, inclusió, etc.).
Mostrar una actitud proactiva en la defensa de la diversitat en contextos interculturals, considerant la seva importància per a una societat equitativa.
Demostrar una comprensió de la diversitat cultural en situacions complexes, relacionant-la amb els valors socials.

Sabers bàsics

Es distribueixen en blocs les concrecions dels sabers bàsics i, de manera orientativa, la seva seqüenciació per a cada curs.

COMUNICACIÓ	3	4
	r	t
Autoconfiança. L'error com a instrument de millora i proposta de reparació		
Acceptació de l'error com a part integral del procés d'aprenentatge. Actitud reflexiva i crítica envers els errors propis.	x	x
Ús autònom d'estratègies variades per a la correcció i millora lingüística com, per exemple, la revisió i autocorrecció a partir de models, guies o llistes dels errors freqüents, ús de diccionaris, taules gramaticals o eines digitals d'ajuda lingüística, revisió entre companys, gravació i autoavaluació de producció oral, entre d'altres.		x
Implementació de tècniques bàsiques d'autoavaluació. (rúbriques senzilles, quadern personal d'errors i reflexió postactivitat, entre d'altres)		x
Desenvolupament de la iniciativa per abordar reptes comunicatius.	x	x
Foment de la resiliència davant dificultats lingüístiques.	x	x
Estratègies d'ús comú per a la planificació, execució, control i reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de texts orals, escrits i multimodals.		
Estratègies de planificació		
Activació de coneixements previs relacionats amb el tema com pluges d'idees guiada, predicció a partir del títol o imatges, etc. (Planificació de la comprensió)	x	x
Definició d'objectius específics per a la lectura, escolta o visualització.	x	x

(Planificació de la comprensió)		
Creació de guions o esquemes amb introducció, desenvolupament i conclusió. (Planificació de la producció)	x	x
Recerca de vocabulari rellevant per al tema. (Planificació de la producció)	x	x
Predicció de possibles preguntes o respostes per preparar interaccions de major complexitat. (Planificació de la coproducció)		x
Discussió prèvia en grup per definir el propòsit del text, la distribució de tasques i l'estructura del text. (Planificació de la coproducció)		x
Estratègies d'execució		
Aplicació d'estratègies per inferir significats desconeguts mitjançant el context i extreure informació detallada de texts més complexos. (Execució de la planificació)	x	x
Ús de connectors per millorar la cohesió en produccions orals i escrites. (Execució de la producció)	x	x
Integració d'elements visuals o icònics en texts multimodals. (Execució de la producció)	x	x
Interacció fluida en situacions pràctiques utilitzant vocabulari funcional. (Execució de la coproducció)		x
Integració d'aportacions de grup per construir un text coherent. (Execució de la coproducció)		x
Estratègies de control		
Confirmació de la informació obtinguda amb les prediccions inicials identificant les incoherències o omissions. (Control de la comprensió)		x
Relectura i revisió de gramàtica, lèxic i coherència textual. (Control de la producció)	x	x
Ajustament del missatge segons les reaccions o aclariments demanats. (Control de la coproducció)		x
Ajustament de les contribucions dels companys per garantir un estil uniforme. (Control de la coproducció)		x
Estratègies de reparació		
Tornar a llegir o escoltar per entendre millor informació poc clara. (Reparació de la comprensió)	x	x
Correcció d'errors gramaticals, ajustament de vocabulari imprecís i revisió de l'ús de connectors. (Reparació de la producció)		x
Reformulació o simplificació dels missatges per mantenir la comprensió i millorar la claredat. (Reparació de la producció)		x
Revisió col·laborativa per detectar i corregir errors en el text final. (Reparació de la coproducció)		x
Coneixements, destreses i actituds que permeten dur a terme activitats de mediació en situacions quotidianes.		
Simplificació i reformulació bàsica de texts curts i senzills sobre temes familiars. Reformulació d'informació coneguda utilitzant paraules		x

simples i estructures bàsiques.		
Reformulació de conceptes senzills per ajudar a comprendre termes o idees bàsiques mitjançant exemples. Relació de conceptes nous amb informació coneguda.		x
Intermediació bàsica per aclarir informació o idees senzilles entre interlocutors utilitzant paraules conegudes o per donar suport en discussions curtes sobre temes familiars.	x	x
Ús d'estratègies de mediació senzilles com la reorganització de la informació en una seqüència lògica o ús d'exemples concrets.	x	x
Funcions comunicatives d'ús comú adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: saludar i acomiadar-se, presentar i presentar-se; descriure persones, objectes, llocs, fenòmens i esdeveniments; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; demanar i intercanviar informació sobre qüestions quotidianes; donar i demanar instruccions, consells i ordres; oferir, acceptar i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments; expressar parcialment el gust o l'interès i les emocions; narrar esdeveniments passats, descriure situacions presents, i enunciar successos futurs; expressar l'opinió, la possibilitat, la capacitat, l'obligació i la prohibició; expressar argumentacions senzilles; realitzar hipòtesi i suposicions; expressar la incertesa i el dubte; reformular i resumir.		
Ús de salutacions i comiats ampliats més formals i informals.	x	x
Participació i desenvolupament de diàlegs i interaccions socials habituals més formals i informals.	x	x
Ús de frases més elaborades per descriure i situar objectes, llocs, persones en l'espai incloent-hi detalls addicionals.	x	x
Ús d'estructures per demanar i intercanviar informació i necessitats immediates instruccions, consells i ordres.	x	x
Ús d'estructures per oferir, acceptar i rebutjar ajuda, proposicions o suggeriments		
Ús de frases senzilles per manifestar el gust, l'interès o les emocions; l'acord i el desacord, amb justificacions simples.	x	x
Ús de formes verbals i estructures per descriure experiències presents amb coherència: p. ex., «faig».	x	x
Ús de formes verbals bàsiques per parlar de plans i intencions futurs.	x	x
Ús de formes verbals per explicar i narrar experiències passades, recents o habituals.	x	x
Ús d'expressions i estructures per expressar l'opinió.	x	x
Ús d'expressions i estructures per expressar la possibilitat la capacitat, l'obligació i la prohibició.	x	x
Ús d'expressions per fer argumentacions senzilles.		x
Ús d'expressions per realitzar hipòtesi i suposicions. Els condicionals.		x
Ús d'expressions per expressar la incertesa i el dubte.		x
Ús d'expressions per reformular i resumir.		x

<p>Models contextuals i gèneres discursius d'ús comú en la comprensió, producció i coproducció de texts orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context (participants i situació), expectatives generades pel context; organització i estructuració segons el gènere, la funció textual.</p>		
<p>Caracterització avançada del context i participants. Identificació de rols i situacions comunicatives (ex.: una entrevista, un article d'opinió senzill).</p>	x	x
<p>Comprensió i producció de gèneres discursius ampliat: diàlegs estructurats, narracions curtes, ressenyes de llibres.</p>		x
<p>Reconstrucció de la funció textual: Ús de connectors per estructurar el text.</p>	x	x
<p>Organització segons gèneres més elaborats: Estructures narratives senzilles amb introducció, nus i desenllaç.</p>		x
<p>Expectatives generades pel context: Identificació del registre formal en situacions acadèmiques.</p>		x
<p>Unitats lingüístiques d'ús comú i significats associats a aquestes unitats com ara l'expressió de l'entitat i les seves propietats, quantitat i qualitat, l'espai i les relacions espacials, el temps i les relacions temporals, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació, relacions lògiques habituals.</p>		
<p>Francès</p>		
<p>Descripció amb més detalls i adjectius qualificatius («C'est une maison bleue avec un grand jardin»). Introducció a l'ús dels pronoms relatius simples «qui» i «que» (C'est un homme qui est photographe).</p>	x	x
<p>L'ús d'expressions quantitatives (Il y a, il n'y a pas de; beaucoup de, un peu de, trop de bruit) i mesures i quantitats precises (deux kilo de riz, Un verre d'eau),</p>	x	x
<p>Descripcions amb adjectius variats, adjectius que expressen emocions o opinions (C'est un film intéressant, Mon copain est gentil). Frases comparatives més detallades (Le train est plus confortable que le bus).</p>	x	x
<p>Descripcions espacials amb més precisió (Dans, au-dessus, devant, chez).</p>	x	x
<p>Identificació i ús del passat recent per accions immediates: «Je viens de finir mes devoirs»; del present continu «Il est en train de manger». Introducció a l'ús de l'imparfait i del futur simple i ús progressiu del passat compost. Introducció a l'ús de l'alternança de l'imparfait i del passat compost i concordança del participi de passat amb el verb etre. Ús de l'imperatiu amb la negació i ús dels verbs pronominals. Ús d'expressions de durada: «Dans depuis, il y a...2 ans».</p>	x	x
<p>Identificació i ús de «oui» i «si». Introducció i ús de negacions dobles: «ne...jamais, ne...rien, ne...personne, ne...aucun». Ús dels interrogatius i de la interrogació parcial: «Qui, Où, Combien». Preguntes indirectes: «Dis-moi qu'est-ce que tu fais». Identificació i</p>	x	x

ús de l'exclamació.		
Ús de connectors bàsics per expressar causa: «car». per expressar condicions i hipòtesis senzilles. Si+présent+futur «Si j'ai le temps, j'irai à la réunion; per expressar l'oposició, «mais», la finalitat «pour», l'opinion «à mon avis»	x	x
Alemanys		
Descripció més detallada de persones i objectes mitjançant adjectius, genitiu amb noms propis, substantius composts (p. ex., das rote Auto gefällt mir, Sebastians Gitarre, Chemielehrerin, Schlafzimmer)	x	x
Conceptes genèrics i diferents pronoms en les seves diferents declinacions (p. ex., alle, manche, der/die/das, er/ihn/ihm, p. ex.)	x	x
Ús de comptables i incomptables, pronoms indefinits, unitats de mesura, vocabulari d'embalatge i quantitats, etc. (p. ex., ein Paar, viel, alles, nichts, alle, niemand, ein Kilo, eine Scheibe, eine Dose)	x	x
Expressions que expressen poc, menys, més, suficient, etc. (ein bisschen, weniger, mehr, genug, p. ex).	x	x
Ús d'estructures més avançades i partícules modals més senzilles (p. ex., das Auto ist zu schnell, das Haus ist ja sehr neu!, dein Bruder ist ziemlich/schön praktisch).	x	x
Introducció a preposicions i adverbis locals que poder anar amb acusatiu i/o datiu (in, auf, vor, hinter, nach, zu, bei, usw.), els punts cardinals i altres expressions de l'espai (im Norden von der Schweiz, in der Nähe von, o.ä).	x	x
Ús més avançat del Präsens amb verbs separables (ich stehe jeden Tag um 6 Uhr auf, p. ex.), ús d'adverbis o expressions per expressar imés avançades (nächstes Jahr kaufe ich mir eine Gitarre, p. ex.)	x	x
Narració d'accions passades amb el Präteritum de verbs més habituals (sein, haben i algun més com wissen, p. ex.) i el Perfekt per a la resta de verbs (ich hatte einen Unfall, ich war schon mal auf Bali, ich bin heute morgen spät aufgestanden, p. ex.)	x	x
Enriquiment de les oracions amb expressions bàsiques de freqüència (Jeden Sonntag besuchen wir unsere Großeltern, wir reisen nur einmal im Jahr, ich trinke immer Wasser, p. ex.).	x	x
Consolidació dels diferents tipus d'oracions: oracions afirmatives amb inversions	x	x
Diferències entre W-Fragen i Ja-Nein-Fragen (finalitat i estructura), preguntes en negatiu (kannst du morgen nicht heute kommen? Doch! Ich komme heute)	x	x
Ús de formes negatives més complexes i negacions amb nicht + adjectiu ((p. ex., das Auto ist nicht schnell, ich habe nichts gegessen, ich kaufe nie am Wochenende, ich finde das nicht interessant, p. ex.).	x	x
Ús de connectors per ordenar i justificar idees (denn, deshalb, dann, danach, p. ex.)	x	x

Lèxic d'ús comú i d'interès per als alumnes relatiu a identificació personal, relacions interpersonals, llocs i entorns, oci i temps lliure, salut i activitat física, vida quotidiana, habitatge i llar, clima i entorn natural, tecnologies de la informació i la comunicació, sistema escolar i formació.		
Francès		
Identificació personal i relacions interpersonals més complexes (les emocions): p. ex., paresseux·euse, cousin·e, soeurs jumelles, meilleur·e ami·e, jalou·e,	x	x
Llocs i entorns (ciutats, regions i serveis locals, l'entorn urbà i el rural): p. ex., une ville animée, un village tranquille, la gare de bus, de train, la poste...	x	x
Activitats i relacionades amb l'oci i temps lliure: p. ex la décoration de Noël, la préparation d'un menu, la première d'un film, un mariage, profiter du temps...	x	x
La vida quotidiana (tasques domèstiques, rutines diàries, compres, etc.): p. ex., faire les courses, planifier et gérer son temps libre, planifier un voyage, un rdv...	x	x
La salut i l'activitat física (hàbits saludables i malalties comunes, esports d'equip, activitats de benestar, etc.): p. ex., suivre une alimentation équilibrée, faire du sport, ne pas trop manger, ne pas abuser des réseaux sociaux, être en forme...	x	x
L'habitatge i la llar (detalls sobre estils i característiques dels habitatges, tasques de manteniment, etc.): p. ex., des maisons traditionnelles, un appartement moderne, un armoire en bois, décorer, réparer...	x	x
El clima i l'entorn natural. Els problemes mediambientals i efectes: p. ex.,: les paysages, les catégories d'animaux, les végétaux, les points cardinaux, les continents, sécheresse, inondation, le réchauffement climatique, la déforestation, l'élévation du niveau des mers et océans...	x	x
La tecnologia de l'informació i la comunicació: p. ex surfer sur Internet, poster sur Classroom, envoyer un courriel, télécharger	x	x
El sistema escolar, la formació i expressions relacionades: p. ex réussir un examen, le self, un correspondant.e, terminal, le lycée, le collège...	x	x
Alemany		
Expressió de característiques personals: nett, fleißig, sportlich, p. ex.	x	x
Termes per establir relacions familiars i d'amistat: meine Cousine, dein Onkel, sein Opa, mein (bester) Freund, eine (gute) Freundin, p. ex.	x	x
Termes per expressar emocions i relacions interpersonals: glücklich, traurig, sauer, ein Freund von Tina, Lukas Freund, p. ex.	x	x
Expressions per descriure ciutats, regions i serveis locals: die Stadt ist groß und schön, es gibt einen Bahnhof/ein Museum/eine Universität, die Stadt liegt im Süden/in der Nähe/in der Mitter/usw. von Deutschland, im Dorf kann man..., p. ex.	x	x

Vocabulari sobre esdeveniments i activitats específiques: Konzert, wandern, p. ex.	x	x
Expressions per planificar activitats: Was machst du am Abend?, ich gehe um 19 Uhr ins Kino, p. ex.	x	x
Termes per rutines diàries: aufstehen, frühstücken, anziehen, einkaufen, p. ex.	x	x
Rutines diàries en diversos contextos: Tagesablauf in der Schule / in der Freizeit/usw., Pläne am Wochenende / in der Freizeit, p. ex..	x	x
Vocabulari sobre parts del cos i salut bàsica: Kopf, Arm, Arzt, fieber, etc.	x	x
Vocabulari sobre hàbits saludables i malalties comunes: gesundes Essen, Schmerzen, wehtun, p. ex.	x	x
Habitacions i mobles comuns: Küche, Schlafzimmer, Sofa, Tisch, usw. Termes per descriure la llar: Die Wohnung ist klein vs. die kleine Wohnung, Das Haus ist groß vs. das große Haus, p. ex.	x	x
Paraules bàsiques per descriure el clima: es ist warm/kalt/sonnig, es regnet, die Sonne scheint, p. ex. . Elements naturals comuns: Sonne, Regen, Berge, p. ex.	x	x
Verbs bàsics relacionats amb les tecnologies de la informació i la comunicació: eine E-Mail schicken, telefonieren vs. anrufen, eine Nachricht schreiben, p. ex.	x	x
Vocabulari relacionat qualificacions: eine gute/schlechte Note, eine eins/zwei/drei/usw. in Mathe, p. ex.	x	x
Expressions per descriure experiències escolars: Hausaufgaben machen, einen etwas wiederholen, Einzel-, Partner- oder Gruppenarbeit, Projektwoche, o. ä.	x	x
Conceptes temporals: jetzt, gestern, letzte Woche, nächstes Jahr, am 17. Juli, seit 2020, vor/nach zwei Wochen, in der Nähe, im Zentrum, im Norden von, p. ex. Localització: hier, dort	x	x
Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació d'ús comú, i significats i intencions comunicatives generals associades a aquests patrons.		
Francès		
Consolidació de sons fonètics com les vocals obertes i tancades: /e/ vs. /ɛ/, été (/e/). Els sons líquids: /ʁ/ (vibrant uvular) i combinacions com /ʁu/ en paraules com rouge.	x	x
Identificació i producció de sons difícils, nous i ses grafies: [ŋ] montagne; [œ] rêveur i [ø] rêveuse; La lletra «s» i la seva pronúncia /s/sac /z/: maison. La lletra «g» i la seva pronúncia [g] i [ʒ]: longue, large. La lletra «c» i la seva pronúncia [s] i [k]: océan, cascade. La grafia del son /e/: les, émission, imaginez, message, maison, parler	x	x
Distinció de significats associats als contrastes fonètics simples. Els sons [v] i [b] i les grafies corresponents. Els sons /s/ poisson /z/ poison.	x	x
Distinció dels homòfones gramaticals: ce/se; on/ont; ou/où	x	x

Reproducció de patrons rítmics per connectar frases amb certa fluïdesa. Les liaisons obligatòries	x	x
Entonació expressiva. Patrons d'entonació comuns en contextos més amplis com en preguntes obertes, llistes i enumeracions o en oracions compostes.	x	x
Reproducció diferenciada entre corba interrogativa i corba exclamativa en oracions més llargues, com: «Pourquoi tu ne viens pas? C'est incroyable!»	x	x
Introducció a la consciència pluricultural. Identificació de les diferències fonètiques entre el francès estàndard i varietats francòfones (p. ex., l'entonació del francès de l'Àfrica).	x	x
Alemanys		
Producció i distinció de sons vocals avançats (neu, läuft, fährt, p. ex.) o sons consonàntics complexos (ich vs. acht, -ts, b vs. w)	x	x
Reconeixement i producció de vocals curtes i llargues més comuns	x	x
Producció de paraules més llargues que no segueixen la norma general (Universität, Diskussion, Elefant), i patrons accentuals de verbs separables i no separables (bezahlen, einkaufen)	x	x
Consolidació de l'accentuació de la frase o Satzakzent (Musik hören - Ich höre Musik - Ich möchte Musik hören).	x	x
Patrons d'entonació comuns en contextos més amplis com en preguntes obertes invitacions, peticions, ...	x	x
Patrons d'entonació d'intencions comunicatives més variades com dubte (Hmm, ich weiß nicht ...), entusiasme (das ist mega cool!) i desacord suau (Na ja, das glaube ich nicht)	x	x
Exposició inicial a varietats lingüístiques més comunes.	x	x
Convencions ortogràfiques d'ús comú i significats i intencions comunicatives associats als formats, patrons i elements gràfics.		
Domini de la puntuació avançada (dos punts, punts i comes).		x
Diferència entre formes similars i homòfons.		x
Correcció en temps verbals i terminacions.		x
Anàlisi de texts expositius amb elements visuals com gràfics o taules.	x	x
Relació entre disseny visual i claredat del missatge (ex. infografies, esquemes senzills).	x	x
Convencions i estratègies conversacionals d'ús comú, en format síncron o asíncron, per iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, demanar i donar aclariments i explicacions, reformular, comparar i contrastar, resumir, col·laborar, debatre, etc.		
Francès		
Introducció de temes de conversa (Tu aimes ce film?). Fórmules per a convidar o proposar (On va au cinéma? Ús d'expressions més	x	x

elaborades per prendre i cedir la paraula (S'il te plait, continue). Expressió d'acord o desacord (Je suis d'accord, Je ne pense pas). Expressions més complexes per per a acomiadar-se. Fórmules de cortesia (C'est un plaisir de parler avec toi).		
Preguntes per aclarir idees i per a demanar aclariments (Pardon, tu peux répéter ?, Combien de?, Où est-ce que....).	x	x
Gests o senyals visuals per reforçar la intenció de parlar o cedir el torn (Est-ce que je peux parler ?,Tu veux ajouter quelque chose ?).	x	x
L'expressió d'agraïment en contextos informals (C'est gentil, merci).	x	x
Ús de connectors simples com (et, aussi) per destacar similituds. Ús de connectors per expressar contrast (J'aime les chats, mais pas les chiens)	x	x
Alemanys		
Introducció de temes de conversa (Hast du diesen Film gesehen?). Fórmules per a convidar o proposar (Gehen wir ins Kino?).	x	x
Ús d'expressions més elaborades per prendre i cedir la paraula (Bitte, mach weiter). Expressió d'acord o desacord (Ich bin einverstanden, Ich glaube das nicht).	x	x
Expressions més complexes per per a acomiadar-se. Fórmules de cortesia (Wir hören / sehen uns, bis zum nächsten Mal).	x	x
Preguntes per aclarir idees i per a demanar aclariments (Entschuldigung, kannst du das wiederholen?, Wie viel kostet das?, Wo ist ...?)	x	x
Gests o senyals visuals per reforçar la intenció de parlar o cedir el torn (Kann ich sprechen?)	x	x
L'expressió d'agraïment en contextos informals (Das ist nett, danke).	x	x
Ús de connectors simples per comparar (und i auch). Ús de connectors per expressar contrast (aber).	x	x
Recursos per a l'aprenentatge i estratègies d'ús comú de cerca i selecció d'informació: diccionaris, llibres de consulta, biblioteques, recursos digitals i informàtics, etc.		
Ús actiu de diccionaris i llibres de consulta: diccionaris monolingües senzills (amb definicions curtes) o enciclopèdies temàtiques per recerques específiques.	x	x
Ús de recursos multimèdia per al suport a l'aprenentatge: Vídeos tutorial, infografies i pòdcasts senzills.	x	x
Selecció d'informació rellevant: Identificació de frases i paraules clau en texts curts.	x	x
Estratègies digitals de recerca d'informació: navegació en motors de cerca o identificació de fonts digitals fiables.	x	x
Organització de la informació en formats visuals: taules, gràfics simples o esquemes conceptuals.	x	x
Respecte de la propietat intel·lectual i drets d'autor sobre les fonts consultades i		

continguts utilitzats.		
Citació de fonts. Introducció al concepte de cita bàsica (p. ex., segons l'autor...).		x
Identificació dels elements d'una referència bàsica: autor, títol, any, font.	x	x
Comprensió de la propietat intel·lectual en contextos pràctics.	x	x
Respecte per les fonts en treballs escrits i presentacions: integració de cites senzilles en redaccions escolars.	x	x
Eines analògiques i digitals d'ús comú per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal; i plataformes virtuals d'interacció, cooperació i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives...) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.		
Ús d'eines analògiques com diccionaris monolingües visuals, llibres de lectura graduada, gràfics i taules informatives, plantilles d'estructures textuais, mapes conceptuals, entre d'altres.	x	x
Ús d'eines digitals més avançades com per exemple aplicacions d'àudio i vídeo amb subtítols, lectors digitals, eines de redacció amb suport de correctors o aplicacions de pràctica oral avançada.	x	x
Participació activa en aules virtuals: participació en fòrums i discussions escrites.		x
Col·laboració amb eines digitals: treball en grups amb eines col·laboratives o d'organització de la informació com mapes conceptuals compartits.		x
Ús d'eines de creació multimodal per dissenyar pòsters i presentacions visuals.		x

PLURILINGÜISME	3	4
	r	t
Estratègies i tècniques per respondre eficaçment i amb nivells creixents de fluïdesa, adequació i correcció a una necessitat comunicativa concreta malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les altres llengües del repertori lingüístic propi.		
Estratègies de parafraseig Simple: Expressió d'idees a partir de vocabulari conegut.		x
Estratègies d'aproximació: «Em passes la ... bossa per anar a l'escola» en lloc de dir «motxilla».		x
Estratègies d'autocorrecció.		x
Expressions per confirmar la comprensió.		x
Ús inicial d'omplidors o paraules crossa per guanyar temps.		x
Estratègies d'ús comú per identificar, organitzar, retenir, recuperar i utilitzar creativament unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors, etc.) a partir		

de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.		
Ús més autònom d'eines lingüístiques com diccionaris digitals o traductors en línia.		x
Organització i memorització de lèxic per àmbits més específics: tecnologia, medi ambient, etc.	x	x
Pràctica d'estructures gramaticals més complexes: temps composts, condicionals, etc.)		x
Identificació de diferències d'entonació i registre en la L2. Pràctica de patrons d'entonació i registre en contextos formals i informals.		x
Dedució del significat de nous termes o noves estructures a partir del context en texts més extensos.		x
Estratègies i eines d'ús comú per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives.		
Ús de rúbriques específiques per avaluar amb major detall el progrés en activitats individuals i grupals	x	x
Desenvolupament d'habilitats de reflexió crítica mitjançant diaris d'aprenentatge o informes d'autoavaluació.	x	x
Implementació d'estratègies d'autoreparació guiada, com la revisió d'errors comuns, emprant recursos analògics i digitals.	x	x
Pràctica d'eines digitals col·laboratives, com plataformes d'aprenentatge en línia, per coavaluar treballs grupals i compartir comentaris constructius.	x	x
Expressions i lèxic específic d'ús comú per intercanviar idees sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).		
Lèxic i expressions d'ús comú més complexes sobre la comunicació com, per exemple, temps verbal, sinònim, antònim, èmfasi, pronunciació o expressions com: «Què vol dir aquesta paraula?» o «Podries parlar més a poc a poc?»		x
Lèxic i expressions d'ús comú més avançades sobre l'aprenentatge: paraules clau (progrés, treball en grup, millorar) i expressions senzilles (Com puc millorar el meu vocabulari?)		x
Lèxic i expressions d'ús comú més avançades sobre les eines de comunicació i aprenentatge com paraules clau (aplicació, plataforma, eines digitals, navegador, cerca, fitxer) i expressions senzilles: (Com funciona aquesta aplicació en línia?, o podem comprovar aquesta informació per Internet?)	x	x
Comparació entre llengües a partir d'elements de la llengua estrangera i altres llengües: origen i parentius.		
Anàlisi de semblances i diferències lingüístiques més complexes, incloent-hi estructures gramaticals, idiomes o expressions culturals.		x
Exploració de l'origen i l'evolució de paraules en la llengua estrangera en		x

relació amb la llengua materna i altres llengües conegudes.		
Estudi de la influència mútua entre llengües a través de la història i les interaccions culturals.		x

INTERCULTURALITAT	3r	4t
La llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, com a font d'informació i com a eina de participació social i d'enriquiment personal.		
Ús de la llengua estrangera com a mitjà per establir connexions i diàleg entre persones de diferents cultures.		x
Aprenentatge de vocabulari específic per a participar en debats, activitats socials i iniciatives comunitàries en llengua estrangera.		x
Pràctica de diàlegs i interaccions que fomentin la col·laboració en projectes o accions socials amb persones d'altres cultures.	x	x
Desenvolupament de l'hàbit d'accedir a fonts internacionals (articles, fòrums, etc.) per informar-se i prendre part activa en temes socials o globals.		x
Ús d'estratègies per adaptar-se a diferents contextos interculturals, promovent el respecte i la comprensió mútua en les comunicacions.		x
Interès i iniciativa en la realització d'intercanvis comunicatius a través de diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.		
Participació activa en intercanvis lingüístics amb parlants nadius o altres estudiants per millorar les habilitats comunicatives.	x	x
Pràctica d'escriptura i lectura en converses de text, com també el desenvolupament de l'expressió oral mitjançant trucades o videoconferències.	x	x
Desenvolupament de l'interès per explorar aspectes culturals dels països on es parla la llengua estrangera, com costums, tradicions i valors.	x	x
Promoció de l'aprenentatge intercultural mitjançant l'intercanvi d'experiències i coneixements amb persones de diferents orígens.	x	x
Aspectes socioculturals i sociolingüístics d'ús comú relatius a la vida quotidiana, les condicions de vida i les relacions interpersonals; convencions socials d'ús comú; llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital; cultura, normes, actituds, costums i valors propis de països on es parla la llengua estrangera.		
Exploració de les normes i actituds socioculturals que regeixen la vida quotidiana i les relacions interpersonals en els països on es parla la llengua estrangera.	x	x
Ús conscient del llenguatge no verbal, de la cortesia lingüística i de l'etiqueta digital per adaptar-se adequadament a diferents contextos comunicatius.		x
Reflexió sobre les convencions socials i culturals d'ús comú per entendre millor els costums i valors de les societats on es parla la llengua		x

estrangera.		
Anàlisi comparativa de normes culturals per identificar semblances i diferències que facilitin una comunicació intercultural efectiva i respectuosa.		x
Estratègies d'ús comú per entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics.		
Identificació de formes d'expressió cultural en texts més complexos (fragments de llibres, reportatges, entrevistes).		x
Recerca sobre una cultura específica, presentacions i discussions grupals.		x
Experiències i activitats que permetin el desenvolupament de les habilitats interculturals en l'alumnat (estades a l'estranger, intercanvis lingüístics i culturals, projectes internacionals, etc.), presencials virtuals.	x	x
Estratègies d'ús comú de detecció i actuació davant usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.		
Identificació i reflexió de l'impacte del llenguatge discriminatori en diferents contextos, inclosos les xarxes socials i mitjans de comunicació.	x	x
Detecció en l'entorn escolar d'actituds discriminatòries proposant mesures de correcció.	x	x
Ús del llenguatge inclusiu i actituds que fomentin el respecte	x	x
Rebuig de qualsevol forma de comunicació que sigui despectiva o excloent (llenguatge discriminatori).	x	x

Taller de Consum Responsable i Finances

La realitat, que se'ns presenta com un tot, és cada vegada més rica en matisos econòmics i financers. Aquests últims incideixen en les nostres vides des d'edats molt primerenques i ho fan a una velocitat major que en el passat, per la qual cosa resulta imprescindible dotar la societat d'eines adequades amb les quals manejar situacions quotidianes en condicions òptimes de sostenibilitat, tant individual com social.

D'altra banda, el fet de viure en comunitats interrelacionades i dinàmiques suposa que els nostres actes personals generin conseqüències a nivell agregat que han de respectar els equilibris intergeneracionals entesos com el desig d'aconseguir un món millor per als qui estan per venir. En aquest sentit, ser conscients de les nostres accions presents, per millorar-les, forma part del que hem entès com a sostenibilitat.

La matèria Taller de Consum Responsable té una triple finalitat.

En primer lloc, formar els alumnes en els conceptes bàsics que són protagonistes en les relacions financeres. La finalitat no és cap altra que oferir un aprenentatge vinculat a la vida real i apropar als estudiants les eines necessàries per al seu benestar personal i qualitat de vida. D'aquesta manera, estaran en condicions d'abordar la segona finalitat: una educació en valors socials i ètics, perquè els enriqueixi com a persones, perquè siguin persones independents, amb criteri i capaces d'afrontar els reptes que els esperen en el futur identificant les seves fites i els recursos que necessiten per assolir-los.

La tercera finalitat, conseqüència de la consecució de les dues anteriors, és fomentar entre les persones patrons de consum i actuacions sostenibles, i evidenciar la importància del respecte intergeneracional, de la fiscalitat (en particular, ressaltant el paper dels impostos), de les nostres pautes de consum i dels principis que impulsen el mercat de treball, sense oblidar contextualitzar totes aquestes accions en el nostre entorn més pròxim: les Illes Balears.

La matèria es desenvolupa a partir d'aprenentatges significatius, funcionals i d'interès per als alumnes, proporcionant sabers específics i tècnics per examinar, de manera crítica, la societat en la qual viuen, posant en primer pla la importància dels seus actes individuals i com aquests generen conseqüències en la societat.

L'elecció de la denominació «taller» respon a una intenció metodològica d'acostar als alumnes els coneixements d'una forma pràctica, a través d'un enfocament holístic en el qual les decisions financeres i de consum responsable es prenen com a conseqüència de la interacció amb la realitat mateixa i no com a aproximació a una situació que se'n desprèn, sense connexió amb altres aspectes de la vida. El

paradigma de la sostenibilitat actua com a marc sota el qual es desenvolupen totes les actuacions dels alumnes.

Aquesta matèria, per la seva naturalesa de taller, es desenvolupa a partir d'aprenentatges significatius, funcionals i d'interès per als alumnes, i proporciona sabers específics i tècnics per examinar, de manera crítica, la societat en la qual viuen, posant en primer pla la importància de conèixer les característiques bàsiques de les relacions financeres a fi d'establir patrons sostenibles de consum. La denominació de «taller» respon a la necessitat d'abordar aquests sabers a partir de metodologies àgils i creatives que permetin, a més, emprar una varietat d'eines (paper, presentacions, fulls de càlcul, *apps*, etcètera), estimulant l'aprenentatge a partir de la posada en pràctica dels sabers teòrics transmesos. La mateixa naturalesa de taller contribueix, també, a potenciar les habilitats de comunicació per explicar i transmetre la informació a contextos reals i fomentar el treball col·laboratiu i en equip.

En aquest sentit existeix una vinculació directa amb l'etapa de primària, en els principis pedagògics de la qual s'explicita la potenciació de l'aprenentatge significatiu per al desenvolupament de les competències que promouen l'autonomia i la reflexió.

En el pla de les competències clau, es pretenen aconseguir i desenvolupar a través de les seves competències específiques, les quals generen espais compatibles perquè concorrin la competència en comunicació lingüística (CCL), la competència plurilingüe (CP), la competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM), la competència digital (CD), la competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA), la competència ciutadana (CC), la competència emprenedora (CE) i la competència en consciència i expressió culturals (CCEC).

Taller de Consum Responsable està plantejada com a matèria optativa en els dos primers cursos de l'educació secundària obligatòria i procura els resultats següents:

En primer lloc, que els alumnes comptin amb una educació financera bàsica, que els proporcioni uns bastiments sòlids sobre els quals construir les seves experiències financeres futures, impulsant la presa racional de decisions.

En segon lloc, que els alumnes duguin a terme accions de consum responsable, sent part activa del paradigma d'economia circular, promovent actes individuals que s'associïn a la sostenibilitat.

Els sabers bàsics s'organitzen en tres blocs, sent objectiu d'aquesta matèria que els alumnes prenguin un primer contacte amb els sabers de les finances, el consum responsable i la sostenibilitat dels nostres actes econòmics.

El primer d'aquests blocs està vinculat a presentar les relacions econòmiques i financeres que sorgeixen entre llars, empreses i administracions públiques, endinsant-nos en la necessitat d'organitzar i encaixar els fluxos de renda que se'n desprenen, planificant-los i gestionant-los des d'un punt de vista racional. Per això, han de tenir-se en compte l'adquisició de sabers vinculats amb els elements de qualsevol projecte d'estalvi i inversió, com ara el tipus d'interès o la rendibilitat, sabers que s'ha de materialitzar en l'elaboració d'un projecte personal d'estalvi.

El segon dels blocs parteix dels sabers consolidats en l'anterior, per desenvolupar patrons i hàbits de consum sostenible. Es posa l'èmfasi, en aquest bloc, en el consum responsable i en les conseqüències de la seva no-aplicació i es familiaritza els alumnes amb la gestió de documents habituals en la vida quotidiana i la presa racional de decisions.

El tercer i últim bloc està dedicat a la sostenibilitat i a l'economia circular, establint la importància de l'Estat del Benestar i el paper que té en les nostres vides, determinant els drets de les persones consumidores i treballadores, en un marc en què es combat la desigualtat i es persegueixen els Objectius de Desenvolupament Sostenible, també des del punt de vista de les polítiques de la comunitat autònoma.

Els criteris d'avaluació establerts per a aquesta matèria s'adrecen a conèixer el grau de competència que els alumnes hagin adquirit; és a dir: l'acompliment a nivell cognitiu, instrumental i actitudinal respecte dels sabers proposats que s'han d'aplicar a l'àmbit personal, social i acadèmic amb una futura projecció professional.

Es proposa la concreció curricular d'aquesta matèria des d'una perspectiva teòrica i pràctica que apliqui els sabers al desenvolupament de pràctiques de taller que parteixin de situacions quotidianes. En aquest sentit, en l'esperit de la matèria Taller de Finances, Consum Responsable i Sostenibilitat hi és present la intenció de formar part activa de projectes STEAM, aportant als alumnes la possibilitat d'entendre situacions quotidianes des d'un enfocament holístic, sota el qual la realitat és molt més que la suma de les seves parts.

Els aprenentatges es construeixen des de l'acció i la visió de la realitat. Els alumnes han de comprendre observant, interactuant i ideant, han de gestionar recursos, han de desenvolupar experiències i han de prendre decisions vitals en un ambient flexible i obert que els permeti desplegar les seves aptituds, potenciar les seves destreses i actituds socials, treballant en equip. Aquesta dinàmica de treball genera una cultura creativa, col·laborativa i de participació dirigida a crear valor per als altres.

Competències específiques

Contribució de les competències específiques a la matèria.

CE 1 Prendre consciència que les relacions econòmiques entre les llars, les empreses i les administracions públiques generen fluxos de renda que responen a les seves necessitats o capacitats de finançament, reconeixent que aquests fluxos poden ser prestats o invertits en el temps, valorant la idoneïtat de realitzar-ne una adequada planificació i estudiant les diverses formes de diners, els seus usos i la seva gestió per part dels intermediaris financers, comprenent que aquesta ha de realitzar-se dins d'un marc ètic.

Els alumnes han de conèixer què són les finances personals, per què i per a què són necessàries. Aquesta necessitat es deriva del reconeixement de les relacions econòmiques entre els tres agents econòmics (llars, empreses i administracions públiques), relacions que generen fluxos de renda com a conseqüència de les seves diferents necessitats i capacitats de finançament. Per això, els alumnes han de comprendre que existeixen unes relacions financeres que acompanyen les econòmiques i conèixer-les amb la finalitat de gestionar aquests fluxos de manera adequada, evitant situacions adverses.

És important, a més, que identifiqui els diners com el vehicle que permet, a més de gastar, invertir i que distingeixi entre diners en efectiu i diners electrònics i dipòsits, comprenent les diferents formes de pagament i comparant-les, alhora que es reconeix el paper de les entitats financeres en tot el procés, paper que s'ha de dur a terme dins d'un marc ètic que faciliti unes relacions adequades entre les persones.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL2, CCL3, CD1, CPSAA2, CPSAA4, CC3, CC4, CCEC3

CE 2 Identificar el concepte de tipus d'interès, distingint el seu paper en les lleis de capitalització, duent a terme càlculs que condueixin a establir els resultats d'operacions bàsiques de préstec, inversió i assegurança, coneixent la naturalesa i finalitat dels corrents monetaris que aquestes generen.

Els alumnes han de conèixer el concepte de tipus d'interès, entenent-ho com un simple preu per disposar o per estalviar una quantitat de diners durant un període de temps, sent capaç de realitzar càlculs diferents en funció de la llei de capitalització emprada, comparant els seus diferents resultats i analitzant les conseqüències d'aquesta elecció. A més, han d'aplicar els seus sabers en casos pràctics i quotidians d'operacions de préstec i inversió (estalvi), analitzant els elements que apareixen i sent conscients de la seva naturalesa, significat i implicacions per a les seves finances personals, diferenciant entre interessos i capital. Aquestes comparacions i anàlisis s'han de poder realitzar emprant eines de tota mena, incloses les informàtiques. Les finances personals, com també les operacions d'estalvi i inversió són enteses dins d'un tot en el qual la mutualització cobra protagonisme en repartir els riscos entre els diferents agents de la societat,

per la qual cosa la valoració i comprensió del concepte d'assegurança cobra tota la seva importància en aquesta realitat.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL2, CCL3, CP1, STEM1, STEM2, STEM4, CD1, CD2, CD3, CD5, CPSAA4, CCEC3.

CE 3 Conèixer el paradigma del consum responsable o conscient, identificant els beneficis personals i valorant les conseqüències que té per a la societat, el medi ambient i les relacions laborals una ciutadania preocupada pels seus actes de compra, sent conscients de la necessitat de prendre decisions racionals i de mostrar comportaments d'acord amb una comprensió adequada dels missatges publicitaris, analitzant la creació de valor afegit de l'activitat productiva i essent crítics amb l'obsolescència programada.

Dominar els impulsos irracionals en els actes de consum és una tasca complexa. Es requereix coneixement de les pautes estudiades per l'economia del comportament, com també la valoració dels impactes que les nostres accions individuals causen en el nostre entorn, immediat i llunyà, tant a nivell ambiental com en les condicions de treball, dins i fora de les nostres fronteres. A través d'aquesta competència, l'alumnat podrà analitzar els seus actes de compra i reflexionar sobre els processos racionals de presa de decisions, sent conscient de la seva dificultat. A més, ha de proposar situacions quotidianes en les quals posar a prova aquesta competència, analitzant els missatges publicitaris per distingir la proposta de valor de l'impuls induït, sent conscient, alhora, de la freqüència amb què repeteix certes compres a causa del que coneixem com a obsolescència programada, no tan sols tècnica, sinó també funcional o psicològica.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL3, CP3, CD1, CD3, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

CE 4 Conèixer què és un pressupost personal, planificant-lo i duent a terme la seva gestió efectiva, identificant i classificant despeses i ingressos, com també plantejant el lloc que l'estalvi hi ha d'ostentar i sent capaç de llegir i entendre els documents que actuen de suport d'ingressos i despeses, com el contracte de treball, la nòmina, les factures i rebuts de compra o préstec, tiquets, els contractes de lloguer, d'assegurança i els fulls de reclamació, valorant, a més, les opcions reservades per capitalitzar els estalvis a través d'actius financers, una vegada analitzades i comparades les seves característiques de risc, rendibilitat i liquiditat, en un entorn d'inversió diversificat.

La planificació d'un pressupost personal, emprant eines tradicionals o programari, es configura com a pilar principal per a la presa racional de decisions, un consum responsable, unes finances sanejades i la facilitació de l'estalvi personal. A través d'aquesta competència, els alumnes adquireixen la capacitat de gestionar un pressupost personal, identificant les possibles fonts d'ingressos i planificant les despeses personals, classificant-les segons la seva naturalesa. Aquesta competència ha d'ajudar a identificar i comprendre el significat i contingut dels diversos documents quotidians que actuen de suport físic de les

despeses i ingressos, informació que ha d'acompanyar els alumnes al llarg de tot el cicle vital i que els serà de vital importància per prendre decisions racionals i plantejar un estalvi que s'han de gestionar des del coneixement de les variables rendiment, risc i liquiditat, sempre comparades dins d'un entorn diversificat que permeti minimitzar els riscos no sistemàtics.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL2, CCL3, STEM3, STEM4, CD1, CD5, CPSAA1, CPSAA5, CE3, CCEC3.

CE 5 Valorar i relacionar l'impuls de l'esperança de vida, en néixer i als 65 anys, amb l'augment en les taxes d'escolarització i en la cobertura sanitària, comprenent i estudiant els pilars bàsics sobre els quals se sustenta l'Estat del Benestar, determinant la importància de l'estalvi personal, la solidaritat entre generacions com a marc del nostre sistema públic de pensions i reconeixent el paper crucial que juguen els impostos dins del nostre sistema de benestar.

Les societats modernes aconseguen, de manera constant, fites quant a l'esperança de vida, tant en néixer com als 65 anys, procurant poblacions cada vegada més longeves. Per això, el repte de l'Estat del Benestar és, cada vegada, més important i es fa necessari protegir la seva evolució. Amb aquesta competència, els alumnes han de ser conscients de l'augment en l'esperança de vida i l'han de connectar amb l'Estat del Benestar, paradigma sense el qual no seria possible assistir a aquests processos. Per això, han d'identificar els seus pilars bàsics, fortament influenciats i sostinguts per l'acció conjunta de la ciutadania a través de l'Estat, mitjançant un sistema públic de pensions, que és de repartiment, i un sistema fiscal, acompanyat d'hàbits saludables d'estalvi personal. Reconèixer aquest paper, valorar la solidaritat intergeneracional, comprendre les regles bàsiques de càlcul de la pensió de jubilació és un coneixement que ha d'ajudar a comprendre i treballar les tensions a les quals s'enfronta un sistema de repartiment solidari, sense oblidar-se d'analitzar el pilar restant, no menys important: els impostos. Distingir els seus diferents tipus i conèixer en quines situacions apareixen i per a què s'empra la seva recaptació, contribueix a desenvolupar una ciutadania més responsable.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL3, CCL5, STEM1, STEM4, CD1, CD5, CPSAA2, CE1, CCEC1.

CE 6 Utilitzar el concepte d'economia circular per proposar mesures de consum responsable, estalvi personal i eficiència domèstica, valorant les conseqüències positives sobre l'entorn local, regional i global, sent conscient dels reptes als quals s'enfronta la transició verda quant a noves relacions de treball, lluita contra la pobresa i desigualtat i combat de les bretxes de gènere, coneixent els drets de les persones consumidores i treballadores dins del marc dels Objectius de Desenvolupament Sostenible i de les actuacions de les polítiques públiques nacionals i internacionals, sense perdre de vista les aportacions de l'administració regional.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: La

transició ecològica, també denominada transició verda, es configura com un procés inevitable i, al mateix temps, com un repte de dimensions globals, nacionals i regionals. A través d'aquesta competència específica, l'alumnat ha de valorar aquest procés des d'un punt de vista analític i no solament descriptiu, proposant mesures d'eficiència domèstica, consum responsable i relacions de treball que ajudin a avançar en la lluita contra la desigualtat, la pobresa, les bretxes de gènere i la consecució general dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, emprant, per això, el coneixement dels drets de les persones consumidores i treballadores i conreant comportaments, mesures, actituds i accions de consum compatibles amb aquest procés, entenent-ho en tota la seva dimensió espacial, identificant les polítiques públiques del seu entorn més pròxim.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, CCL2, CCL3, CP2, STEM4, CD1, CPSAA2, CPSAA5, CC2, CC3, CC4, CE1, CE2, CCEC1.

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE 1 Prendre consciència que les relacions econòmiques entre les llars, les empreses i les administracions públiques generen fluxos de renda que responen a les seves necessitats o capacitats de finançament, reconeixent que aquests fluxos poden ser prestats o invertits en el temps, valorant la idoneïtat de realitzar-ne una adequada planificació i estudiant les diverses formes de diners, els seus usos i la seva gestió per part dels intermediaris financers, comprenent que aquesta ha de realitzar-se dins d'un marc ètic.

CA 1.1 Explicar i representar les relacions econòmiques entre llars, empreses i administracions públiques en l'entorn pròxim.

Explicar els agents econòmics principals i les seves funcions.

Descriure les relacions econòmiques que s'estableixen entre les llars, les empreses i les administracions públiques en l'entorn pròxim, destacant-ne les característiques principals.

Representar gràficament o simbòlicament aquestes connexions, tot utilitzant esquemes, mapes conceptuals o altres eines visuals que permetin analitzar-ne la dinàmica.

Interpretar aquestes relacions econòmiques, identificant-ne les interaccions i les seves implicacions en l'economia local.

CA 1.2 Descriure els diners i les seves diferents formes, representant els seus usos en la satisfacció de les necessitats personals i valorant el paper del sistema financer com a canalitzador de l'elevat nombre de transaccions econòmiques a nivell global.

Identificar les diferents formes que poden adoptar els diners, analitzant-ne les

característiques i funcions en el context econòmic.
Explicar els usos dels diners en la satisfacció de les necessitats personals, relacionant-los amb situacions de la vida quotidiana.
Representar gràficament o mitjançant esquemes els fluxos econòmics vinculats a l'ús dels diners, destacant-ne la rellevància.
Avaluar el paper del sistema financer, argumentant la seva importància com a mecanisme que canalitza i facilita un elevat nombre de transaccions econòmiques a escala global.
CA 1.3 Conèixer el procés d'emissió dels diners, distingint diners en efectiu de diners en dipòsits, com també els mitjans més habituals de pagament i els diferents tipus de targetes bancàries.
Comprendre el procés de creació i emissió dels diners dins d'un sistema econòmic, diferenciant els diners en efectiu dels diners en dipòsits bancaris.
Identificar els mitjans més habituals de pagament i les seves característiques.
Conèixer els diferents tipus de targetes bancàries i entendre les seves funcions i diferències.
CA 1.4 Reflexionar sobre les diverses formes d'utilització dels diners, expressant una actitud positiva cap a l'estalvi, considerant-lo com a mitjà per invertir i aconseguir diferents objectius personals.
Reflexionar sobre l'ús dels diners de manera responsable i eficaç.
Desenvolupar una actitud positiva cap a l'estalvi com a eina per aconseguir objectius personals.
Comprendre les diferents formes d'invertir els diners i les opcions que existeixen per maximitzar els estalvis.
Identificar els avantatges de l'estalvi a llarg termini i el seu efecte en la consecució de metes personals i financeres.

CE 2 Identificar el concepte de tipus d'interès, distingint el seu paper en les lleis de capitalització, duent a terme càlculs que condueixin a establir els resultats d'operacions bàsiques de préstec, inversió i assegurança, coneixent la naturalesa i finalitat dels corrents monetaris que aquestes generen.

CA 2.1 Diferenciar entre els principals productes financers que ofereixen les entitats financeres als particulars, raonar perquè es paguen o reben interessos i valorar els avantatges i inconvenients per a cadascuna de les alternatives, a més de l'oportunitat d'usar-los amb garantia i responsabilitat.
Diferenciar els productes financers més comuns que ofereixen les entitats financeres, com els comptes corrents, els dipòsits a termini, els crèdits i les targetes de crèdit.
Comprendre per què aquests productes impliquen pagament o recepció d'interessos, i com els interessos afecten les finances personals.
Analitzar els avantatges i desavantatges de cadascun d'aquests productes, per ajudar els alumnes a prendre decisions informades i responsables.
Reflexionar sobre l'ús d'aquests productes financers amb responsabilitat,

valorant la seguretat i les garanties que ofereixen les entitats financeres.
CA 2.2 Comprendre les causes per les quals s'originen els interessos i com aquests es generen en funció de la llei de capitalització emprada, resolent, mitjançant activitats de taller, problemes reals d'operacions de préstec i inversió, reconeixent els elements implicats.
Entendre per què els bancs i altres entitats financeres paguen o cobren interessos, com a conseqüència de l'oferta i la demanda de diners, el risc, el temps i la inflació.
Aplicar la llei de la capitalització (interessos simples i composts) en el càlcul dels interessos generats en una operació financera.
Resoldre casos pràctics senzills sobre càlculs dels interessos i la comprensió dels elements implicats en aquestes operacions.
CA 2.3 Descriure la inflació i identificar com afecten els productes d'estalvi i préstec, en un entorn pròxim, i valorar les conseqüències econòmiques i socials que implica.
Entendre la inflació i els seus efectes en l'economia i productes d'estalvi i préstec.
Identificar els efectes de la inflació sobre productes financers.
Valorar les conseqüències econòmiques i socials de la inflació.
Proposar estratègies individuals i col·lectives per protegir-se de la inflació.
CA 2.4 Conèixer el concepte de mutualització, descrivint mitjançant casos pràctics a l'aula, el seu funcionament i utilitat, reconeixent el paper de les entitats asseguradores com a intermediaris financers.
Conèixer el concepte de mutualització, com també el seu funcionament i aplicació en el context de les assegurances.
Descriure el procés de la mutualització mitjançant casos pràctics.
Reconèixer el paper de les entitats asseguradores com a intermediaris entre els assegurats en la gestió dels riscos.

CE 3 Conèixer el paradigma del consum responsable o conscient, identificant els beneficis personals i valorant les conseqüències que té per a la societat, el medi ambient i les relacions laborals una ciutadania preocupada pels seus actes de compra, sent conscients de la necessitat de prendre decisions racionals i de mostrar comportaments d'acord amb una comprensió adequada dels missatges publicitaris, analitzant la creació de valor afegit de l'activitat productiva i essent crítics amb l'obsolescència programada.

CA 3.1 Valorar positivament el consum responsable o conscient com una eina per tallar el canvi climàtic, la desigualtat social i combatre la precarietat del mercat laboral, promovent actituds socialment responsables en l'entorn pròxim.
Valorar el consum responsable com a eina per el canvi social.
Promoure actituds responsables i conscients en les seves decisions de consum.
Fomentar el compromís amb la comunitat amb les seves accions individuals
CA 3.2 Interioritzar la seva part de responsabilitat com a persones individuals a l'hora de cuidar i millorar l'entorn i la qualitat de vida de la col·lectivitat, com també la responsabilitat dels poders públics de dictar normes perquè l'economia sigui

sostenible, solidària i respectuosa amb els drets humans.
Comprendre la responsabilitat individual i col·lectiva en la cura de l'entorn i la millora de la qualitat de vida .
Reflexionar sobre el paper dels poders públics a l'hora d'establir lleis i normes per garantir una economia sostenible, solidària i respectuosa amb els drets humans.
Promoure actituds responsables i solidàries que incideixin positivament en la comunitat.
CA 3.3 Entendre el consum com un acte conscient, premeditat i crític subjecte a la influència de la publicitat, davant el qual hem de valorar l'austeritat com a alternativa al malbaratament, els impactes sobre la pròpia salut i les condicions socials i ecològiques en les quals ha estat elaborat un producte o un servei.
Conscienciar-se que el consum pot ser influenciat per elements externs.
Avaluar l'impacte social, ecològic i personal del consum.
Comprendre la importància de l'austeritat com una opció per evitar el malbaratament, tot contribuint a una societat més responsable i sostenible.
CA 3.4 Gestionar problemes vinculats a l'entorn real proposant solucions sostenibles mitjançant actuacions individuals o col·lectives que es tradueixin en millores per a la societat.
Identificar problemes socials, econòmics i ambientals relacionats amb el seu entorn més proper, tot analitzant les causes i els efectes que aquests problemes tenen en la comunitat.
Proposar solucions sostenibles.
Treballar tant de manera individual i col·lectiva en iniciatives que puguin ser aplicades en l'entorn local o global per millorar les condicions socials i ambientals.

CE 4 Conèixer què és un pressupost personal, planificant-lo i duent a terme la seva gestió efectiva, identificant i classificant despeses i ingressos, com també plantejant el lloc que l'estalvi hi ha d'ostentar i sent capaç de llegir i entendre els documents que actuen de suport d'ingressos i despeses, com el contracte de treball, la nòmina, les factures i rebuts de compra o préstec, tiquets, els contractes de lloguer, d'assegurança i els fulls de reclamació, valorant, a més, les opcions reservades per capitalitzar els estalvis a través d'actius financers, una vegada analitzades i comparades les seves característiques de risc, rendibilitat i liquiditat, en un entorn d'inversió diversificat.
CA 4.1 Elaborar i utilitzar el pressupost personal com a instrument per millorar les finances personals, utilitzant plantilles o aplicacions per calcular en situacions quotidianes, els diferents tipus d'ingressos i despeses i la seva evolució, identificant aquelles despeses més elevades o no necessàries, determinant la necessitat d'incrementar els ingressos, avaluant la capacitat d'endeutament i establint un pla d'estalvi davant possibles situacions imprevistes.
Aplicar els conceptes bàsics de finances personals a la seva vida quotidiana,

creant un pressupost personal.
Identificar les seves necessitats financeres, com també les despeses supèrflues.
Elaborar un pressupost personal fictici utilitzant una plantilla (full de càlcul) o aplicació, incloent categories detallades d'ingressos i despeses.
Conscienciar-se sobre el control de deutes, evitant el sobreendeutament.
Establir un pla d'estalvi responsable davant possibles imprevists.
CA 4.2 Preparar els documents relacionats amb una operació simulada de compravenda, com ara factures, albarans i rebuts.
Preparar els documents administratius necessaris en una operació comercial simulada de compravenda.
Entendre la importància dels documents comercials com a instruments de control i registre.
CA 4.3 Diferenciar i seleccionar entre diferents productes financers, oferts per entitats financeres de l'entorn pròxim, aquells que millor s'adaptin a diferents finalitats d'estalvi, coneixent la relació entre rendibilitat i risc i les condicions de liquiditat pactades.
Identificar els principals productes financers d'estalvi.
Comprendre les característiques dels productes financers d'estalvi.
Avaluar la rendibilitat, el risc associat i les condicions de liquiditat.
Seleccionar el producte més adequat segons les necessitats personals i objectius d'estalvi.
CA 4.4 Resoldre, a manera de reptes plantejats, situacions relacionades amb un contracte de treball i una nòmina i investigar i seleccionar aquella informació que considera rellevant per resoldre de manera argumentada els reptes plantejats, de manera individual o en col·lectivitat.
Comprendre els elements bàsics d'un contracte de treball.
Interpretar una nòmina.
Seleccionar informació útil per comprendre millor els drets laborals i les obligacions contractuals.

CE 5 Valorar i relacionar l'impuls de l'esperança de vida, en néixer i als 65 anys, amb l'augment en les taxes d'escolarització i en la cobertura sanitària, comprenent i estudiant els pilars bàsics sobre els quals se sustenta l'Estat del Benestar, determinant la importància de l'estalvi personal, la solidaritat entre generacions com a marc del nostre sistema públic de pensions i reconeixent el paper crucial que juguen els impostos dins del nostre sistema de benestar.

CA 5.1 Comprendre el concepte d'esperança de vida i analitzar la seva relació amb les polítiques bàsiques de l'estat del benestar, com l'educació i sanitat públiques.

Comprendre el significat i càlcul del concepte d'esperança de vida.

Analitzar la influència de factors com l'educació i la sanitat públiques en la qualitat de vida i la longevitat de les persones.

Utilitzar estadístiques actuals per entendre les variacions d'esperança de vida segons el context social, econòmic i geogràfic.

Reflexionar sobre la importància de les polítiques públiques i el seu paper en la millora del benestar col·lectiu.
CA 5.2 Prendre consciència sobre la importància de l'estalvi per afrontar els diferents períodes que es donen en el cicle financer individual, al llarg de la vida.
Identificar els diferents períodes o etapes de la vida (inici laboral, consolidació professional, jubilació) i els desafiaments financers associats.
Reflexionar sobre la necessitat de planificar finances per afrontar moments d'incertesa o grans despeses.
Desenvolupar habilitats per establir i seguir un pla d'estalvi adequat a diferents situacions vitals.
Comprendre la importància de l'estalvi per a l'assoliment d'objectius a curt, mitjà i llarg termini.
CA 5.3 Reconèixer la importància del sistema públic de pensions, descrivint el seu funcionament bàsic i valorant la solidaritat entre generacions, sabent calcular, emprant tècniques de taller i a partir de supòsits simplificats, la pensió de jubilació.
Reconèixer el paper del sistema públic de pensions en l'estat del benestar i el seu funcionament com a mecanisme de protecció social.
Reflexionar sobre la contribució de les persones actives per garantir la seguretat econòmica de les persones jubilades.
Calcular amb exemples simplificats, el valor d'una pensió de jubilació a partir de les bases reguladores i els anys cotitzats.
Entendre els desafiaments actuals del sistema públic de pensions i valorar-ne la importància com a pilar fonamental de cohesió social.
CA 5.4 Reconèixer la importància dels impostos; distingir els impostos bàsics i dur a terme càlculs quotidians entorn d'IRPF i IVA.
Reconèixer la funció dels impostos com a font de finançament dels serveis públics i eines de redistribució econòmica.
Diferenciar els impostos entre directes i indirectes.
Resoldre problemes vinculats al càlcul de l'IRPF i l'IVA en situacions quotidianes.
Reflexionar sobre la importància de complir amb les obligacions fiscals per al funcionament de la societat.

CE 6 Utilitzar el concepte d'economia circular per proposar mesures de consum responsable, estalvi personal i eficiència domèstica, valorant les conseqüències positives sobre l'entorn local, regional i global, sent conscient dels reptes als quals s'enfronta la transició verda quant a noves relacions de treball, lluita contra la pobresa i desigualtat i combat de les bretxes de gènere, coneixent els drets de les persones consumidores i treballadores dins del marc dels Objectius de Desenvolupament Sostenible i de les actuacions de les polítiques públiques nacionals i internacionals, sense perdre de vista les aportacions de l'administració regional.
CA 6.1 Conèixer el concepte d'economia circular, valorant els impactes ambientals (petjades de carboni, hídrica i energètica) de totes les etapes del cicle de vida del

producte, sent conscient de la importància d'evolucionar cap a aquest sistema.
Definir el concepte d'economia circular i descriure les seves característiques principals.
Comprendre la reducció de l'impacte ambiental mitjançant la reutilització, reciclatge i reparació, a través de l'economia circular.
Reconèixer la contribució de les activitats humanes a la petjada de carboni, hídrica i energètica.
Valorar l'optimització de les etapes del cicle de vida d'un producte per a la reducció dels residus i els consums innecessaris.
Fomentar actituds responsables cap a un model de consum i producció més sostenible.
CA 6.2 Valorar la necessitat d'una transició energètica, identificant els seus principals reptes tant en l'entorn pròxim com a nivell internacional, reconeixent les repercussions globals dels actes individuals.
Comprendre què és la transició energètica, perquè és necessària i quins canvis implica a nivell global i local.
Identificar els reptes que dificulten el canvi cap a un model energètic sostenible.
Reconèixer la influència dels hàbits personals i les polítiques energètiques en el canvi climàtic i en l'equitat social a nivell mundial.
Comparar els costos i beneficis de diferents fonts d'energia en el context de les Illes Balears.
Promoure actituds responsables i energèticament sostenibles .
CA 6.3 Estudiar els drets de les persones consumidores i treballadores, analitzant les diferents institucions que s'encarreguen de la seva defensa a la nostra comunitat autònoma, coneixent la relació causal consum-treball a fi d'avançar cap a models sostenibles que eliminin les bretxes salarials.
Identificar els drets fonamentals que protegeixen els consumidors i treballadors en situacions quotidianes.
Reconèixer les entitats que vetllen pels drets dels consumidors i treballadors a les Illes Balears.
Relacionar les condicions de treball amb les decisions de consum, tot identificant com els hàbits de consum poden influir en les bretxes salarials.
Reflexionar sobre pràctiques que fomentin la igualtat salarial i la responsabilitat social en l'àmbit empresarial.
CA 6.4 Comprendre els Objectius de Desenvolupament Sostenible i valorar la seva importància en el futur desenvolupament de l'economia i la societat, analitzant les actuacions que s'estan duent a terme en la nostra comunitat autònoma en nom de la seva consecució i compliment.
Conèixer els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 i comprendre la seva rellevància.
Valorar iniciatives i projectes a les Illes Balears que promoguin el compliment dels ODS.
Reflexionar sobre la contribució dels ODS a una economia i societat més justes,

equitatives i sostenibles.
Actuar de manera compromesa en l'assoliment dels ODS en l'entorn local i global. Desenvolupar propostes d'accions alineades amb els ODS que tingui un impacte positiu a l'entorn escolar o local.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

TALLER DE FINANCES
Economia. Cost d'oportunitat. La necessitat de triar.
El bescanvi i l'origen dels diners. Les primeres monedes i bitllets. Els primers bancs.
Funcions dels diners. Tipus de diners.
Finances personals. Procedència dels ingressos i principals despeses. Pla d'estalvi: objectius financers. Pressupost personal.
El sistema financer: la funció d'intermediació entre els estalviadors i aquells que cerquen finançament.
La importància de l'estalvi. Fons d'emergència. La relació entre estalvi i inversió.
La inflació: conseqüències en les finances.
La inversió i les seves característiques: la rendibilitat, el risc i el termini.
El cicle de l'estalvi: capitalització simple i capitalització composta. Penalització per recuperar els diners abans del termini establert.
Principals productes bancaris operatius. el compte a la vista i les targetes bancàries, de dèbit i de crèdit. L'IBAN.
Principals productes bancaris d'estalvi: compte remunerada i dipòsit a termini.

CONSUM RESPONSABLE
Consum responsable. Beneficis individuals i socials. Perjudicis mediambientals i socials. La presa racional de decisions. Gestió eficient dels nostres diners.
La influència de la publicitat i dels continguts de les xarxes socials en els hàbits de consum. Les compres per impuls. Consumisme vs felicitat. L'economia conductual. La cultura d'usar i tirar. L'obsolescència programada.
Principals productes d'inversió: fons d'inversió, renda fixa i accions. Risc i diversificació. Rendibilitat i liquiditat.
L'endeutament responsable. Préstec personal i préstec hipotecari. Les targetes giratòries d'interessos.
L'assegurança: principals assegurances personals.
Iniciatives públiques a les Illes Balears per promoure un consum responsable.
Drets i obligacions dels consumidors. Tràmits quotidians: contracte de subministre elèctric, contracte d'un préstec personal, contracte de treball, la meva nòmina, principals factures i rebuts, contracte d'una assegurança.
La banca ètica. Finances ètiques.

SOSTENIBILITAT
L'esperança de vida i l'estalvi. Necessitats financeres al llarg de la vida. El sistema públic de pensions i la solidaritat intergeneracional.
Els impostos i la seva finalitat.
Consum i sostenibilitat: cap a una economia circular. La relació entre tecnologia i sostenibilitat. Eficiència domèstica (alimentació, energia, climatització...). Transició energètica. Drets del consumidor. Defensa del consumidor a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
Treball i sostenibilitat: cap a una economia justa. Noves relacions de treball. Drets dels treballadors. Igualtat i bretxa salarial.
Polítiques públiques i objectius de desenvolupament sostenible. Reptes i fites de la nostra comunitat en aquesta matèria.

ESBORRANY

Tecnologia

La matèria de Tecnologia contribueix a donar resposta a les necessitats de la ciutadania digital davant els desafiaments i reptes tecnològics que planteja la societat actual. Aquesta matèria serveix de base no tan sols per comprendre l'evolució social, sinó també per poder actuar amb criteris tècnics, científics i ètics en l'exercici d'una ciutadania responsable i activa, utilitzant la generació del coneixement com a motor de desenvolupament i fomentant la participació dels alumnes en igualtat amb una visió integral de la disciplina, ressaltant el seu aspecte social. En aquest sentit, els reptes del segle XXI orienten el desenvolupament d'aquesta matèria com a aspecte essencial en la formació dels alumnes. Així s'aborden aspectes econòmics, socials i ambientals relacionats amb la influència del desenvolupament tecnològic, i de l'automatització i robotització, tant en l'organització del treball, com en altres àmbits de la societat, útils per a la gestió de la incertesa davant situacions d'inequitat i exclusió, afavorint la igualtat d'oportunitats entre dones i homes. Així mateix, la sostenibilitat està molt lligada als processos de fabricació, a la correcta selecció de materials i tècniques de manipulació i als sistemes de control que permeten optimitzar els recursos. D'altra banda, la tecnologia proporciona mitjans essencials per tractar els Objectius de Desenvolupament Sostenible com l'accés universal a l'energia i la comunicació, com també a l'educació, a l'alimentació i la salut, inclosa l'afectivosexual, entre altres. L'accessibilitat és també un component necessari del procés tecnològic, doncs, qui dissenya ha de tenir en compte les diferents necessitats, contemplant la diversitat i afavorint així la inclusió efectiva de totes les persones en una societat moderna i plural.

La matèria de Tecnologia dona continuïtat, tant al tractament transversal de la disciplina durant l'etapa d'Educació Primària, en la qual els alumnes s'inicien en el desenvolupament de projectes de disseny i en el pensament computacional, com a la matèria de Tecnologia i Digitalització en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria. Permet, a més, aprofundir en l'adquisició de competències, com també desenvolupar una actitud emprenedora de cara a estudis posteriors o a l'acompliment d'activitats professionals.

El caràcter interdisciplinari de la matèria contribueix a l'adquisició dels objectius d'etapa i dels descriptors de les diferents competències clau que conformen el Perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic. Tots dos elements – els objectius d'etapa i el Perfil de sortida – orienten les competències específiques de la matèria. Els eixos vertebradors sobre els quals s'assenten aquestes competències específiques són: la naturalesa transversal pròpia de la tecnologia; l'impuls de la col·laboració i el treball en equip; el pensament computacional i les seves implicacions en l'automatització i en la connexió de dispositius a internet; com també el foment d'actituds com la creativitat, la perseverança, la responsabilitat en el desenvolupament tecnològic sostenible o l'emprenedoria incorporant les

tecnologies digitals. Cal destacar la resolució de problemes interdisciplinaris com a eix vertebrador de la matèria que reflecteix el seu enfocament competencial. Els criteris d'avaluació són els elements que serveixen per valorar el grau d'adquisició de les competències específiques i estan formulats a partir d'una orientació competencial.

La matèria s'organitza en quatre blocs de sabers bàsics interrelacionats: «procés de resolució de problemes»; «operadors tecnològics»; «pensament computacional, automatització i robòtica» i «tecnologia sostenible».

La posada en pràctica del bloc «procés de resolució de problemes», mitjançant estratègies i metodologies per a un aprenentatge basat en el desenvolupament de projectes, incorpora tècniques actuals adaptades del món empresarial i industrial. Si bé es dona una gran importància a les fases de recerca, ideació, disseny i fabricació, també s'inclou un adequat tractament de la fase de presentació i comunicació de resultats com a aspecte clau per a la difusió dels treballs realitzats.

El bloc «operadors tecnològics» ofereix una visió sobre els elements mecànics i electrònics que permeten resoldre problemes mitjançant tècniques de control digital en situacions reals.

El bloc «pensament computacional, automatització i robòtica» estableix les bases, no solament per entendre, sinó també per saber dissenyar i implementar sistemes de control programat, com també programar ordinadors o dispositius mòbils. La incorporació de mòduls d'intel·ligència artificial i tècniques d'enginyeria de dades ofereixen aquí un valor afegit. En aquesta mateixa línia, la integració de telecomunicacions en els sistemes de control obre la porta a la Internet de les coses i permet el seu ús en aplicacions pràctiques podent donar resposta a les necessitats personals o col·lectives.

Per últim el bloc «tecnologia sostenible» inclou els sabers necessaris per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en l'ús de materials, el disseny de processos i en qüestions energètiques, reconeixent la importància de la diversitat personal, social i cultural i incidint sobre temes com les comunitats obertes d'aprenentatge i els serveis a la comunitat amb un compromís actiu tant en l'àmbit local com en el global.

La matèria es planteja en l'últim curs de l'etapa d'ensenyament obligatori des d'una perspectiva competencial i eminentment pràctica, basada en la idea d'aprendre fent. Aquesta idea consisteix a propiciar un entorn adient perquè els alumnes tinguin l'oportunitat de dur a terme certes tasques mentre exploren, descobreixen, experimenten, apliquen i reflexionen sobre el que fan. La proposta de situacions d'aprenentatge desenvolupades en un taller o laboratori de fabricació, entès com un espai per materialitzar els projectes interdisciplinaris amb un enfocament

competencial i pràctic, que permeti incorporar tècniques de treball, prototipat ràpid i fabricació digital, afavoreix la implicació dels alumnes en el seu procés d'aprenentatge i, per tant, aquest serà més significatiu i durador.

En aquest sentit, resulta convenient tenir present que el desenvolupament de projectes tecnològics suposa una opció molt adequada com a element vertebrador dels sabers bàsics de la matèria «Tecnologia».

El desglossament de cada un dels criteris d'aquesta matèria té la intenció de servir d'aclariment a l'hora de fer-ne una interpretació des del punt de vista més objectiu possible.

Competències específiques

Contribució de les competències específiques a la matèria

CE 1 Identificar i proposar problemes tecnològics amb iniciativa i creativitat, estudiant les necessitats del seu entorn pròxim i aplicant estratègies i processos col·laboratius i iteratius relatius a projectes, per idear i planificar solucions de manera eficient, accessible, sostenible i innovadora.

Aquesta competència parteix de l'estudi de les necessitats de l'entorn pròxim (centre, barri, localitat, regió...) per detectar i tractar els problemes tecnològics que han estat identificats i que, posteriorment i després de la seva anàlisi, seran la base del procés de resolució de problemes, tot aportant solucions a les necessitats detectades. S'inclouen en aquesta competència els aspectes relatius a la cerca de solucions a través de metodologies pròximes a la recerca científica i a les tècniques d'indagació, planificació i gestió de tasques seguint les fases d'un projecte seqüencial i s'incorporen estratègies per iniciar als alumnes en la gestió de projectes cooperatius i iteratius de millora contínua de la solució.

En aquesta competència s'aborden, també, diverses tècniques per estimular i potenciar la creativitat amb l'objectiu de fer-la més eficient. Es fomenta igualment l'esperit emprenedor des d'un enfocament que inclou el lideratge i la coordinació d'equips de treball, amb una visió global i un tractament coeducatiu, garantint el desenvolupament de la iniciativa i la proactivitat de tots els alumnes.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM1, STEM2, CD1, CD3, CPSAA3, CPSAA4, CE, CE3.

CE 2 Aplicar de manera apropiada i segura diferents tècniques i coneixements interdisciplinaris, utilitzant procediments i recursos tecnològics i analitzant el cicle de vida de productes per fabricar solucions tecnològiques accessibles i sostenibles que donin resposta a necessitats plantejades.

Aquesta competència fa referència tant al procés de fabricació de productes o desenvolupament de sistemes que aporten solucions a problemes plantejats com

a les actuacions implicades en aquest procés. S'aborden les tècniques i procediments necessaris per a la construcció i creació de productes o sistemes tecnològics, incloent tant la fabricació manual com la fabricació mitjançant tecnologies assistides per ordinador. D'aquesta forma, es pretén desenvolupar les destreses necessàries per a la creació de productes, fomentant l'aplicació de tècniques de fabricació digitals i l'aprofitament dels recursos tecnològics. Les diferents actuacions que es desencadenen en el procés creatiu impliquen la intervenció de coneixements propis d'aquesta matèria (operadors mecànics, elèctrics i electrònics) que s'integren amb uns altres, contribuint així a un aprenentatge competencial en el qual prenen part diferents àmbits.

A més, es fa referència a l'estudi de les fases del cicle de vida del producte, analitzant les característiques i condicions del procés que poguessin millorar el resultat final, fent-lo més sostenible i eficient. S'inclouen, per exemple, aspectes relatius al consum energètic del procés de fabricació, a l'obsolescència, als cicles d'ús o a les repercussions mediambientals tant de la fabricació del producte, com del seu ús o retirada del cicle, fomentant actituds i hàbits responsables, des del punt de vista ecològic i social, en l'ús i en la creació de productes.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM2, STEM5, CD2, CPSAA4, CC4, CCEC4.

CE 3 Expressar, comunicar i difondre idees, propostes o solucions tecnològiques en diferents fòrums de manera efectiva, usant un llenguatge inclusiu i no sexista, emprant els recursos disponibles i aplicant els elements i tècniques necessàries per intercanviar la informació de manera responsable i fomentar el treball en equip.

La competència abasta aspectes necessaris per comunicar, expressar i difondre idees, propostes i opinions de manera clara i fluida en diversos contextos, mitjans i canals. Es fa referència al bon ús del llenguatge i a la incorporació de la terminologia tècnica requerida en el procés de disseny i creació de solucions tecnològiques. En aquest sentit s'aborden aspectes necessaris per a una comunicació efectiva (assertivitat, gestió, del temps d'exposició, bona expressió i entonació, ús d'un llenguatge inclusiu i no sexista) com també altres aspectes relatius a l'ús d'eines digitals per difondre i compartir recursos, documents i informació en diferents formats.

La necessitat d'intercanviar informació amb altres persones implica una actitud responsable i de respecte amb als protocols establerts en el treball col·laboratiu, aplicables tant en el context personal com en les interaccions en la xarxa a través d'eines digitals, plataformes virtuals o xarxes socials de comunicació.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, STEM4, CD3, CPSAA3, CCEC3.

CE 4 Desenvolupar solucions automatitzades a problemes plantejats aplicant els coneixements necessaris i incorporant tecnologies emergents per

dissenyar i construir sistemes de control programables i robòtics.

Aquesta competència fa referència a l'aplicació dels coneixements científicotecnològics i dels principis del pensament computacional en el procés de disseny, simulació o construcció de sistemes capaços de realitzar funcions de manera autònoma. D'una banda, implica actuacions dirigides a la modelització i dimensionament de sistemes automàtics o robòtics que permetin la incorporació de l'automatització de tasques: la selecció dels materials adequats, la implementació del sistema tecnològic que fonamenta el funcionament de la màquina, i el disseny i dimensionat dels seus elements electromecànics. D'altra banda, s'inclouen aspectes relatius a la implementació dels algorismes adequats per al control automàtic de màquines o el desenvolupament d'aplicacions informàtiques que resolguin un problema concret en diversos dispositius: computadors, dispositius mòbils i plaques microcontroladors.

La comunicació i la interacció amb objectes són aspectes estretament lligats al control de processos o sistemes tecnològics. En aquest sentit, s'ha de considerar la iniciació en les tecnologies emergents com són internet de les coses, «Big Data» o la intel·ligència artificial (IA) i la incorporació d'aquestes i altres metodologies enfocades a l'automatització de processos en sistemes tecnològics de diferents tipus amb un sentit crític i ètic.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CP2, STEM1, STEM3, CD5, CPSAA5, CE3.

CE 5 Aprofitar i emprar de manera responsable les possibilitats de les eines digitals, adaptant-les a les seves necessitats, configurant-les i aplicant coneixements interdisciplinaris, per a la resolució de tasques d'una manera més eficient.

La integració de la tecnologia digital en multitud de situacions és un fet en l'actualitat i es fa imprescindible en el procés d'aprenentatge permanent. Aquesta competència tracta la incorporació de les eines i dels dispositius digitals en les diferents fases d'aquest procés, per exemple: l'ús d'eines de disseny en tres dimensions o l'experimentació mitjançant simuladors en el disseny de solucions, l'aplicació de tecnologies CAM/CAU en la fabricació de productes, l'ús de gestors de presentació o eines de difusió en la comunicació o publicació d'informació, el desenvolupament de programes o aplicacions informàtiques en el control de sistemes, el bon aprofitament d'eines de col·laboració en el treball grupal, etc. En cada fase del procés, l'aplicació de la tecnologia digital es fa necessària per millorar els resultats.

En suma, aquesta competència se centra en l'ús responsable i eficient de la tecnologia digital aplicada al procés d'aprenentatge. Tot això implica el coneixement i comprensió del funcionament dels dispositius i aplicacions emprats, permetent adaptar-los a les necessitats personals. Es tracta d'aprofitar, d'una banda, la diversitat de possibilitats que ofereix la tecnologia digital i, per un altre, les aportacions dels coneixements interdisciplinaris per millorar les solucions aportades.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CP2, CD2, CD5, CPSAA4, CPSAA5.

CE 6 Analitzar processos tecnològics, tenint en compte el seu impacte en la societat i l'entorn i aplicant criteris de sostenibilitat i accessibilitat, per fer un ús ètic i responsable, des del punt de vista ecològic i social, de la tecnologia.

La tecnologia ha anat responent a les necessitats humanes al llarg de la història millorant les condicions de vida de les persones, però repercutint també negativament en alguns aspectes de la mateixa i en el medi ambient. Aquesta competència inclou l'anàlisi necessària dels criteris de sostenibilitat determinants en el disseny i en la fabricació de productes i sistemes a través de l'estudi del consum energètic, el cicle de vida del producte, la contaminació ambiental i l'impacte en els ecosistemes i en la societat. A més, es pretén mostrar en ella l'activitat de determinats equips de treball en internet i la repercussió que poden tenir alguns projectes socials per mitjà de comunitats obertes, accions de voluntariat o projectes de servei a la comunitat, com també l'efecte de la selecció de materials, del sistema mecànic o de l'elecció de les fonts d'energia i les seves conversions.

L'objectiu és fomentar el desenvolupament tecnològic per millorar el benestar social minimitzant les repercussions en altres àmbits, esmentats anteriorment. Per això s'han de tenir presents tots els criteris des del moment inicial de detecció de la necessitat i estimar-los en cadascuna de les fases del procés creatiu. En aquest sentit, s'apliquen aquestes qüestions al disseny de l'arquitectura bioclimàtica en edificis i dels mitjans de transport sostenibles. Finalment s'aborden aspectes actitudinals relatius a la valoració de l'estalvi energètic en benefici del medi ambient i de la contribució de les noves tecnologies, aplicables actualment en qualsevol àmbit, a la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM2, STEM5, CD4, CC4.

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE 1 Identificar i proposar problemes tecnològics amb iniciativa i creativitat, estudiant les necessitats del seu entorn pròxim i aplicant estratègies i processos col·laboratius i iteratius relatius a projectes, per idear i planificar solucions de manera eficient, accessible, sostenible i innovadora.

CA 1.1 Idear i planificar solucions tecnològiques emprenedores que generin un valor per a la comunitat, a partir de l'observació i l'anàlisi de l'entorn més pròxim,

estudiant les seves necessitats, requisits i possibilitats de millora.
Idear solucions tecnològiques seguint el mètode de projectes.
Donar una resposta a una necessitat tecnològica a través d'una proposta de disseny on s'inclou una solució gràfica normalitzada.
Identificar i seqüenciar els recursos necessaris tant materials, temporals com personals.
CA 1.2 Aplicar amb iniciativa estratègies col·laboratives de gestió de projectes amb una perspectiva interdisciplinària i seguint un procés iteratiu de validació, des de la fase d'ideació fins a la difusió de la solució.
Treballar en equip al llarg de totes les fases del procés tecnològic amb autonomia i iniciativa; fent ús d'un lideratge positiu, respectuós i equilibrat; realitzant un repartiment equitatiu de feines fomentant la participació; posant en pràctica l'autocrítica i respectant la resta de membres.
Avaluar una solució obtinguda, desenvolupar propostes de millora del disseny i, en cas necessari, redissenyar.
Integrar coneixements de diferents disciplines al projecte.
CA 1.3 Tractar la gestió del projecte de manera creativa, aplicant estratègies i tècniques col·laboratives adients, com també mètodes de recerca en la ideació de solucions el més eficients, accessibles i innovadores possibles.
Utilitzar estratègies o eines per programar, organitzar i planificar les tasques d'un projecte, com per exemple, esquemes, diagrames, etc.
Aportar idees creatives per al desenvolupament d'un projecte utilitzant estratègies adients.
Desenvolupar recerques d'informació amb diferents fonts fiables, actualitzades i que respectin els drets d'autor.
Dissenyar solucions eficients, ergonòmiques, accessibles, innovadores, sostenibles, adequades al món actual i a l'entorn quotidià.

CE 2 Aplicar de manera apropiada i segura diferents tècniques i coneixements interdisciplinaris, utilitzant procediments i recursos tecnològics i analitzant el cicle de vida de productes per fabricar solucions tecnològiques accessibles i sostenibles que donin resposta a necessitats plantejades.
CA 2.1 Analitzar el disseny d'un producte que doni resposta a una necessitat plantejada, avaluant la seva demanda, evolució i previsió de fi de cicle de vida amb un criteri ètic, responsable i inclusiu.
Analitzar un producte tecnològic avaluant la seva funció, els seus elements i les relacions entre ells, el seu funcionament, les característiques tècniques, l'origen i el seu impacte social, econòmic i mediambiental.
CA 2.2 Fabricar productes i solucions tecnològiques, aplicant eines de disseny assistit, tècniques d'elaboració manual, mecànica i digital i utilitzant els materials i recursos mecànics, elèctrics, electrònics i digitals adients.
Fabricar productes tecnològics, fent servir tant sistemes CAD (2D i 3D) com tècniques d'elaboració manuals, mecàniques i digitals.

Utilitzar materials i recursos apropiats i eficients tant estructurals com elèctrics, electrònics i/o pneumàtics.

CE 3 Expressar, comunicar i difondre idees, propostes o solucions tecnològiques en diferents fòrums de manera efectiva, usant un llenguatge inclusiu i no sexista, emprant els recursos disponibles i aplicant els elements i tècniques necessàries per intercanviar la informació de manera responsable i fomentar el treball en equip.

CA 3.1 Intercanviar informació i fomentar el treball en equip de manera assertiva, emprant les eines digitals adequades juntament amb el vocabulari tècnic, símbols i esquemes de sistemes tecnològics apropiats.

Compartir coneixement i col·laborar en equip de forma eficient i assertiva.

Utilitzar eines digitals col·laboratives per a l'intercanvi d'informació.

Expressar els sabers tècnics (vocabulari tècnic, símbols i esquemes de sistemes tecnològics) de forma gràfica, verbal o escrita.

CA 3.2 Presentar i difondre les propostes o solucions tecnològiques de manera efectiva, emprant l'entonació, expressió, gestió del temps i adaptació adequada del discurs, com també un llenguatge inclusiu i no sexista.

Comunicar les solucions ideades o fabricacions elaborades del projecte tecnològic, recolzant-se per a la seva difusió amb algun suport.

Expressar-se amb un vocabulari tècnic apropiat, una entonació adequada, amb fluïdesa i un llenguatge verbal i no verbal inclusiu i no sexista.

Administrar correctament el temps disponible durant una presentació oral.

Emprar tècniques de presentació per adaptar el discurs a l'audiència de manera eficient.

CE 4 Desenvolupar solucions automatitzades a problemes plantejats aplicant els coneixements necessaris i incorporant tecnologies emergents per dissenyar i construir sistemes de control programables i robòtics.

CA 4.1 Dissenyar, construir, controlar i simular sistemes automàtics programables i robots que siguin capaços de fer tasques de manera autònoma, aplicant coneixements de mecànica, electrònica, pneumàtica i components dels sistemes de control, com també altres coneixements interdisciplinaris.

Descomposar problemes en diferents fases reconeixement patrons repetitius per a la resolució dels problemes tecnològics de manera estructurada.

Programar en diferents llenguatges, tant en codi com en blocs.

Aplicar els fonaments teòrics per a la configuració d'actuadors i sensors elèctrics, electrònics, mecànics, pneumàtics i hidràulics.

Automatitzar les solucions de projectes transversals d'altres àrees o disciplines.

CA 4.2 Integrar en les màquines i sistemes tecnològics aplicacions informàtiques i tecnologies digitals emergents de control i simulació com a Internet de les coses, el «big data» i la Intel·ligència Artificial amb sentit crític i ètic.

Investigar les dades de manera crítica per donar resposta a una necessitat.

Gestionar informació amb una base de dades i big data.
Simular escenaris amb l'ajuda de la IA analitzant de forma crítica la informació gestionada.
Dissenyar aplicacions informàtiques que resolguin un problema quotidià i gestionar-les amb plaques controladores.

CE 5 Aprofitar i emprar de manera responsable les possibilitats de les eines digitals, adaptant-les a les seves necessitats, configurant-les i aplicant coneixements interdisciplinaris, per a la resolució de tasques d'una manera més eficient.

CA 5.1 Resoldre tasques proposades de manera eficient mitjançant l'ús i configuració de diferents aplicacions i eines digitals, aplicant coneixements interdisciplinaris amb autonomia.

Utilitzar simuladors mecànics, elèctrics, electrònics o pneumàtics de manera autònoma per resoldre projectes tecnològics.

Integrar coneixements d'altres matèries en els projectes de manera eficient.

CE 6 Analitzar processos tecnològics, tenint en compte el seu impacte en la societat i l'entorn i aplicant criteris de sostenibilitat i accessibilitat, per fer un ús ètic i responsable, des del punt de vista ecològic i social, de la tecnologia.

CA 6.1 Fer un ús responsable de la tecnologia, mitjançant l'anàlisi i aplicació de criteris de sostenibilitat i accessibilitat en la selecció de materials i en el seu disseny, com també en els processos de fabricació de productes tecnològics, minimitzant l'impacte negatiu en la societat i en el planeta.

Analitzar i aplicar criteris de sostenibilitat i ergonomia en els processos de disseny i fabricació de productes, fent servir materials propers i accessibles.

Complir les normes de prevenció de riscos, al taller, durant la fabricació de productes tecnològics.

Optimitzar els recursos disponibles i evitar el desperdici de materials al taller.

Incorporar principis de disseny ecològic en el procés de fabricació de productes tecnològics en aspectes com la modularitat per facilitar la separació de residus, l'eficiència energètica, la durabilitat del producte o la reutilització de components, entre d'altres.

CA 6.2 Analitzar els beneficis que, en la cura de l'entorn, aporten l'arquitectura bioclimàtica i el transport ecològic, valorant la contribució de les tecnologies al desenvolupament sostenible.

Analitzar l'impacte de l'arquitectura bioclimàtica en la reducció del consum energètic i de les emissions contaminants aprofitant els recursos naturals.

Identificar els avantatges del transport ecològic en la reducció de la contaminació i de les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEI).

Valorar la contribució de les tecnologies innovadores a la minimització de l'impacte mediambiental i al foment del desenvolupament sostenible.

CA 6.3 Identificar i valorar la repercussió i els beneficis del desenvolupament de

projectes tecnològics de caràcter social per mitjà de comunitats obertes, accions de voluntariat o projectes de servei a la comunitat.

Analitzar els efectes positius que tenen els projectes tecnològics desenvolupats per ajudar a la societat, com els de voluntariat, serveis socials, igualtat d'oportunitats, inclusió i accessibilitat.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

PROCÉS DE RESOLUCIÓ DE PROBLEMES
Estratègies i tècniques
Estratègies de gestió de projectes col·laboratius i tècniques de resolució de problemes iteratives.
Estratègies de gestió de projectes col·laboratius que incentivin la participació, l'aportació d'idees i el repartiment de rols.
Tècniques de resolució de problemes iteratives que permetin, en tot moment, revisar i redissenyar qualsevol part del projecte (diagrames de flux, diagrames Gantt, sistemes Kanban, ús d'aplicacions específiques, etc.).
Pensament computacional. Seqüenciació de problemes en fases amb patrons repetitius.
Estudi de necessitats del centre, locals, regionals, etc. Plantejament de projectes col·laboratius o cooperatius.
Detecció, valoració i contextualització de necessitats reals de l'entorn (centre, àmbit local, àmbit regional, etc.).
Plantejament de projectes col·laboratius o cooperatius, assignant diferents rols.
Tècniques d'ideació.
Tècniques d'ideació clàssiques: pluja d'idees, anàlisi d'objectes, veig-pens-em deman, 6 capells per pensar, debat, <i>role-playing</i> ... entre d'altres.
Tècniques d'ideació visuals: dafos, mapes conceptuals, <i>storytelling</i> ... entre d'altres.
Emprenedoria, perseverança i creativitat en la resolució de problemes des d'una perspectiva interdisciplinària de l'activitat tecnològica i satisfacció i interès pel treball i la qualitat d'aquest.
Desenvolupament d'idees amb empenedoria, perseverança, eficàcia i creativitat.
Interdisciplinarietat amb les diferents branques de coneixement tecnològic (mecànica, electricitat, estructures, electròniques, materials, etc.).
Interdisciplinarietat amb altres matèries.
Satisfacció i interès pel treball: motivació, dedicació i entusiasme
Qualitat del treball: habilitat i coneixement, rigor, terminis i col·laboració.
Productes naturals
Cicle de vida d'un producte i les seves fases. Anàlisis senzilles.

Cicle de vida d'un producte.
Etaques del cicle: desenvolupament, introducció, creixement, maduresa i declivi.
Objectiu de l'anàlisi del cicle de vida d'un producte.
Metodologia d'anàlisi d'objectes: funció, elements i relacions entre ells; funcionament; característiques tècniques; origen i impacte social, econòmic i mediambiental.
Estratègies de selecció de materials en base a les seves propietats o requisits.
Estratègies de selecció de materials sobre la base de les seves propietats o requisits.
Estratègies clau per a la selecció de materials en el disseny i fabricació d'un producte. Propietats mecàniques, físiques, químiques, tèrmiques i magnètiques. Criteris econòmics, de sostenibilitat, disponibilitat, etc.
Fabricació
Eines de disseny assistit per computador en tres dimensions en la representació i fabricació de peces aplicades a projectes.
Eines de disseny assistit per computador (2D i 3D). Representació de figures i diferents peces aplicades a projectes. Fabricació d'elements dels projectes
Tècniques de fabricació manual i mecànica.
Fabricació manual i mecànica.
Fases en la fabricació: disseny, selecció i adquisició de matèries primes, processament i transformació, muntatges i construcció, control i gestió de qualitat, embalatge i transport.
Aplicacions pràctiques com la producció i fabricació tèxtil, la fabricació de peces de vehicles i ensamblatge, el màrqueting i publicitat, etc.
Tècniques de fabricació digital. Impressió en tres dimensions i tall. Aplicacions pràctiques.
Tècniques de fabricació digital. Diferents formats d'imatges.
Fases per a la impressió en 3D: biblioteques d'imatges 3D, disseny assistit per ordinador o editor d'imatges 3D i laminador.
Impressió en tres dimensions. Maquinari (Impresora 3D).
Disseny i fabricació d'objectes amb talladora làser.
Aplicacions pràctiques de tècniques de fabricació digital.
Difusió
Presentació i difusió del projecte. Elements, tècniques i eines. Comunicació efectiva: entonació, expressió, gestió del temps, adaptació del discurs i ús d'un llenguatge inclusiu, lliure d'estereotips sexistes.
Presentació i difusió del projecte. Elements, tècniques i eines.

Comunicació de les idees i els resultats d'un projecte de manera clara i estructurada, utilitzant diferents formats digitals per arribar a diferents públics.
Tècniques de presentació per adaptar el discurs al públic de manera eficient com ara el discurs de l'ascensor, l'anunci publicitari o l' <i>storytelling</i> .
Habilitats comunicatives com l'ús d'una entonació adequada, gestió del temps, adaptació del discurs a l'audiència, i l'ús d'un llenguatge inclusiu, evitant estereotips sexistes i promovent la igualtat.

OPERADORS TECNOLÒGICS
Electrònica analògica. Components bàsics, simbologia, anàlisi i muntatge físic i simulat de circuits elementals.
Electrònica analògica. Concepte. Diferència entre l'electrònica analògica i digital. Anàlisi.
Components bàsics de l'electrònica analògica i la seva simbologia.
Resistències: identificació de colors, símbols, unitats i subunitats. Potenciòmetres, LDR i termistors.
Condensadors: Tipus de condensadors (ceràmics, electrolítics.), unitats i subunitats.
Relés
Diodes: Tipus de díodes, LED.
Transistors: Tipus de transistors PNP, NPN. Zones de treball (tall, saturació, treball o activa.
Circuits integrats: Concepte i aplicacions com ara el temporitzador 555.
Circuits impresos. Pràctica amb soldadura.
Instruments de mesura.
Muntatge físic de components analògics a un circuit elèctric.
Muntatge amb simulació de components analògics a un circuit elèctric.
Càlcul de toleràncies.
Electrònica digital bàsica.
Electrònica digital bàsica. Sistemes de numeració (sistema binari, hexadecimal, decimal) i conversió entre sistemes.
Introducció a l'àlgebra de Boole: operacions lògiques, portes lògiques i propietats.
Funcions lògiques, taules de la veritat.
Simplificació de funcions (mètode algebraic i de karnaugh).
Implementació de portes lògiques amb circuits físics i simulacions.
Aplicacions quotidianes i industrial de electrònica digital.
Pneumàtica bàsica. Circuits.
Pneumàtica bàsica. Principis bàsics: pressió, cabal, equació de continuïtat, principi de Pascal.
Simbologia pneumàtica i hidràulica bàsica.

Funcionament d'un circuit pneumàtic i hidràulic. Simuladors.
Aplicacions dels circuits pneumàtic i hidràulic.
Elements mecànics, electrònics i pneumàtics aplicats a la robòtica. Muntatge físic o simulat.
Elements mecànics, electrònics i pneumàtics aplicats a la robòtica. Muntatge físic o simulat.
Avantatges i inconvenients del muntatges físics i els simuladors de robòtica, considerant elements mecànics, electrònics i pneumàtics

PENSAMENT COMPUTACIONAL, AUTOMATITZACIÓ I ROBÒTICA

Components de sistemes de control programat: controladors, sensors i actuadors.
Identificació i funcionament de components de sistemes de control programat. Placa controladora (microcontroladors, PLC, ...). Actuadors (motor, servomotor, LED, brunzidor, relés...). Sensors (botó, LDR, infraroigs, ultrasons, potenciòmetre, temperatura, moviment...). Elements de control (bucle obert, bucle tancat, comparador, planta...).
L'ordinador i els dispositius mòbils com elements de programació i control. Treball amb simuladors informàtics en la verificació i comprovació del funcionament dels sistemes dissenyats. Iniciació a la intel·ligència artificial i el «Big Data»: aplicacions. Espais compartits i discs virtuals.
Ús de l'ordinador i dispositius mòbils per a la programació i control de sistemes.
Treball amb simuladors informàtics per verificar i comprovar el funcionament dels sistemes dissenyats.
Introducció a la intel·ligència artificial: aplicacions bàsiques.
Introducció al «Big Data». Aplicacions pràctiques.
Ús d'espais compartits i discs virtuals per a l'emmagatzematge i col·laboració.
Telecomunicacions en sistemes de control digital; internet de les coses: elements, comunicacions i control. Aplicacions pràctiques.
Telecomunicacions en sistemes de control digital. Sistemes domòtics amb fils i sense fils, sensors, actuadors, centrals de control i comandament i protocols.
Internet de les coses (IoT), aparells connectats a Internet. Sensors i recopilació de dades. Elements, comunicacions i control.
Ús d'aplicacions per a l'automatització de tasques.
Robòtica. Disseny, construcció i control de robots senzills de manera física o simulada.
Disseny de robots senzills que puguin obtenir dades de l'entorn proper.
Simulació o construcció de robots que puguin interactuar amb l'entorn.
Simulació o control de sistemes automàtics que resolguin necessitats detectades

TECNOLOGIA SOSTENIBLE
Sostenibilitat i accessibilitat en la selecció de materials i disseny de processos, de productes i sistemes tecnològics.
Sostenibilitat i accessibilitat en la selecció de materials i disseny de processos, de productes i sistemes tecnològics.
Selecció de materials que minimitzin l'impacte ambiental i afavoreixin el reciclatge o la reutilització.
Optimització dels processos tecnològics per reduir el consum de recursos i la generació de residus.
Creació de productes que integrin l'ecodisseny, facilitant la reparació, reutilització i el reciclatge.
Inclusivitat i adaptabilitat dels productes i sistemes tecnològics a les necessitats diverses dels usuaris.
Arquitectura bioclimàtica i sostenible. Estalvi energètic en edificis.
Arquitectura bioclimàtica i sostenible. Estalvi energètic en edificis.
Disseny d'espais o habitatges que utilitzin recursos naturals per reduir l'impacte ambiental i el consum energètic.
Aplicació de sistemes i tecnologies eficients que optimitzin l'ús d'energia en la construcció i funcionament dels espais o habitatges.
Transport i sostenibilitat.
Relació de mobilitat entre el moviment de les persones i els productes d'un lloc a un altre, incloent els diferents tipus de vehicles, infraestructures i les tecnologies associades, com també el seu impacte sobre la societat i l'economia.
Ús eficient i responsable de recursos energètics i materials, per minimitzar l'impacte ambiental i promoure solucions com els transports nets (elèctrics, híbrids, etc.) i el foment del transport públic o altres alternatives sostenibles.
Comunitats obertes, voluntariat tecnològic i projectes de servei a la comunitat.
Comunitats obertes, voluntariat tecnològic i projectes de servei a la comunitat.
Col·laboració en projectes tecnològics a través de plataformes obertes, on qualsevol persona pot contribuir, compartir coneixements i desenvolupar solucions.
Aplicació dels coneixements tecnològics en activitats de voluntariat per millorar la comunitat, com ara l'ensenyament de competències digitals o la creació de solucions tecnològiques que responguin a necessitats socials (Objectius de Desenvolupament Sostenible).

Tecnologia i Digitalització

La matèria Tecnologia i Digitalització és la base per comprendre els profunds canvis que es donen en una societat cada dia més digitalitzada, i té per objecte el desenvolupament de certes destreses de naturalesa cognitiva i procedimental alhora que actitudinal. Des d'aquesta matèria es fomenta l'ús crític, responsable i sostenible de la tecnologia, la valoració de les aportacions i l'impacte de la tecnologia en la societat, en la sostenibilitat ambiental i en la salut, el respecte per les normes i els protocols establerts per a la participació en la xarxa, com també l'adquisició de valors que propiciïn la igualtat i el respecte envers els altres i envers el treball propi. Des d'aquesta matèria es promou la cooperació i es fomenta un aprenentatge permanent en diferents contextos, a més de contribuir a respondre als reptes del segle XXI.

Entesa, la tecnologia, com el conjunt de teories i de tècniques que permeten l'aprofitament pràctic del coneixement científic, el caràcter instrumental i interdisciplinari de la matèria contribueix a la consecució de les competències que conformen el perfil de sortida dels alumnes al final de l'educació bàsica i a l'adquisició dels objectius de l'etapa.

Les competències específiques estan estretament relacionades amb els eixos estructurals que vertebrèn la matèria i que condicionen el seu procés d'ensenyament-aprenentatge. Aquests eixos estan constituïts per l'aplicació de la resolució de problemes mitjançant un aprenentatge basat en el desenvolupament de projectes, el desenvolupament del pensament computacional, la incorporació de les tecnologies digitals en els processos d'aprenentatge, la naturalesa interdisciplinària pròpia de la tecnologia, la seva aportació a la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i la seva connexió amb el món real, com també el foment d'actituds com la creativitat, la cooperació, el desenvolupament tecnològic sostenible o l'emprenedoria.

Aquests elements, a més, estan concebuts de manera que els alumnes puguin mobilitzar coneixements científics i tècnics, aplicant metodologies de treball creatiu per desenvolupar idees i solucions innovadores i sostenibles que responguin a necessitats o problemes plantejats, aportant millores significatives amb una actitud creativa i emprenedora. Així mateix, la matèria permet que els alumnes puguin fer un ús responsable i ètic de les tecnologies digitals per aprendre al llarg de la vida i reflexionar de manera conscient, informada i crítica sobre la societat digital en la qual es troben immersos, per afrontar situacions i problemes habituals amb èxit i respondre de manera competent segons el context. Entre aquestes situacions i problemes cal esmentar els que són generats per la producció i transmissió d'informació dubtosa i notícies falses, els relacionats amb l'assoliment d'una comunicació eficaç en entorns digitals, el desenvolupament tecnològic sostenible o

els relatius a l'automatització i programació d'objectius concrets, tots els quals aspectes necessaris per a l'exercici d'una ciutadania activa, crítica, ètica i compromesa tant a l'àmbit local com global.

En aquest sentit, ja en l'educació primària, es fa referència a la digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge, als projectes de disseny i al pensament computacional des de diferents àrees per al desenvolupament, entre d'altres, de la competència digital. La matèria «Tecnologia i Digitalització» a l'educació secundària obligatòria parteix, per tant, dels nivells d'assoliment adquirits a l'etapa anterior tant en competència digital, com en competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria i contribueix al foment de les vocacions científicotecnològiques, especialment entre les alumnes.

Els criteris d'avaluació, com a indicadors que serveixen per valorar el grau d'assoliment de les competències específiques, presenten un enfocament competencial en què l'acompliment té una gran rellevància, de manera que els aprenentatges es construeixin en i des de l'acció.

Els sabers bàsics de la matèria s'organitzen en cinc blocs: «Procés de resolució de problemes»; «Comunicació i difusió d'idees»; «Pensament computacional, programació i robòtica»; «Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge» i «Tecnologia sostenible».

La posada en pràctica del primer bloc, «Procés de resolució de problemes», exigeix un component científic i tècnic i s'ha de considerar com un eix vertebrador al llarg de tota la matèria. En aquest bloc es tracta el desenvolupament de destreses i mètodes que permetin avançar des de la identificació i formulació d'un problema tècnic, fins a la seva solució constructiva; tot això, a través d'un procés planificat que cerqui l'optimització de recursos i de solucions.

El bloc «Comunicació i difusió d'idees», que es refereix a aspectes propis de la cultura digital, implica el desenvolupament d'habilitats en la interacció personal mitjançant eines digitals.

El bloc «Pensament computacional, programació i robòtica» abasta els fonaments d'algorísmia per al disseny i desenvolupament d'aplicacions informàtiques senzilles per a ordinador i dispositius mòbils, i segueix amb l'automatització programada de processos, la connexió d'objectes quotidians a internet i la robòtica.

Un aspecte important de la competència digital es tracta al bloc «Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge», enfocat a la configuració, ajust i manteniment d'equips i aplicacions perquè siguin d'utilitat als alumnes i optimitzin la seva capacitat per a l'aprenentatge al llarg de la vida.

Per últim, al bloc «Tecnologia sostenible» es recullen els sabers necessaris per desenvolupar projectes que suposin engegar accions adreçades al desenvolupament d'estratègies sostenibles, incorporant un punt de vista ètic de la tecnologia per solucionar problemes de caire ecològic i social des de la transversalitat.

El caràcter essencialment pràctic de la matèria i l'enfocament competencial del currículum requereixen metodologies específiques que el fomentin, com la resolució de problemes basada en el desenvolupament de projectes, la implementació de sistemes tecnològics (elèctrics, mecànics, robòtics, etc.), la construcció de prototips i altres estratègies que afavoreixin l'ús d'aplicacions digitals per al disseny, la simulació, el dimensionament, la comunicació o la difusió d'idees o solucions, per exemple. De la mateixa manera, l'aplicació de diferents tècniques de treball que es complementen, i la diversitat de situacions d'aprenentatge que intervenen en la matèria, han de promoure la participació dels alumnes, afavorint una visió integral de la disciplina que ressalti el treball col·lectiu com a forma d'afrontar els desafiaments i reptes tecnològics que planteja la nostra societat per reduir la bretxa digital i de gènere, prestant especial atenció a la desaparició d'estereotips que dificulten l'adquisició de competències digitals en condicions d'igualtat. El desenvolupament d'aquesta matèria implica una transferència de coneixements, destreses i actituds d'altres disciplines, la qual cosa requereix d'una activació interrelacionada dels sabers bàsics, que, encara que es presenten diferenciats entre si per donar especial rellevància a la resolució de problemes, la digitalització i el desenvolupament sostenible, han de desenvolupar-se vinculats. Aquests sabers no s'han d'entendre de manera aïllada i el seu tractament ha de ser integral. Per això, les situacions d'aprenentatge han de plantejar activitats en les quals els sabers actuïn com a motor de desenvolupament per fer front a les incerteses que genera el progrés tecnològic i la vida en una societat cada vegada més digitalitzada.

Competències específiques

Contribució de les competències específiques a la matèria.

CE 1 Cercar i seleccionar la informació adequada provinent de diverses fonts, de manera crítica i segura, aplicant processos de recerca, mètodes d'anàlisi de productes i experimentant amb eines de simulació, per definir problemes tecnològics i iniciar processos de creació de solucions a partir de la informació obtinguda.

Aquesta competència específica aborda el primer repte de qualsevol projecte tècnic: definir el problema o necessitat que cal solucionar. Requereix investigar a partir de múltiples fonts, avaluant la fiabilitat i la veracitat de la informació obtinguda amb actitud crítica, sent conscient dels beneficis i riscos de l'accés obert

i il·limitat a la informació que ofereix internet (infoxicació, accés a continguts inadequats, etc.). A més, la transmissió massiva de dades en dispositius i aplicacions comporta l'adopció de mesures preventives per protegir els dispositius, la salut i les dades personals, sol·licitant ajuda o denunciant de manera efectiva, davant amenaces a la privacitat i el benestar personal (fraud, suplantació d'identitat, ciberassetjament...) i fent-ne un ús ètic i saludable de la tecnologia implicada.

D'altra banda, l'anàlisi d'objectes i de sistemes inclou l'estudi dels materials emprats en la fabricació dels diferents elements, les formes, el procés de fabricació i l'assemblatge dels components. S'estudia el funcionament del producte, les seves normes d'ús, les seves funcions i les seves utilitats. De la mateixa forma s'analitzen sistemes tecnològics, com poden ser algorismes de programació o productes digitals, dissenyats amb una finalitat concreta. L'objectiu d'aquesta anàlisi és comprendre les relacions entre les característiques del producte analitzat i les necessitats que cobreix o els objectius per als quals va ser creat, com també valorar les repercussions socials positives i negatives del producte o sistema i les conseqüències mediambientals del procés de fabricació o del seu ús.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL3, STEM2, CD1, CD4, CPSAA4, CE1.

CE 2 Tractar problemes tecnològics amb autonomia i actitud creativa, aplicant coneixements interdisciplinaris i treballant de manera cooperativa i col·laborativa, per dissenyar i planificar solucions a un problema o necessitat de manera eficaç, innovadora i sostenible.

Aquesta competència s'associa amb dos dels pilars estructurals de la matèria, com són la creativitat i l'emprenedoria, ja que aporta tècniques i eines als alumnes per idear i dissenyar solucions a problemes definits que han d'acomplir un seguit de requisits, i l'orienta en l'organització de les tasques que haurà d'exercir de manera personal o en grup al llarg del procés de resolució creativa del problema. El desenvolupament d'aquesta competència implica la planificació, la previsió de recursos sostenibles necessaris i el foment del treball cooperatiu en tot el procés. Les metodologies o marcs de resolució de problemes tecnològics requereixen la posada en marxa d'una sèrie d'actuacions o fases seqüencials o cíclics que marquen la dinàmica del treball personal i en grup. Tractar reptes amb la finalitat d'obtenir resultats concrets, garantint l'equilibri entre el creixement econòmic, benestar social i ambiental, aportant solucions viables i idònies, suposa una actitud emprenedora, que estimula la creativitat i la capacitat d'innovació. Així mateix, es promouen l'autoavaluació i la coavaluació, tot estimant els resultats obtinguts a fi de continuar amb cicles de millora contínua.

En aquest sentit, la combinació de coneixements amb certes destreses i actituds de caràcter interdisciplinari, com ara l'autonomia, la innovació, la creativitat, la valoració crítica de resultats, el treball i cooperatiu, la resiliència i l'emprenedoria resulten, en fi, imprescindibles per obtenir resultats eficaços en la resolució de problemes.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, STEM1, STEM3, CD3, CPSAA3, CPSAA5, CE1, CE3.

CE 3 Aplicar de manera apropiada i segura diferents tècniques i coneixements interdisciplinaris utilitzant operadors, sistemes tecnològics i eines, tenint en compte la planificació i el disseny previ per construir o fabricar solucions tecnològiques i sostenibles que donin resposta a necessitats en diferents contextos.

Aquesta competència fa referència, d'una banda, als processos de construcció manual i la fabricació mecànica i, d'altra, a l'aplicació dels coneixements relatius a operadors i sistemes tecnològics (estructurals, mecànics, elèctrics i electrònics) necessaris per construir o fabricar prototips en funció d'un disseny i planificació previs. Les diferents actuacions que es desencadenen en el procés creatiu porten amb si la intervenció de coneixements interdisciplinaris i integrats.

Així mateix, l'aplicació de les normes de seguretat i higiene en el treball amb materials, eines i màquines és fonamental per a la salut dels alumnes i evita els riscos inherents a moltes de les tècniques que s'han d'emprar. D'altra banda, aquesta competència requereix el desenvolupament d'habilitats i destreses relacionats amb l'ús de les eines, recursos i instruments necessaris (eines i màquines manuals i digitals) i d'actituds vinculades amb la superació de dificultats, com també la motivació i l'interès pel treball i la seva qualitat.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM2, STEM3, STEM5, CD5, CPSAA1, CE3 i CCEC3.

CE 4 Descriure, representar i intercanviar idees o solucions a problemes tecnològics o digitals, utilitzant mitjans de representació, simbologia i vocabulari adequats, com també els instruments i recursos disponibles i valorant la utilitat de les eines digitals per comunicar i difondre informació i propostes.

La competència abasta els aspectes necessaris per a la comunicació i expressió d'idees. Fa referència a l'exposició de propostes, representació de dissenys, manifestació d'opinions, etc. Així mateix, inclou la comunicació i difusió de documentació tècnica relativa al procés. En aquest aspecte s'ha de tenir en compte l'aplicació d'eines digitals tant en l'elaboració de la informació com quant als propis canals de comunicació. Aquesta competència requereix, a més de l'ús

adequat del llenguatge i de la incorporació de l'expressió gràfica i terminologia tecnològica, matemàtica i científica en les exposicions, garantint així la comunicació entre l'emissor i el receptor. Això implica una actitud responsable i de respecte cap als protocols establerts en el treball col·laboratiu, extensible tant al context presencial com a les actuacions en la xarxa, la qual cosa suposa interactuar mitjançant eines, plataformes virtuals o xarxes socials per comunicar-se, compartir dades i informació i treballar de forma col·laborativa, amb l'aplicació dels codis de comunicació i comportament específics de l'àmbit digital, la denominada «etiqueta digital».

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CCL1, STEM4, CD3, CCEC3 i CCEC4.

CE 5 Desenvolupar algorismes i aplicacions informàtiques en diferents entorns, aplicant els principis del pensament computacional i incorporant les tecnologies emergents, per crear solucions a problemes concrets, automatitzar processos i aplicar-los en sistemes de control o en robòtica.

Aquesta competència fa referència a l'aplicació dels principis del pensament computacional en el procés creatiu, és a dir, implica la posada en marxa de processos ordenats que inclouen la descomposició del problema plantejat, l'estructuració de la informació, la modelització del problema, la seqüenciació del procés i el disseny d'algorismes per implementar-los en un programa informàtic. D'aquesta forma, la competència està enfocada al disseny i activació d'algorismes plantejats per aconseguir un objectiu concret. Exemples d'aquest objectiu poden ser el desenvolupament d'una aplicació informàtica, a l'automatització d'un procés o al desenvolupament del sistema de control d'una màquina, en el qual intervinguin diferents entrades i sortides que quedin governades per un algorisme. És a dir, l'aplicació de la tecnologia digital en el control d'objectes o màquines, automatitzant rutines i facilitant l'actuació integrada amb els objectes, incloent així, els sistemes controlats mitjançant la programació d'una targeta controladora o els sistemes robòtics. D'aquesta forma, es presenta una oportunitat d'aprenentatge integral de la matèria, en la qual s'engloben els diferents aspectes del disseny i construcció de solucions tecnològiques en les que intervenen tant elements digitals com no digitals.

A més, s'ha de considerar l'abast de les tecnologies emergents com són internet de les coses, «big data» o intel·ligència artificial (IA), ja presents en les nostres vides de manera quotidiana. Les eines actuals permeten la incorporació de les mateixes en el procés creatiu, aproximant-les als alumnes i proporcionant un enfocament tècnic dels seus fonaments.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CP2, STEM1, STEM3, CD5, CPSAA5, CE3.

CE 6 Comprendre els fonaments del funcionament dels dispositius i aplicacions habituals del seu entorn digital d'aprenentatge, analitzant els seus components i funcions i ajustant-los a les seves necessitats per fer un ús més eficient i segur i per detectar i resoldre problemes tècnics senzills.

Aquesta competència fa referència al coneixement, ús segur i manteniment dels diferents elements que s'engloben en l'entorn digital d'aprenentatge. L'augment actual de la presència de la tecnologia en les nostres vides fa necessària la integració de les eines digitals en el procés d'aprenentatge permanent. Per això, aquesta competència engloba la comprensió del funcionament dels dispositius implicats en el procés, com també la identificació de petites incidències. Per això es fa necessari un coneixement de l'arquitectura del maquinari emprat, dels seus elements i de les seves funcions dins del dispositiu. D'altra banda, les aplicacions de programari incloses en l'entorn digital d'aprenentatge requereixen una configuració i ajust adaptats a les necessitats personals de l'usuari. Es evident la necessitat de comprensió dels fonaments d'aquests elements i de les seves funcionalitats, com també la seva aplicació i transferència en diferents contextos per afavorir un aprenentatge permanent.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: CP2, CD2, CD4, CD5, CPSAA4, CPSAA5.

CE 7 Fer un ús responsable i ètic de la tecnologia, tot mostrant interès per un desenvolupament sostenible, identificant les seves repercussions i valorant la contribució de les tecnologies emergents per identificar les aportacions i l'impacte del desenvolupament tecnològic en la societat i en l'entorn.

Aquesta competència específica fa referència a la utilització de la tecnologia amb actitud ètica, responsable i sostenible i a l'habilitat per analitzar i valorar el desenvolupament tecnològic i la seva influència en la societat i en la sostenibilitat ambiental. Es refereix també a la comprensió del procés pel qual la tecnologia ha anat resolent les necessitats de les persones al llarg de la història. S'inclouen les aportacions de la tecnologia tant a la millora de les condicions de vida com al disseny de solucions per reduir l'impacte que el seu propi ús pot provocar en la societat i en la sostenibilitat ambiental.

L'eclosió de noves tecnologies digitals i el seu ús generalitzat i quotidià fa necessari l'anàlisi i valoració de la contribució d'aquestes tecnologies emergents al desenvolupament sostenible, aspecte essencial per exercir una ciutadania digital responsable i en el qual aquesta competència específica es focalitza. En aquesta línia, s'inclou la valoració de les condicions i conseqüències ecològiques i socials del desenvolupament tecnològic, com també els canvis ocasionats en la vida social i organització del treball per la implantació de tecnologies de la comunicació, robòtica, intel·ligència artificial, etc.

En definitiva, el desenvolupament d'aquesta competència específica implica que els alumnes desenvolupin actituds d'interès i curiositat per l'evolució de les

tecnologies digitals, alhora que, pel desenvolupament sostenible i el seu l'ús ètic.

Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica: STEM2, STEM5, CD4 i CC4.

Criteris d'avaluació

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE 1 Cercar i seleccionar la informació adequada provinent de diverses fonts, de manera crítica i segura, aplicant processos de recerca, mètodes d'anàlisi de productes i experimentant amb eines de simulació, per definir problemes tecnològics i iniciar processos de creació de solucions a partir de la informació obtinguda.

CA 1.1 Definir problemes o necessitats plantejades, cercant i contrastant informació procedent de diferents fonts de manera crítica, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència.

Plantejar de manera clara el problema per resoldre o la necessitat per atendre.

Cercar informació en llibres, internet o altres fonts assegurant-se que aquestes siguin fiables.

Analitzar la informació trobada, contrastar-la amb diverses fonts i escollir la més útil i de confiança.

CA 1.2 Comprendre i examinar productes tecnològics d'ús habitual a través d'anàlisi d'objectes i sistemes, emprant el mètode científic i eines de simulació en la construcció de coneixement.

Observar i analitzar el funcionament de productes tecnològics que s'utilitzen en la vida quotidiana.

Emprar programes o aplicacions per a la simulació del funcionament d'objectes sense haver-los de manipular físicament.

Aplicar el mètode científic per obtenir conclusions sobre els productes.

CA 1.3 Adoptar mesures preventives per a la protecció dels dispositius, les dades i la salut personal, identificant problemes i riscos relacionats amb l'ús de la tecnologia i analitzant-los de manera ètica i crítica.

Identificar problemes que poden sorgir de l'ús de dispositius electrònics, com ara els virus informàtics o les dades no segures.

Reconèixer els problemes i riscos que poden sorgir amb l'ús de la tecnologia.

Reflexionar críticament sobre aquests problemes, considerant l'impacte que tenen en la salut de les persones i la societat.

CE 2 Tractar problemes tecnològics amb autonomia i actitud creativa, aplicant coneixements interdisciplinaris i treballant de manera cooperativa i col·laborativa, per dissenyar i planificar solucions a un problema o necessitat de manera eficaç, innovadora i sostenible.

CA 2.1 Idear i dissenyar solucions eficaces, innovadores i sostenibles a problemes definits, aplicant conceptes, tècniques i procediments interdisciplinaris, com també criteris de sostenibilitat, amb actitud emprenedora, perseverant i creativa.

Aplicar el mètode de projectes en el disseny de l'avantprojecte d'un producte: definició del problema, recerca de solucions, elecció de la solució a través de l'anàlisi i presa de decisions i disseny final.

Utilitzar conceptes, tècniques i procediments de diverses disciplines per abordar el problema de manera integral.

Adoptar una estratègia emprenedora i de lideratge, mostrant perseverança i creativitat en el procés de disseny i la implementació de solucions.

Analitzar la repercussió social i possibles impactes per trobar la solució més sostenible i respectuosa amb el medi ambient.

CA 2.2 Seleccionar, planificar i organitzar els materials i eines, com també les tasques necessàries per a la construcció d'una solució a un problema plantejat, treballant individualment o en grup de manera cooperativa i col·laborativa.

Aplicar el mètode de projectes per a la planificació d'un projecte: conèixer, escollir, i planificar els materials i eines necessaris per a la construcció d'una solució a un problema; distribuir les fases o tasques de fabricació del projecte, controlant el temps dedicat a cada tasca.

Treballar tant de forma autònoma com en equip realitzant un lideratge equilibrat i un repartiment equitatiu de les responsabilitats.

CE 3 Aplicar de manera apropiada i segura diferents tècniques i coneixements interdisciplinaris utilitzant operadors, sistemes tecnològics i eines, tenint en compte la planificació i el disseny previ per construir o fabricar solucions tecnològiques i sostenibles que donin resposta a necessitats en diferents contextos.

CA 3.1 Fabricar objectes o models mitjançant la manipulació i conformació de materials, emprant eines i màquines adequades, aplicant els fonaments d'estructures, mecanismes, electricitat i electrònica i respectant les normes de seguretat i salut corresponents.

Aplicar a la fabricació d'objectes i models els fonaments teòrics sobre estructures, màquines simples, mecanismes de transmissió i transformació de moviment, electricitat i electrònica analògica i digital.

Aplicar el mètode de projectes durant la construcció. Crear objectes o models a través de la manipulació i conformació de materials tecnològics. Utilitzar les eines i màquines de l'aula taller adequades per al material amb el qual es treballa, coneixent-ne el funcionament i característiques pròpies. Avaluar els prototips obtinguts i aplicar les correccions de disseny necessàries, si escau.

Respectar les normes de seguretat i salut aplicables durant tot el procés de fabricació a l'aula taller, identificant riscos i atenent a les senyalitzacions de seguretat.

CE 4 Descriure, representar i intercanviar idees o solucions a problemes tecnològics o digitals, utilitzant mitjans de representació, simbologia i vocabulari adequats, com també els instruments i recursos disponibles i valorant la utilitat de les eines digitals per comunicar i difondre informació i propostes.

CA 4.1 Representar i comunicar el procés de creació d'un producte des del seu disseny fins a la seva difusió, elaborant documentació tècnica i gràfica amb l'ajuda d'eines digitals, emprant els formats i el vocabulari tècnic adequats, de manera col·laborativa, tant presencialment com en remot.

Elaborar documentació tècnica i gràfica del producte utilitzant eines digitals que garanteixin precisió i claredat a la memòria tècnica.

Aplicar el vocabulari tècnic i el format adequat per a una comunicació precisa professional.

Presentar i difondre el producte final de manera efectiva, mostrant totes les fases del procés de creació.

Coordinar-se amb altres persones, tant de forma presencial com en línia, per desenvolupar i comunicar el projecte conjuntament.

CE 5 Desenvolupar algorismes i aplicacions informàtiques en diferents entorns, aplicant els principis del pensament computacional i incorporant les tecnologies emergents, per crear solucions a problemes concrets, automatitzar processos i

aplicar-los en sistemes de control o en robòtica.

CA 5.1 Descriure, interpretar i dissenyar solucions a problemes informàtics a través d'algorismes i diagrames de flux, aplicant els elements i tècniques de programació de manera creativa.

Definir, comprendre i resoldre problemes informàtics mitjançant algorismes.

Dissenyar i visualitzar solucions als problemes informàtics mitjançant diagrames de flux.

Programar de manera creativa.

CA 5.2 Programar aplicacions senzilles per a distints dispositius (ordinadors, dispositius mòbils i altres) emprant els elements de programació de manera apropiada i aplicant eines d'edició, com també mòduls d'intel·ligència artificial que afegixin funcionalitats a la solució.

Programar i editar aplicacions adequadament: ordinadors, dispositius mòbils i uns altres.

Integrar la intel·ligència artificial per ampliar la funcionalitat de la solució adoptada.

CA 5.3 Automatitzar processos, màquines i objectes de manera autònoma, amb connexió a internet, mitjançant l'anàlisi, construcció i programació de robots i sistemes de control.

Automatitzar els recursos materials i funcionals en xarxa.

Analitzar, construir, simular i/o programar robots i sistemes de control.

CE 6 Comprendre els fonaments del funcionament dels dispositius i aplicacions habituals del seu entorn digital d'aprenentatge, analitzant-ne els components i funcions i ajustant-los a les seves necessitats per fer-ne un ús més eficient i segur i per detectar i resoldre problemes tècnics senzills.

CA 6.1 Emprar de manera eficient i segura els dispositius digitals d'ús quotidià en la resolució de problemes senzills, analitzant els components i els sistemes de comunicació, coneixent els riscos i adoptant mesures de seguretat per a la protecció de dades i equips.

Identificar i conèixer la funció dels principals components de maquinari dels dispositius digitals.

Identificar i conèixer el funcionament bàsic dels sistemes operatius dels dispositius digitals.

Conèixer i utilitzar els diferents sistemes de comunicació dels dispositius digitals.
Utilitzar dispositius digitals de forma eficient per resoldre tasques quotidianes senzilles.
Conèixer els riscos que comporta la utilització de dispositius digitals.
Conèixer i aplicar les principals mesures de seguretat en la protecció d'equips i dades que comporta la utilització de dispositius digitals.
CA 6.2 Crear continguts, elaborar materials i difondre'ls en distintes plataformes, configurant correctament les eines digitals habituals de l'entorn d'aprenentatge, ajustant-les a les seves necessitats i respectant els drets d'autor i l'etiqueta digital.
Utilitzar els entorns d'aprenentatge virtuals (EVA) aplicant la configuració més eficient en cada cas.
Crear i elaborar materials per presentar els resultats d'un projecte tecnològic fent ús d'eines digitals.
Difondre materials elaborats amb eines digitals utilitzant plataformes de publicació de continguts digitals.
Respectar els drets d'autoria en la creació, difusió i elaboració de materials utilitzant recursos amb llicències compatibles amb l'ús del material.
Utilitzar les normes de comportament general en les comunicacions per internet.
CA 6.3 Organitzar la informació de manera estructurada, aplicant tècniques d'emmagatzematge segur.
Gestionar el correu electrònic aplicant eines d'organització.
Gestionar els arxius al núvol seguint una estructura de carpetes que sigui útil al llarg del temps.
Conèixer el procediment de realització de còpies de seguretat.
CE 7 Fer un ús responsable i ètic de la tecnologia, tot mostrant interès per un desenvolupament sostenible, identificant-ne les repercussions i valorant la contribució de les tecnologies emergents per identificar les aportacions i l'impacte del desenvolupament tecnològic en la societat i en l'entorn.
CA 7.1 Reconèixer la influència de l'activitat tecnològica en la societat i en la sostenibilitat ambiental al llarg de la seva història, identificant-ne les aportacions i repercussions i valorant-ne la importància per al desenvolupament sostenible.
Reconèixer l'impacte de l'activitat tecnològica en la societat i el medi ambient al

llarg de la història.
Identificar les principals aportacions i conseqüències de la tecnologia en relació amb la sostenibilitat ambiental.
Valorar la importància de la tecnologia per a la promoció d'un desenvolupament sostenible en la societat actual.
CA 7.2 Identificar les aportacions de les tecnologies emergents al benestar, a la igualtat social i a la disminució de l'impacte ambiental, fent-ne un ús responsable i ètic.
Analitzar la contribució de les tecnologies emergents a la millora del benestar i a la promoció de la igualtat social.
Identificar les aportacions de les tecnologies emergents en la disminució de l'impacte ambiental i l'afavoriment de la sostenibilitat.
Valorar la importància d'utilitzar les tecnologies emergents de manera ètica i amb responsabilitat social.

Sabers bàsics

Es distribueixen en blocs les concrecions dels sabers bàsics i, de manera orientativa, la seva seqüenciació per a cada curs.

PROCÉS DE RESOLUCIÓ DE PROBLEMES	2n	3er
Fases bàsiques en la resolució de problemes: identificació, anàlisi, proposta de solucions, implementació i avaluació.	x	x
Aplicació de tècniques per a la resolució de problemes, com ara la pluja d'idees, diagrames de flux, etc.	x	x
Adaptació d'aquestes estratègies a diferents contextos, tant en la vida diària com en projectes tecnològics o digitals.	x	x
Identificació de fonts d'informació fiables i pertinents per analitzar problemes.	x	x
Ús d'eines digitals i bibliogràfiques per cercar informació rellevant, avaluant-ne la qualitat i la credibilitat.	x	x
Aplicació de la informació a la definició i comprensió dels problemes plantejats.	x	x
Observació i estudi dels components i funcionament bàsic de	x	x

diferents productes tecnològics del seu voltant.		
Comparació de solucions tecnològiques des de diferents perspectives: econòmica, mediambiental i funcional.	x	x
Reflexió sobre l'impacte d'aquest producte o sistema sobre les persones i el medi ambient.	x	x
Identificació i comprensió de diferents tipus d'estructures (físiques, digitals, conceptuals) per modelar solucions a problemes tecnològics.	x	x
Construcció i utilització de models simplificats per simular solucions i comprovar-ne la viabilitat.	x	x
Aplicació de les estructures en diferents camps tecnològics, com ara la mecànica, l'electrònica o la informàtica.	x	x
Identificació i ús de components bàsics de sistemes mecànics, com les màquines simples i els mecanismes de transmissió i transformació.	x	x
Realització de muntatges físics simples per entendre com funcionen els sistemes mecànics.	x	x
Utilització de simuladors digitals per experimentar amb sistemes mecànics bàsics, observant-ne el comportament en diferents condicions.	x	x
Els components bàsics d'un circuit: generadors, conductors, receptors, elements de maniobra i control i sistemes de protecció.	x	x
Les magnituds fonamentals: voltatge, intensitat, resistència i potència.	x	x
Resolució de circuits en sèrie, en paral·lel i mixts: llei d'Ohm.	x	x
La resistència com a receptor. Associació de resistències.	x	x
La mesura de les magnituds elèctriques: el multímetre.	x	x
Simulació de circuits elèctrics i electrònics.	x	x
Actuadors bàsics electrònics, com poden ser el díode, el condensador o el relé.	x	x
Classificació dels materials: naturals, transformats i sintètics.	x	x
Propietats mecàniques, tèrmiques i ecològiques de la fusta i els seus	x	x

derivats i els metalls (fèrrics i no fèrrics).		
Identificació dels plàstics: monòmers i polímers (termoplàstics, termoestables, elastòmers).	x	x
Ús sostenible, reciclatge, reutilització i reducció dels materials tecnològics.	x	x
Les eines i màquines de treball per a materials tecnològics.	x	x
Tècniques de fabricació manuals i digitals amb materials tecnològics.	x	x
Coneixement i respecte de les normes d'ús, seguretat i higiene en el processos de manipulació i mecanitzat de materials tecnològics.	x	x
Identificació d'oportunitats proposant solucions innovadores i pràctiques combinant coneixements de diferents àrees	x	x
Creativitat, perseverança i resiliència utilitzant enfocaments multidisciplinaris per a resoldre problemes de manera emprenedora.	x	x

COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ D'IDEES	2n	3er
Ús d'un llenguatge tècnic adequat per assegurar una comunicació clara i precisa.	x	x
Desenvolupament d'habilitats per interactuar de manera efectiva i respectuosa amb altres persones.	x	x
Seguiment de normes de conducta inclusives i de cortesia en comunicacions en línia.	x	x
Aplicació correcta de les tècniques d'acotació per indicar mides i detalls en representacions gràfiques.	x	x
Utilització de les escales adequades per representar objectes i espais de manera proporcional en plànols i dibuixos tècnics.	x	x
Creació de representacions planes (en 2D) d'esquemes, circuits i plànols tècnics amb precisió.	x	x
Desenvolupament de models tridimensionals (en 3D) d'objectes per visualitzar volums i espais amb detall.	x	x
Elaboració de documentació tècnica: eines digitals per crear documents tècnics amb informació precisa i estructurada sobre	x	x

projectes.		
Publicació de documentació tècnica: eines digitals per publicar documents tècnics en diferents formats accessibles per a diversos públics.	x	x
Difusió d'informació multimèdia: plataformes digitals per distribuir contingut multimèdia (imatges, vídeos, etc.) relacionat amb els projectes.	x	x
Col·laboració i treball en xarxa: eines digitals per compartir i col·laborar en la creació de documentació tècnica en línia, facilitant el treball en equip.	x	x

PENSAMENT COMPUTACIONAL, PROGRAMACIÓ I ROBÒTICA	2n	3r
Algorísmia. Desenvolupament d'algorismes i la seva eficàcia.	x	x
Disseny de diagrames de flux bàsics: aprendre a representar els passos d'un algorisme visualment, mitjançant símbols per cada acció o decisió en el procés.	x	x
Resolució de problemes senzills amb una seqüència d'instruccions per fer una tasca quotidiana amb els diagrames de flux.	x	x
Disseny d'aplicacions informàtiques senzilles per a ordinadors i dispositius mòbils.		x
Introducció a la IA per realitzar tasques d'aprenentatge, raonament i percepció amb sistemes informàtics senzills.		x
Muntatge físic de sistemes de control i circuits.		x
Simulació de sistemes de control i circuits.		x
Programació senzilla de dispositius.		x
Investigació i aplicabilitat de la internet de les coses.		x
Fonamentació de la robòtica.		x
Muntatge de robots de manera física o per mitjà de simuladors.		x
Control programat de robots de manera física o per mitjà de simuladors.		x
Aprenentatge prova-error per a la resolució de problemes i el redisseny de propostes.	x	x

Autonomia i empenedoria per reavaluar el procés.	x	x
DIGITALITZACIÓ DE L'ENTORN PERSONAL D'APRENTATGE	2n	3r
Identificació dels principals dispositius digitals actuals.	x	x
Identificació del maquinari i les seves principals funcions als d'un dispositiu digital.	x	x
Identificació i funcionament del programari a d'un dispositiu digital.	x	x
Utilització eficient dels dispositius digitals per resoldre tasques quotidianes: enviament de correus, instal·lació d' <i>apps</i> , edició bàsica d'imatges o vídeos.	x	x
Sistemes de comunicació digital d'ús comú.	x	x
Transmissió de dades amb fil i sense fil.	x	x
Tecnologies sense fils, com per exemple el wifi, bluetooth, radioafició, Li-Fi.	x	x
Utilització eficient de l'entorn virtual d'aprenentatge del centre per desenvolupar tasques bàsiques de l'entorn escolar.	x	x
Ús de plataformes de publicació de continguts audiovisuals per a la difusió de materials digitals.	x	x
Normes de comportament general en les comunicacions per Internet (<i>netiqueta</i>).	x	x
Instal·lació, configuració i ús de les eines d'edició i creació de continguts, com per exemple, processador de texts, fulls de càlcul, presentacions, infografies, animacions, mapes conceptuals o vídeos.	x	x
Drets d'autoria en la creació, difusió i elaboració de materials utilitzant recursos amb llicències compatibles amb l'ús del material, com Creative Commons.	x	x
Gestió del correu electrònic aplicant eines d'organització com la separació amb diferents safates d'entrada, etiquetes i filtres.	x	x
Organització eficient de la informació al núvol mitjançant una estructura de carpetes que sigui útil al llarg del temps.	x	x
Procediment de realització d'una còpia de seguretat en un dispositiu digital.	x	x

Reconeixement dels riscos d'utilització de dispositius digitals en què cal aplicar mesures de protecció i seguretat.	x	x
--	---	---

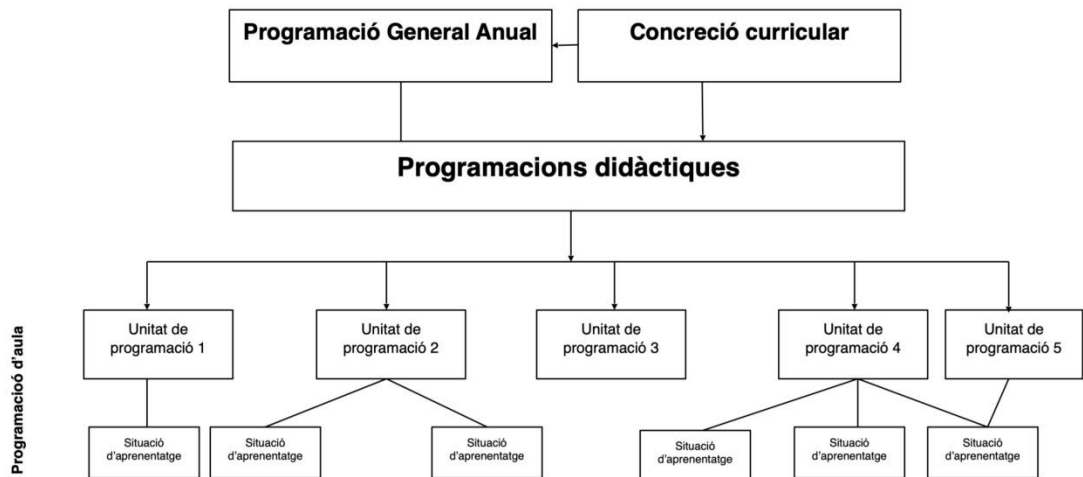
TECNOLOGIA SOSTENIBLE	2n	3r
Foment del pensament creatiu i la innovació en el desenvolupament tecnològic a través de la recerca contínua.	x	x
Anàlisi dels efectes de l'obsolescència programada i l'impacte del desenvolupament tecnològic en la societat i el medi ambient.	x	x
Ús ètic de les tecnologies emergents, valorant-ne les aplicacions i les implicacions socials.	x	x
Identificació de les característiques de les tecnologies que promouen la sostenibilitat i el respecte pel medi ambient.	x	x
Anàlisi de la manera com l'ús de tecnologies sostenibles contribueix a assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).	x	x
Reflexió crítica dels efectes positius i negatius de la tecnologia en el camí cap a la sostenibilitat global.	x	x

ANNEX 3

Relació entre alguns elements de concreció curricular

El següent esquema pretén aclarir la relació entre alguns nivells de concreció curricular i, en concret, entre les unitats de programació i les situacions d'aprenentatge.

La programació general anual conté, entre d'altres elements, les programacions didàctiques, l'estructura de les quals s'estableix a l'article 40 d'aquest Decret. Les programacions didàctiques i la programació general anual han de respectar tot allò que s'estableix a la concreció curricular del centre i al projecte educatiu de centre.

La programació didàctica ha de preveure la temporització de les unitats de programació. El desenvolupament i concreció de les unitats de programació que fan els docents per adaptar-les de la millor manera possible a les característiques dels seus grups és el que s'entén per programació d'aula. D'acord amb el que el docent consideri que és més adequat per a l'aprenentatge dels seus alumnes, cada unitat de programació pot incloure un nombre diferent de situacions d'aprenentatge o no incloure'n cap.

ANNEX 4

Situacions d'aprenentatge

L'ESO conclou l'educació bàsica i obligatòria. Els alumnes que assoleixen els objectius de l'etapa i el corresponent perfil de sortida han de ser capaços d'afrontar amb possibilitat d'èxit els estudis postobligatoris, tant els que tenen un caire més acadèmic com els que tenen un caire més pràctic.

Les situacions d'aprenentatge representen una eina eficaç per a integrar els distints elements curriculars de les matèries, contribuint així al desenvolupament competencial de manera transversal, globalitzada i interdisciplinar. Amb la finalitat que els alumnes participin activament en el seu desenvolupament, les situacions d'aprenentatge cal que s'articulin en torn als seus interessos, concebuts com part de l'interès comú de la comunitat o de la societat sempre que siguin compatibles amb els objectius de l'etapa. D'aquesta manera es promou l'extensió del focus d'interès dels alumnes més enllà del seu context immediat amb objecte d'ampliar la seva visió global, incentivant així la seva curiositat i empenedoria, assentant les bases per a l'aprenentatge al llarg de la vida i proporcionant respostes als reptes del segle XXI.

Les situacions d'aprenentatge han de partir dels coneixements previs dels alumnes després d'haver adquirit determinats sabers bàsics a través del desenvolupament d'altres recursos metodològics que abasten des de la instrucció directa a la indagació. Poden comprendre sabers bàsics d'un únic bloc, de diversos i inclús de diferents matèries. Així mateix, han d'estimular l'autonomia, l'hàbit de l'esforç, la responsabilitat, la iniciativa, la reflexió crítica i l'esperit de cooperació.

Una situació d'aprenentatge és una activitat o seqüència d'activitats que contribueixen al desenvolupament de les competències clau i/o específiques dels alumnes. La seva realització ha de suposar la transferència dels aprenentatges adquirits prèviament per part dels alumnes a un determinat entorn, podent ser aquest una altra matèria de l'etapa, a fi de fomentar la motivació, iniciativa, autonomia i reflexió crítica, així com la generalització de l'aprenentatge en diferents contextos.

En relació als recursos i materials didàctics de destí, cal oferir-se, quan sigui possible, múltiples formes de comunicar i de representar la informació. Així, en determinats casos, els estudiants podran mostrar els seus resultats i conclusions amb el mitjà que millor s'adapti a les seves necessitats o habilitats. No obstant l'anterior, les tecnologies digitals s'han d'emprar amb solvència i responsabilitat juntament amb una varietat de recursos analògics, tenint present la maduresa psicoevolutiva i les capacitats dels alumnes per emprar-les de manera eficient, ètica i segura.

En relació a l'avaluació, que cal entendre com un procés continu de retroalimentació i millora, les evidències d'aprenentatge o instruments d'avaluació han d'estar lligades a les competències específiques, prenent com a referència els criteris d'avaluació. Per a l'avaluació de determinades competències clau i específiques, l'observació a l'aula s'ha de concebre com una tècnica d'avaluació privilegiada. En tot cas, cal emprar diversos instruments d'avaluació adaptats a les distintes situacions d'aprenentatge.

S'assumeix que no tots els principis o orientacions han d'estar presents de manera simultània en totes les situacions d'aprenentatge.

ESBORRANY

ANNEX 5

Orientacions metodològiques de l'etapa

1. Amb la finalitat d'orientar les decisions sobre estratègies, procediments i accions de pràctica educativa en els centres educatius que imparteixen ESO en la comunitat autònoma de les Illes Balears, s'enumeren els principis metodològics vàlids per a tota l'etapa i coordinats com els plantejats en el conjunt de les etapes del sistema educatiu.

2. Aquests principis es troben interrelacionats entre sí i són plenament coherents amb la resta d'elements curriculars establerts en aquesta Decret, essent els quatre primers els que serveixen com a marc general de la resta.

- a) El disseny inicial de l'ensenyament garantint la inclusió efectiva i l'accés universal.
- b) La planificació de l'ensenyament de nous aprenentatges a partir d'allò que l'alumne sap i és capaç de fer, creant les condicions per a incorporar-los en l'estructura mental de l'alumne, la qual cosa permetrà que esdevinguin aprenentatges consolidats.
- c) L'estructuració de l'ensenyament per a facilitar l'aprenentatge, la construcció de significat, la comprensió i el raonament per part dels alumnes, estimulant-ne els processos de pensament.
- d) En l'etapa d'ESO, el nivell de reflexió sobre el propi aprenentatge per part dels alumnes s'ha d'anar elevat i ser més exigent a mesura que augmenti la seva maduresa i nivell de desenvolupament.
- e) L'assoliment d'un bon clima d'aula que permeti als alumnes centrar-se en el seu aprenentatge i ajudi en el seu procés d'educació emocional, essent especialment rellevant la claredat i consistència de les normes i la qualitat de les relacions personals.
- f) El foment del compromís dels alumnes amb el seu aprenentatge, promovent la motivació intrínseca, vinculada a la responsabilitat, autonomia i desig d'aprendre.
- g) El foment de la creativitat mitjançant tasques i activitats obertes que suposin un repte per als alumnes.

- h)* La preparació per a la resolució de problemes en contextos reals, treballant la planificació i el raonament, la capacitat d'adaptació a noves situacions, la intuïció, l'aprenentatge des dels errors, la prova...
- i)* La contribució a l'autonomia en els aprenentatges com a element fonamental per a l'aprenentatge al llarg de la vida.
- j)* L'aplicació d'allò après durant l'escolaritat en diferents contextos reals o simulats, mostrant la seva funcionalitat i contribuint al desenvolupament de les competències clau.
- k)* Una formació integral en la qual la motricitat s'ha d'entendre com un mitjà i com un fi, en tant que l'activitat mental i l'activitat física dels alumnes s'enriqueixen mútuament.
- l)* La inclusió de les tecnologies digitals com un recurs didàctic, que cal emprar amb solvència i responsabilitat.
- m)* La concreció de la interrelació dels aprenentatges tant en cada matèria com interdisciplinàriament.
- n)* La coherència entre els procediments per a l'aprenentatge i per a una avaluació objectiva.
- o)* La combinació de diversos tipus d'agrupaments, valorant el treball en equip i l'aprenentatge cooperatiu com a mitjans per afavorir l'atenció de qualitat a tots els alumnes i l'educació en valors.
- p)* La progressió adequada de tots els elements curriculars en els diferents cursos de l'etapa.
- q)* El treball en equip dels professors, de manera que es garanteixi la coordinació entre els docents de la mateixa etapa i es faciliti l'aprenentatge interdisciplinar.
- r)* L'actuació del docent com a exemple del qual han d'aprendre els alumnes, tant en relació al sabre com al sabre fer, i com a impulsor de l'aprenentatge i la motivació.
- s)* La relació amb l'entorn social i cultural, afavorint la permeabilitat amb l'entorn del qual procedeixen els alumnes.

ANNEX 6

Orientacions per a l'avaluació de l'etapa

En aquest annex es desenvolupen orientacions relacionades amb l'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes, entesa com el procés d'obtenció d'informació i evidències a través d'una sèrie d'instruments d'avaluació i activitats que el docent posa en pràctica des de la seva matèria amb la finalitat de realitzar valoracions que s'utilitzin en la presa de decisions.

L'avaluació forma part inherent del procés d'ensenyament i aprenentatge i ha de ser diferenciada de la qualificació, que és la fase del procés d'avaluació destinada a sintetitzar, mitjançant una escala, la valoració dels resultats obtinguts en aquesta avaluació.

El canvi metodològic que comporta el model d'educació per competències cap a un enfocament globalitzat, interdisciplinar i integrador, assigna un paper determinant a l'avaluació. Es concep com un procés fonamental, per una banda, per a la identificació i seguiment dels aprenentatges dels alumnes, els seus assoliments, ritme d'adquisició, regulació de les dificultats i errors, particularitats de la seva evolució, el desenvolupament del procés i els resultats de l'aprenentatge, i de l'altra, per facilitar al docent informació necessària per a la presa de decisions, procurant una pràctica educativa adaptada als seus alumnes.

L'avaluació ha de ser contínua, formativa i integradora:

- L'avaluació contínua implica un seguiment permanent per part dels docents amb l'aplicació de procediments i instruments d'avaluació.
- L'avaluació formativa i orientativa acompanya el procés d'aprenentatge mitjançant la continua comunicació entre els docents i els alumnes.
- L'avaluació integradora implica que, des de totes i cadascuna de les matèries, s'han de tenir en compte la consecució dels objectius establerts per a l'etapa i el desenvolupament corresponent a les competències clau previstes el perfil de sortida dels alumnes en acabar l'Educació Bàsica.
- L'avaluació ha de tenir en compte les mesures educatives en el cas d'alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.

Elements que formen part del procés d'avaluació.

Els elements que formen part del procés d'avaluació són els criteris d'avaluació, els procediments d'avaluació, els instruments d'avaluació, els moments

d'avaluació i els agents avaluadors. Aquests elements s'han d'interrelacionar de forma coherent de manera que, en funció del moment de l'avaluació i de l'agent avaluador, se seleccionin els procediments i els instruments d'avaluació més adients.

Aquest elements responen a les qüestions *què s'avalua, com s'avalua, quan s'avalua i qui avalua*.

Què s'avalua

Els criteris d'avaluació són el referent per a la valoració dels aprenentatges i guien els docents en el disseny d'activitats i en la selecció dels procediments i instruments d'avaluació. Per tant, han de servir de punt de partida per al disseny de les unitats de programació amb les quals s'han de desenvolupar les competències clau i específiques de cada matèria.

Com s'avalua

El docent ha de planificar, seleccionar o elaborar procediments d'avaluació variats que li permetin obtenir la informació rellevant sobre l'aprenentatge dels seus alumnes. Cada procediment requereix d'instruments específics de recollida d'aquesta informació. A l'hora de seleccionar i planificar aquests instruments, s'ha de tenir en compte la diversitat, l'accessibilitat, la capacitat de diagnòstic, l'adequació a l'objectiu competencial i la fiabilitat per garantir l'objectivitat.

Atenent a la seva tipologia podem diferenciar distints tipus de procediments d'avaluació:

1. Procediments d'observació: Permeten als docents obtenir informació i prendre registre de com es desenvolupa l'aprenentatge i atenen més el procés del mateix que al seu resultat. En aquest cas, els instruments de recollida d'informació poden ser registres, guies, llistats, diaris de classe, entre d'altres.
2. Procediments d'anàlisi de l'acompliment: Permeten als docents valorar tant el procés com el resultat de l'aprenentatge mitjançant la realització de les activitats proposades als alumnes. En aquest cas, els instruments han de permetre una recollida d'informació durant un període de temps i poden ser dossiers, el quadern de l'alumne, diaris, entre d'altres.
3. Procediments d'anàlisi del rendiment: Permeten als docents la valoració específica i exclusiva del resultat d'aprenentatge final. En aquest cas els

instruments de recollida d'informació poden ser proves orals, proves escrites, proves audiovisuals, entre d'altres.

Quan s'avalua

En referir-se al moment de l'avaluació, s'ha d'atendre a tres tipus d'avaluació d'acord amb el moment temporal en què es realitza:

- En l'avaluació inicial o diagnòstica, s'ha de conèixer la situació de partida de cada alumne per tal de poder dissenyar la intervenció al llarg del procés d'aprenentatge. Constitueix la base per organitzar i seqüenciar l'ensenyament i permet individualitzar el recorregut educatiu creant un entorn personalitzat d'aprenentatge.
- Avaluació contínua: Al llarg del procés, s'ha de dur a terme una avaluació contínua que informi sobre el desenvolupament i l'evolució del procés d'aprenentatge i indicar al docent com es desenvolupa el procés d'ensenyament, així com els aspectes més i menys desenvolupats.
- L'avaluació sumativa, ha de permetre determinar tant què s'ha assolit durant el procés de l'ensenyament com el resultat en una determinada seqüència temporal. El resultat obtingut de l'avaluació sumativa per mitjà de l'ús de diferents eines i no una única eina en exclusiva, ha de proporcionar al docent informació per orientar la planificació, seguiment i correccions en la seqüència del procés d'aprenentatge següent.

Qui avalua.

Si ens referim a l'avaluació interna, ja que parlem d'avaluació del procés d'aprenentatge, els possibles agents serien el docent i els alumnes. De la intervenció d'ambdós agents, determinem tres tipus d'avaluació:

- Heteroavaluació: En l'heteroavaluació els avaluadors són persones diferents. La situació més típica és la del docent que avalua els alumnes.
- Autoavaluació: En l'autoavaluació els rols d'avaluador i avaluat coincideixen en la mateixa persona, és a dir, l'alumne avalua el seu treball propi fent ús de materials o processos dissenyats a tal fi.
- Coavaluació: Es caracteritza perquè uns alumnes o grups d'alumnes s'avaluen mútuament. En aquesta avaluació els avaluadors i els avaluats intercanvien el seu paper alternativament. En tot cas, el docent s'ha d'assegurar que els avaluadors són competents per a la realització del

procés d'avaluació o haurà de complementar la coavaluació amb la realització d'una heteroavaluació posterior.

Aquesta perspectiva compartida de l'avaluació millora l'efectivitat de l'aprenentatge, facilita la presa de decisions i permet que l'alumne assumeixi responsabilitat sobre el seu procés, desenvolupant eines metacognitives que el fan més conscient del què, com i per a què aprèn. Així, es tindran en compte les fortaleses i debilitats del seu procés per millorar-lo i afavorir l'autoregulació. L'error, vist com un procés natural, es converteix en una oportunitat per guiar la reflexió metacognitiva de l'alumne.

És fonamental que l'alumne sigui un subjecte actiu en el seu procés d'aprenentatge i, per tant, també en el seu procés d'avaluació. Per això, cal assegurar-se que l'infant sap què s'espera d'ell, se'l guii en el reconeixement dels seus èxits i dificultats, en l'adopció d'estratègies d'autoregulació i en l'avaluació dels resultats obtinguts a partir del seu esforç i assoliments.

Finalment, ha de ser fonamental que els elements que formen part del procés d'avaluació siguin coherents i estiguin interrelacionats, de manera que en funció del moment de l'avaluació i de l'agent avaluador, se seleccioni una tècnica concreta d'avaluació i uns instruments específics per a aquesta.

ANNEX 7

Programa de diversificació curricular

Principis generals

1. El programa de diversificació curricular (PDC) és una mesura d'atenció a la diversitat orientada a la consecució del títol de GESO.
2. La implantació d'aquest programa ha de comportar l'aplicació d'una metodologia específica a través d'una organització del currículum en àmbits de coneixement, activitats pràctiques i, si escau, matèries, diferent a la que s'estableix amb caràcter general, per assolir els objectius d'etapa i les competències establertes en el perfil de sortida.
3. Generalment, el PDC es duu a terme en dos anys, a tercer i quart d'ESO.

Destinatari

1. Es poden incorporar a un PDC de tercer d'ESO els alumnes que, en finalitzar el segon curs, no estiguin en condicions de promocionar a tercer d'ESO amb garanties d'èxit. En el cas dels alumnes que poden romandre un curs acadèmic més a segon d'ESO, l'equip docent ha de valorar i decidir quina de les dues opcions possibles, incorporació a un PDC o permanència un any més en el segon curs, és més beneficiosa per a la seva evolució acadèmica.
2. A efectes de la incorporació a un PDC s'ha d'entendre que un alumne de segon d'ESO no està en condicions de promocionar a tercer d'ESO amb garanties d'èxit quan l'equip docent considera que el grau d'assoliment de les competències clau que presenta no li permet tenir expectatives favorables de seguir amb èxit el tercer d'ESO ordinari en el curs següent, independentment del nombre de matèries superades.
3. Així mateix, els alumnes que en finalitzar tercer d'ESO, segons la decisió de l'equip docent, hagin de romandre un any més en el mateix curs, poden ser proposats per incorporar-se a un PDC de tercer d'ESO.
4. Excepcionalment, els alumnes que no obtenen el títol en finalitzar el quart curs podran ser proposats per a la seva incorporació a un PDC en el quart curs d'ESO, si l'equip docent considera que aquesta mesura els permetrà obtenir el títol de GESO sense excedir els límits de permanència prevists en la normativa vigent.
5. En tots els casos, la incorporació al PDC s'ha de fer a proposta de l'equip docent, tenint en compte l'avaluació acadèmica i psicopedagògica de l'alumne, un cop oït aquest i amb la conformitat dels pares o tutors de l'alumne.

Estructura i organització

L'horari setmanal figura a l'annex 9 d'aquest Decret.

1. Estructura del tercer curs d'ESO (primer curs de PDC)

Els alumnes han de cursar les matèries i àmbits següents:

- a) Àmbit lingüístic i social, que ha d'incloure, almenys, els aspectes bàsics dels currículums corresponents a les matèries de Geografia i Història, Llengua Catalana i Literatura i Llengua Castellana i Literatura.
- b) Àmbit científic i tecnològic, que ha d'incloure, almenys, els aspectes bàsics dels currículums corresponents a les matèries de Matemàtiques, Física i Química, Biologia i Geologia i Tecnologia i Digitalització.
- c) Llengua Estrangera
- d) Educació Física
- e) Música o Educació Plàstica, Visual i Audiovisual
- f) Una matèria optativa de les descrites en l'apartat 6 de l'article 9 d'aquest Decret.
- g) Un període lectiu setmanal de tutoria.

2. Estructura del quart curs d'ESO (segon curs de PDC)

Els alumnes han de cursar les matèries i àmbits següents:

- a) Àmbit lingüístic i social, que ha d'incloure, almenys, els aspectes bàsics dels currículums corresponents a les matèries de Geografia i Història, Llengua Catalana i Literatura i Llengua Castellana i Literatura.
- b) Àmbit científic i tecnològic, que ha d'incloure, almenys, els aspectes bàsics dels currículums corresponents a les matèries de Matemàtiques, Física i Química, Biologia i Geologia.
- c) Llengua Estrangera
- d) Educació Física
- e) Valors Ètics
- f) Una de les següents matèries:
  - Digitalització.
  - Economia i Emprenedoria.
  - Expressió Artística.
  - Formació i Orientació Personal i Professional.
  - Música.
  - Tecnologia
- g) Un període lectiu setmanal de tutoria.
- h) Religió o Atenció Educativa

3. S'han de crear grups específics per als alumnes que segueixin aquest programa, amb un màxim de quinze alumnes per grup. Els alumnes poden cursar les matèries que no formen part dels àmbits juntament amb un grup ordinari. En un grup de quinze alumnes se n'hi pot incorporar alguns més previ informe favorable del Departament d'Inspecció Educativa i sempre que aquest fet no vagi en detriment de l'atenció rebuda pel conjunt d'alumnes del grup.
4. Per poder formar un grup del PDC, el nombre mínim d'alumnes és de deu. No obstant això, quan ho aconsellin circumstàncies especials, la Direcció General de Planificació i Gestió Educatives, amb l'informe previ del Departament d'Inspecció Educativa, pot autoritzar la formació d'un grup amb un nombre inferior d'alumnes.
5. Els Programes de diversificació curricular han de garantir que els alumnes que en formen part adquireixin les competències clau establertes en el perfil de sortida i obtenguin el títol de GESO.
6. S'ha de garantir que els alumnes amb necessitats educatives especials que participin en aquests programes disposin dels recursos de suport que, amb caràcter general, es prevegin per a aquests alumnes.

Professors

1. En els centres públics, els ensenyaments corresponents als àmbits han de ser impartits, preferentment, pels professors d'àmbit del departament d'orientació. Si l'organització del centre ho aconsella, el director del centre, a proposta del cap d'estudis, pot assignar aquests àmbits a catedràtics i professors d'ensenyament secundari d'alguna de les especialitats que tinguin atribució docent per impartir qualsevol de les matèries que integren l'àmbit.
2. En els centres privats, els ensenyaments corresponents als àmbits han de ser impartits per professors que tinguin l'atribució docent per impartir qualsevol de les matèries que integren l'àmbit.

Tutoria

Cada grup de PDC ha de tenir assignat un tutor, preferentment un professor d'àmbit del departament d'orientació. Sempre que sigui possible, el tutor ha de ser el mateix durant tot el programa.

Elaboració del programa

1. El programa ha d'incloure, entre d'altres, els següents elements:

- a) Criteris per determinar els alumnes que s'hi han d'incorporar.
- b) Programacions docents dels àmbits i de les matèries.
- c) Metodologia per facilitar l'adquisició de les competències establertes en el perfil de sortida de l'ESO.
- d) Procediments per recuperar àmbits o matèries pendents.
- e) Criteris i procediments d'avaluació i revisió del programa.

2. En els centres públics, els àmbits o departaments de coordinació didàctica que tenen l'atribució docent per impartir algun àmbit o matèria, coordinats pel cap d'estudis han d'elaborar el programa, que ha de formar part del projecte educatiu de centre com a mesura específica d'atenció a la diversitat. En els centres privats, concertats o no, la titularitat del centre ha de designar els encarregats d'elaborar el programa.

Procediment per incorporar alumnes al programa

1. Durant la segona meitat del curs, l'equip docent, coordinat pel tutor, ha de decidir els alumnes que poden ser proposats per a un PDC i n'ha d'emetre un informe, que el tutor ha de signar i ha d'adreçar al cap d'estudis o, en el cas de centres privats concertats o no concertats, la persona designada per la titularitat del centre. En aquest informe s'hi han d'identificar els motius pels quals es considera que aquesta mesura és la més adequada.

2. L'orientador del centre ha de dur a terme una avaluació psicopedagògica i social de l'alumne proposat amb la participació dels professors de l'equip docent. Per a l'avaluació s'ha de recollir informació sobre, almenys, els aspectes següents:

- a) La història escolar de l'alumne i les mesures educatives adoptades prèviament.
- b) Les característiques personals de l'alumne que puguin influir en el seu aprenentatge.
- c) Les característiques del context escolar, social i familiar que puguin influir en el procés d'ensenyament i aprenentatge.

3. L'orientador ha d'emetre un informe que ha d'incloure les conclusions de l'avaluació psicopedagògica i social i, si escau, la recomanació que l'alumne s'incorpori a un PDC.

4. El tutor, juntament amb l'orientador del centre, s'ha de reunir amb l'alumne i els seus pares o tutors legals per informar-los de les característiques del programa i per plantejar-los la conveniència que l'alumne s'hi incorpori, alhora que els ha d'informar del caràcter no vinculant de la proposta. El consentiment dels pares o tutors legals de l'alumne s'ha de recollir per escrit.

5. El cap d'estudis o, en els centres privats concertats o no concertats, la persona que designi la titularitat del centre ha de convocar una reunió amb els tutors implicats i l'orientador del centre, de la qual ha de sortir la proposta definitiva dels alumnes que s'han d'incorporar al programa.

6. Aquest procés ha de finalitzar en un termini que garanteixi la incorporació dels alumnes al programa al començament del curs escolar següent.

7. Excepcionalment, es pot sol·licitar la incorporació a un programa ja iniciat al llarg del primer trimestre del curs, sempre que es compleixin les condicions establertes en aquest annex i s'hagi seguit el procediment descrit en aquest apartat.

Sortida del programa de diversificació curricular

La sortida dels alumnes del PDC tindrà caràcter extraordinari i es podrà donar els casos següents:

- a) A final de curs, si els pares o tutors legals de l'alumne, de forma motivada, ho sol·liciten a la direcció del centre. El director del centre ha de resoldre la sol·licitud i no cal cap altre tràmit addicional o resposta per part de l'administració educativa.
- b) A la sessió d'avaluació final, si l'equip docent acorda que hi ha evidències documentals que acreditin que l'alumne no s'ajusta al perfil que es desprèn dels criteris d'incorporació al PDC o que la mesura no és adequada perquè l'alumne pugui obtenir el títol de GESO. L'acord de l'equip docent és vinculant i no cal cap altre tràmit addicional o resposta per part de l'administració educativa.
- c) A principi de curs, abans del 30 d'octubre, els pares o tutors legals de l'alumne poden sol·licitar a la direcció del centre, de forma motivada, la sortida de l'alumne del programa. La direcció del centre ha de demanar un informe a l'inspector del centre; si l'informe és favorable, el centre ha de resoldre la sortida del programa sense cap altre tràmit administratiu addicional.

Sol·licitud del programa

1. Els programes de diversificació curricular que, a l'entrada en vigor d'aquest decret, estiguin autoritzats seran prorrogats automàticament.

2. Per implantar un PDC, els centres ho han de sol·licitar a la Direcció General de Planificació i Gestió Educatives dins el termini que estableixi la convocatòria corresponent. En la sol·licitud, el director del centre ha d'incloure un informe

sobre les necessitats que justifiquen l'aplicació del programa, les seves línies principals, una previsió del nombre d'alumnes que el cursaran i els recursos disponibles per implantar-lo.

3. La Direcció General de Planificació i Gestió Educatives, amb l'informe del Departament d'Inspecció Educativa, ha de comunicar als centres, com a tard dins la primera quinzena de maig, l'autorització o la denegació per implantar el PDC.

Seguiment del programa

El desenvolupament del PDC ha de ser objecte de seguiment i avaluació. A aquest efecte, l'orientador del centre ha d'adjuntar a la memòria de final de curs un informe que ha d'incloure una valoració sobre el progrés del alumnes, una valoració del funcionament del programa i, si es cau, propostes de millora.

Pròrroga i revocació del programa

1. L'autorització del PDC, un cop concedida, es prorroga de manera automàtica cada curs acadèmic.
2. La Direcció General de Planificació i Gestió Educatives pot revocar l'autorització per impartir un PDC quan no es compleixin les condicions establertes en aquest annex.

ANNEX 8

Horari setmanal d'ESO

Matèria	1r d'ESO	2n d'ESO	3r d'ESO
Biologia i Geologia	3		2
Educació Física	2	2	2
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual		3	2*
Física i Química		3	2
Geografia i Història	3	3	3
Llengua Castellana i Literatura	3	3	3
Llengua Catalana i Literatura	3	3	3
Matemàtiques	4	4	4
Música	3		2*
Primera Llengua Estrangera	3	3	3
Religió / Atenció Educativa	1	1	1
Tecnologia i Digitalització		2	2
Optativa	2	2	2
Tutoria	1	1	1
Lliure disposició	2		
Total	30	30	30

*S'ha de triar una matèria entre Educació Plàstica, Visual i Audiovisual i Música

Matèria	4t d'ESO
Educació Física	2
Educació en Valors Cívics i Ètics	1
Geografia i Història	3
Llengua Castellana i Literatura	3
Llengua Catalana i Literatura	3
Matemàtiques A o B	4
Primera Llengua Estrangera	3
Religió / Atenció Educativa	1
Matèria opcional 1	3
Matèria opcional 2	3
Matèria opcional 3	3
Tutoria	1
Total	30

ANNEX 9

Horari setmanal del Programa de diversificació curricular

Matèria o àmbit	3r d'ESO	4t d'ESO
Àmbit lingüístic i social	9	9
Àmbit científic i tecnològic	10	10
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual o Música	2	
Primera Llengua Estrangera	3	3
Educació Física	2	2
Valors Ètics		1
Optativa	2	
Matèria d'opció		3
Religió / Atenció Educativa	1	1
Tutoria	1	1
Total	30	30

ESBORRANY

ANNEX 10

Atribució docent a les matèries optatives pròpies de la comunitat autònoma

Matèria	Especialitat
Taller de Consum Responsable	Economia
Cooperació i Serveis a la Comunitat	Qualsevol especialitat
Cultura Clàssica	Grec, llatí i cultura clàssica També poden impartir aquesta matèria els professors de les especialitats de Filosofia i de Geografia i Història, respectant la preferència per als professors de les especialitats de grec, llatí i cultura clàssica.
Igualtat de Gènere	Qualsevol especialitat, amb preferència per als docents amb la titulació següent: <ul style="list-style-type: none"> - Màster universitari en Polítiques d'Igualtat i Prevenció de la Violència de Gènere. - Postgrau especialista universitari en coeducació o altra formació específica acreditada. - Tècnic superior en Promoció de la Igualtat de Gènere (SSC35).
Introducció a la Filosofia	Filosofia
Entorns Digitals i Multimèdia	Informàtica, tecnologia i matemàtiques, en aquest ordre de preferència.
Recursos Digitals	Informàtica, tecnologia i matemàtiques, en aquest ordre de preferència.
Taller de Matemàtiques	Matemàtiques
Taller Lingüístic	Llengua i Literatura Castellana i Llengua i Literatura Catalana, Llengües estrangeres

ANNEX 11

Nombre de grups classe

Segons el nombre de grups assignats per la Conselleria d'Educació i Universitats a cada curs de l'etapa i per a cada curs escolar, els centres educatius sostinguts amb fons públics rebran els recursos humans necessaris per oferir, com a mínim, el nombre de grups classe de les assignatures que tinguin caràcter optatiu segons els articles 8 i 9 d'aquest Decret i no sigui religió, que s'estableix a continuació:

Nombre de grups		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Primer curs	Matèries optatives	2	3	4	5	7	8	9	10	11
Segon curs	Matèries optatives	2	3	4	5	7	8	9	10	11
Tercer curs	Matèries optatives	2	3	4	5	7	8	9	10	11
Quart curs	Matemàtiques A/B	2	3	4	5	7	8	9	10	11
	Matèries de caràcter optatiu	3	4	5	6	8	9	10	11	12

Això no obstant, quan circumstàncies especials així ho aconsellin, la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres, amb l'informe previ favorable del Departament d'Inspecció Educativa, pot autoritzar un augment dels recursos assignats.